

ΕΠΙΤΕΛΙΚΗ ΔΟΜΗ ΕΣΠΑ ΥΝΑΝΠ

Προκαταρκτική Αξιολόγηση (ex-ante assessment) δράσεων Ναυτικής Εκπαίδευσης (ΕΚΤ+) στο πλαίσιο της Πράξης «Τεχνική Υποστήριξη της ΕΔ ΕΣΠΑ ΥΝΑΝΠ για την ΠΠ 2021-2027» του Προγράμματος «Ανθρώπινο Δυναμικό και Κοινωνική Συνοχή» 2021-2027

ΠΑΡΑΔΟΤΕΟ

Ημερομηνία Υποβολής:

01/04/2026

Λεωφ. Κηφισίας 98, 11526 Αθήνα
Τηλ. 210-6179414

URL: www.trek-development.eu
email: office@trek-development.eu

Με τη συγχρηματοδότηση
της Ευρωπαϊκής Ένωσης

Πρόγραμμα
Ανθρώπινο Δυναμικό και
Κοινωνική Συνοχή

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

1. ΕΚΤΕΛΕΣΤΙΚΗ ΣΥΝΟΨΗ.....	4
2. ΟΡΙΣΜΟΙ	7
2.1. «Εκ των Προτέρων Αξιολόγηση»	7
3. ΕΙΣΑΓΩΓΗ - ΣΚΟΠΟΣ ΕΡΓΟΥ	9
4. ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΤΩΝ ΔΡΑΣΕΩΝ.....	13
4.1. «Πρακτική άσκηση σπουδαστών Ακαδημιών Εμπορικού Ναυτικού (Α.Ε.Ν.) επί πλοίου για την εκπλήρωση του Α' θαλάσσιου ταξιδιού επί πλοίου».....	13
4.2. «Πρακτική άσκηση σπουδαστών Ακαδημιών Εμπορικού Ναυτικού (Α.Ε.Ν.) επί πλοίου για την εκπλήρωση του Β' θαλάσσιου ταξιδιού επί πλοίου».....	16
4.3. «Προγράμματα κατάρτισης ανέργων ναυτικών και παροχή επαγγελματικής πιστοποίησης».....	19
4.4. «Πρόγραμμα οικονομικής ενίσχυσης σπουδαστών/-τριών των Ακαδημιών Εμπορικού Ναυτικού (Α.Ε.Ν.)».....	23
4.5. «Υποστήριξη του συστήματος ναυτικής εκπαίδευσης των Ακαδημιών Εμπορικού Ναυτικού (Α.Ε.Ν.) σύμφωνα με τα Διεθνή πρότυπα και τη συναφή ενωσιακή νομοθεσία».....	26
5. ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΚΗ ΠΡΟΣΕΓΓΙΣΗ	30
5.1. Προσέγγιση της «Εκ των προτέρων» αξιολόγησης.....	30
5.2. Η λογική της Παρέμβασης	31
5.3. Η Προσέγγιση Λογικού Πλαισίου (ΠΛΠ)	34
5.4. Η Μήτρα Λογικού Πλαισίου (ΜΛΠ)	35
5.5. Μήτρα Λογικού Πλαισίου της Δράσης «Πρακτική Άσκηση σπουδαστών Ακαδημιών Εμπορικού Ναυτικού επί πλοίου για την εκπλήρωση του Α' και Β' θαλάσσιου ταξιδιού»	37
5.6. Μήτρα Λογικού Πλαισίου της Δράσης «Προγράμματα κατάρτισης ανέργων ναυτικών και παροχή επαγγελματικής πιστοποίησης».....	39
5.7. Μήτρα Λογικού Πλαισίου της Δράσης «Πρόγραμμα οικονομικής ενίσχυσης σπουδαστών/-τριών των Ακαδημιών Εμπορικού Ναυτικού (ΑΕΝ)»	41
5.8. Μήτρα Λογικού Πλαισίου της Δράσης «Υποστήριξη του συστήματος ναυτικής εκπαίδευσης των Ακαδημιών Εμπορικού Ναυτικού (Α.Ε.Ν.) σύμφωνα με τα Διεθνή πρότυπα και τη συναφή ενωσιακή νομοθεσία»	43
6. ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΑ ΑΝΑΛΥΣΗΣ ΚΑΙ ΣΥΛΛΟΓΗΣ ΔΕΔΟΜΕΝΩΝ	46
6.1. Δευτερογενή δεδομένα	46
6.2. Πρωτογενή δεδομένα	49
6.3. Μέθοδοι ανάλυσης.....	51
7. ΑΝΑΛΥΣΗ ΚΑΙ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΔΡΑΣΕΩΝ	54
7.1. Πρακτική άσκηση σπουδαστών Ακαδημιών Εμπορικού Ναυτικού (Α.Ε.Ν.) επί πλοίου για την εκπλήρωση του Α' και Β' θαλάσσιου ταξιδιού επί πλοίου.....	59
7.2. Πρόγραμμα οικονομικής ενίσχυσης σπουδαστών/-τριών των Ακαδημιών Εμπορικού Ναυτικού (Α.Ε.Ν.).....	70
7.3. Προγράμματα κατάρτισης ανέργων ναυτικών και παροχή επαγγελματικής πιστοποίησης.....	82

7.4. Υποστήριξη του συστήματος ναυτικής εκπαίδευσης των Ακαδημιών Εμπορικού Ναυτικού (Α.Ε.Ν.) σύμφωνα με τα Διεθνή πρότυπα και τη συναφή ενωσιακή νομοθεσία.	85
7.5. Ανάλυση αντιπαραδείγματος (Counterfactual).....	87
7.6. Διάσταση ισότητας φύλων και νησιωτικών ανισοτήτων πρόσβασης.....	90
8. ΔΕΙΚΤΕΣ ΠΑΡΑΚΟΛΟΥΘΗΣΗΣ	93
8.1 Πρακτική άσκηση σπουδαστών Α.Ε.Ν. επί πλοίου (Α' και Β' ΘΕΤ) - ES04.5.....	94
8.2 Πρόγραμμα οικονομικής ενίσχυσης σπουδαστών Α.Ε.Ν. - ES04.6.....	95
8.3 Προγράμματα κατάρτισης ανέργων ναυτικών - ES04.1	96
8.4 Υποστήριξη συστήματος ναυτικής εκπαίδευσης - ES04.5	97
8.5. Αποτύπωση υλοποίησης μέσω δεικτών εκρών	98
8.6. Αποτύπωση αποτελεσμάτων και περιορισμοί	98
8.7. Σύνδεση δεικτών με στόχους του Προγράμματος	99
8.8. Συνολική αποτίμηση	99
9. ΚΙΝΔΥΝΟΙ, ΠΑΡΑΔΟΧΕΣ ΚΑΙ ΜΕΤΡΑ ΑΝΤΙΜΕΤΩΠΙΣΗΣ	100
9.1. Πρακτική άσκηση σπουδαστών ΑΕΝ (Α' και Β' ΘΕΤ).....	100
9.2. Πρόγραμμα οικονομικής ενίσχυσης σπουδαστών / -τριών ΑΕΝ	100
9.3. Προγράμματα κατάρτισης ανέργων ναυτικών και παροχή επαγγελματικής πιστοποίησης	101
9.4. Υποστήριξη συστήματος ναυτικής εκπαίδευσης των ΑΕΝ σύμφωνα με τα Διεθνή πρότυπα και τη συναφή ενωσιακή νομοθεσία.....	101
9.5. Οριζόντιοι κίνδυνοι και παραδοχές	102
10. ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ	103
10.1 Δομικά και ποιοτικά συμπεράσματα αξιολόγησης.....	104
10.2 Δομικά και ποιοτικά συμπεράσματα ανά Δράση.	105
11. ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ ΒΕΛΤΙΩΣΗΣ	111
11.1 Πρακτική άσκηση σπουδαστών ΑΕΝ (Α' και Β' θαλάσσιο ταξίδι)	112
11.2 Πρόγραμμα οικονομικής ενίσχυσης σπουδαστών ΑΕΝ	112
11.3 Προγράμματα κατάρτισης ανέργων ναυτικών και πιστοποίηση	113
11.4 Υποστήριξη του συστήματος ναυτικής εκπαίδευσης των ΑΕΝ.	114
11.5 Οριζόντια ενίσχυση συστήματος παρακολούθησης δεικτών (Monitoring System)	114
11.6 Συνολική αποτίμηση προτάσεων	115
11. ΠΑΡΑΡΤΗΜΑΤΑ	117
11.1 Ερωτηματολόγιο για την αξιολόγηση δράσεων της ναυτικής εκπαίδευσης.....	117
11.2 Σύνοψη απαντήσεων ερωτηματολογίου.	125
11.3 Παρουσίαση απαντήσεων ερωτηματολογίου.....	132
11.4 Συνοπτική παρουσίαση μελέτης.....	146

1. ΕΚΤΕΛΕΣΤΙΚΗ ΣΥΝΟΨΗ

Το παρόν παραδοτέο εκπονήθηκε στο πλαίσιο της προκαταρκτικής αξιολόγησης (ex-ante assessment) δράσεων ναυτικής εκπαίδευσης που υλοποιούνται με συγχρηματοδότηση από το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο Plus (ΕΚΤ+) στο πλαίσιο του Προγράμματος «Ανθρώπινο Δυναμικό και Κοινωνική Συνοχή 2021-2027».

Στόχος της μελέτης είναι η αξιολόγηση της σκοπιμότητας, της συνάφειας, της συνοχής και της αναμενόμενης αποτελεσματικότητας των παρεμβάσεων, καθώς και η τεκμηρίωση της συμβολής τους στην κάλυψη των αναγκών της ναυτικής εκπαίδευσης και της αγοράς εργασίας.

Η αξιολόγηση βασίστηκε σε συνδυασμό δευτερογενών και πρωτογενών δεδομένων, περιλαμβανομένων στοιχείων της ΔΕΚΝ, των Τεχνικών Δελτίων Πράξης και των αποτελεσμάτων ερωτηματολογίων, και οργανώθηκε με βάση την Προσέγγιση Λογικού Πλαισίου και τη χρήση δεικτών εκροών και αποτελεσμάτων.

Τα βασικά συμπεράσματα της αξιολόγησης ανά δράση παρουσιάζονται συνοπτικά ως εξής:

Πρακτική άσκηση σπουδαστών ΑΕΝ για την εκπλήρωση του Α' και του Β' θαλάσσιου εκπαιδευτικού ταξιδιού

Η πρακτική άσκηση αναδεικνύεται ως κρίσιμος παράγοντας για την ολοκλήρωση των σπουδών και την απόκτηση επαγγελματικής εμπειρίας, συμβάλλοντας άμεσα στη μετάβαση των σπουδαστών στην αγορά εργασίας. Η δράση παρουσιάζει υψηλή συνάφεια με τους στόχους του ΕΚΤ+ και επηρεάζει θετικά δείκτες αποτελέσματος που σχετίζονται με την απασχολησιμότητα.

Ωστόσο, η αξιολόγηση αναδεικνύει ότι η διαθεσιμότητα θέσεων πρακτικής άσκησης αποτελεί βασικό περιοριστικό παράγοντα, ο οποίος επηρεάζει τον χρόνο ολοκλήρωσης των σπουδών και, κατά συνέπεια, τον ρυθμό εισόδου νέων αποφοίτων στην αγορά εργασίας. Συνεπώς, η αποτελεσματικότητα της δράσης εξαρτάται σε σημαντικό βαθμό από εξωτερικές συνθήκες.

Προγράμματα κατάρτισης ανέργων ναυτικών και παροχή επαγγελματικής πιστοποίησης

Τα προγράμματα κατάρτισης συμβάλλουν ουσιαστικά στην αναβάθμιση των δεξιοτήτων και στην απόκτηση επικαιροποιημένων πιστοποιήσεων, ενισχύοντας την απασχολησιμότητα των συμμετεχόντων. Η δράση συνδέεται άμεσα με τον στόχο του ΕΚΤ+ για προώθηση της δια βίου μάθησης και προσαρμογή των δεξιοτήτων στις ανάγκες της αγοράς εργασίας.

Τα ευρήματα δείχνουν ότι η συνεχής ανάγκη επικαιροποίησης γνώσεων αποτελεί δομικό χαρακτηριστικό του τομέα, γεγονός που καθιστά τη δράση απαραίτητη για τη διατήρηση της επαγγελματικής δραστηριότητας των ναυτικών.

Πρόγραμμα οικονομικής ενίσχυσης σπουδαστών / -τριών των ΑΕΝ

Η οικονομική ενίσχυση των σπουδαστών συμβάλλει καθοριστικά στη μείωση των οικονομικών εμποδίων και στη διασφάλιση της συνέχισης των σπουδών. Η δράση επηρεάζει θετικά δείκτες που σχετίζονται με τη συμμετοχή και την ολοκλήρωση της εκπαίδευσης και συνδέεται με τον στόχο του ΕΚΤ+ για ισότιμη πρόσβαση στην εκπαίδευση.

Τα ευρήματα της αξιολόγησης επιβεβαιώνουν τη σημασία της δράσης ως μηχανισμού υποστήριξης των σπουδαστών και ως παράγοντα ενίσχυσης της σταθερότητας του εκπαιδευτικού συστήματος.

Υποστήριξη του συστήματος ναυτικής εκπαίδευσης των ΑΕΝ σύμφωνα με τα διεθνή πρότυπα (STCW) και την ευρωπαϊκή νομοθεσία

Η ενίσχυση της λειτουργίας των Ακαδημιών Εμπορικού Ναυτικού συμβάλλει στη διασφάλιση της ποιότητας της εκπαίδευσης και στη συμμόρφωση με τα διεθνή πρότυπα. Η δράση παρουσιάζει υψηλή συνάφεια με τον στόχο του ΕΚΤ+ για βελτίωση της ποιότητας και της αποτελεσματικότητας των συστημάτων εκπαίδευσης.

Η αξιολόγηση αναδεικνύει την ανάγκη επάρκειας εκπαιδευτικού προσωπικού και την ενίσχυση των υποδομών ως βασικούς παράγοντες για τη διατήρηση της αποτελεσματικότητας του συστήματος.

Συνολική αποτίμηση

Συνολικά, οι εξεταζόμενες δράσεις συνθέτουν ένα συνεκτικό και συμπληρωματικό πλαίσιο παρεμβάσεων που καλύπτει το σύνολο της εκπαιδευτικής και επαγγελματικής διαδρομής των ναυτικών. Η ανάλυση επιβεβαιώνει τη σαφή σύνδεση μεταξύ δράσεων, εκροών, αποτελεσμάτων και στόχων του Προγράμματος ΕΚΤ+, καταδεικνύοντας ότι οι παρεμβάσεις συμβάλλουν ουσιαστικά στην ενίσχυση της απασχολησιμότητας, στη βελτίωση της ποιότητας της εκπαίδευσης και στην προώθηση της δια βίου μάθησης.

Παράλληλα, αναδεικνύονται παράγοντες που επηρεάζουν την πλήρη αξιοποίηση των δράσεων, όπως η διαθεσιμότητα θέσεων πρακτικής άσκησης και η ανάγκη συνεχούς προσαρμογής των δεξιοτήτων. Η περαιτέρω ενίσχυση των μηχανισμών υλοποίησης και παρακολούθησης αναμένεται να συμβάλει στη μεγιστοποίηση της αποτελεσματικότητας των παρεμβάσεων κατά την προγραμματική περίοδο 2021-2027.

2. ΟΡΙΣΜΟΙ

2.1. «Εκ των Προτέρων Αξιολόγηση»

Η εκ των προτέρων αξιολόγηση (ex-ante evaluation) είναι η διαδικασία συστηματικής και ανεξάρτητης ανάλυσης που πραγματοποιείται κατά την προετοιμασία των προγραμμάτων που χρηματοδοτούνται από τα Ταμεία της Ευρωπαϊκής Ένωσης, με σκοπό να διαπιστωθεί κατά πόσο ο σχεδιασμός τους είναι τεκμηριωμένος, συνεκτικός και σύμφωνος με τους στόχους της πολιτικής συνοχής, καθώς και να βελτιωθεί η ποιότητα, η αποτελεσματικότητα και η αποδοτικότητα της προγραμματισμένης παρέμβασης.

Η εκ των προτέρων αξιολόγηση εξετάζει ιδίως:

- τη συνάφεια των στόχων με τις ανάγκες,
- τη συνοχή με τις στρατηγικές της Ευρωπαϊκής Ένωσης και τις ειδικές ανά χώρα συστάσεις,
- τη λογική της παρέμβασης και τους δείκτες
- την αναμενόμενη αποτελεσματικότητα και αποδοτικότητα
- τη συμβολή και την ενωσιακή προστιθέμενη αξία.

Για τις ανάγκες του έργου «Προκαταρκτική Αξιολόγηση (ex-ante assessment) δράσεων Ναυτικής Εκπαίδευσης (ΕΚΤ+) στο πλαίσιο της Πράξης «Τεχνική υποστήριξη της ΕΔ ΕΣΠΑ ΥΝΑΝΠ για την ΠΠ 2021-2027 του Προγράμματος «Ανθρώπινο Δυναμικό και Κοινωνική Συνοχή» 2021-2027, η εκ των προτέρων αξιολόγηση θα εκτιμήσει τα κάτωθι:

- α) Την εσωτερική συνοχή των συγκεκριμένων δράσεων και τις σχέσεις τους με άλλα συναφή μέσα.
- β) Τη συνάφεια και σαφήνεια των προτεινόμενων δεικτών των συγκεκριμένων δράσεων.
- γ) Τον τρόπο με τον οποίο οι αναμενόμενες εκροές των συγκεκριμένων δράσεων θα συμβάλουν σε αποτελέσματα.

δ) Αν οι ποσοτικές τιμές στόχου για τους δείκτες των συγκεκριμένων δράσεων είναι ρεαλιστικές.

ε) Την επάρκεια των συγκεκριμένων δράσεων για την προώθηση ίσων ευκαιριών μεταξύ ανδρών και γυναικών καθώς και σε συνάρτηση με άλλους κοινωνικούς δείκτες όπως περιφερειακή κατανομή, διαρροή σπουδαστών / εγκατάλειψη σπουδών, ικανοποίηση ωφελούμενων από την ποιότητα των σπουδών

3. ΕΙΣΑΓΩΓΗ - ΣΚΟΠΟΣ ΕΡΓΟΥ

Η παρούσα μελέτη εκπονήθηκε στο πλαίσιο του έργου «Προκαταρκτική Αξιολόγηση (ex-ante assessment) δράσεων Ναυτικής Εκπαίδευσης (ΕΚΤ+)» και εντάσσεται στην Πράξη «Τεχνική Υποστήριξη της ΕΔ ΕΣΠΑ ΥΝΑΝΠ για την ΠΠ 2021-2027» του Προγράμματος «Ανθρώπινο Δυναμικό και Κοινωνική Συνοχή 2021-2027». Αντικείμενό της αποτελεί η εκ των προτέρων αξιολόγηση της σκοπιμότητας, της συνάφειας, της συνοχής και της αναμενόμενης αποτελεσματικότητας συγκεκριμένων παρεμβάσεων στον τομέα της ναυτικής εκπαίδευσης, οι οποίες συγχρηματοδοτούνται από το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο Plus (ΕΚΤ+).

Η μελέτη εκπονήθηκε κατόπιν της από 01/10/2025 σύμβασης μεταξύ της Επιτελικής Δομής ΕΣΠΑ ΥΝΑΝΠ και της εταιρείας TREK Development A.E. (αρ. σύμβασης: 04/2025 - ΑΔΑΜ: 25ΣΥΜΝ017659375 2025-10-02) και αποσκοπεί στην τεκμηριωμένη υποστήριξη του σχεδιασμού και της υλοποίησης δράσεων της προγραμματικής περιόδου 2021-2027.

Η εκ των προτέρων αξιολόγηση συνιστά βασικό εργαλείο σχεδιασμού των συγχρηματοδοτούμενων παρεμβάσεων, καθώς συμβάλλει στη διασφάλιση ότι οι δράσεις ανταποκρίνονται σε πραγματικές ανάγκες, παρουσιάζουν εσωτερική λογική συνοχή και συνδέονται με μετρήσιμα αποτελέσματα. Στο πλαίσιο της πολιτικής συνοχής της Ευρωπαϊκής Ένωσης για την περίοδο 2021-2027 δίνεται ιδιαίτερη έμφαση στη σύνδεση των παρεμβάσεων με μετρήσιμα αποτελέσματα, στη χρήση κατάλληλων δεικτών παρακολούθησης και στην αποτελεσματική αξιοποίηση των διαθέσιμων πόρων. Για τον λόγο αυτό η παρούσα μελέτη εξετάζει τη λογική της παρέμβασης, την καταλληλότητα των δεικτών, την επάρκεια των διαθέσιμων δεδομένων και τη δυνατότητα παρακολούθησης των αποτελεσμάτων των δράσεων.

Σκοπός της μελέτης είναι η συστηματική εξέταση του σχεδιασμού των δράσεων ναυτικής εκπαίδευσης, προκειμένου να τεκμηριωθεί κατά πόσο αυτές:

- ανταποκρίνονται στις ανάγκες του τομέα και της αγοράς εργασίας,
- παρουσιάζουν συνοχή με τους στόχους της πολιτικής συνοχής της Ευρωπαϊκής Ένωσης,

- συμβάλλουν ουσιαστικά στην ενίσχυση της απασχολησιμότητας και της ποιότητας της εκπαίδευσης,
- και μπορούν να υλοποιηθούν αποτελεσματικά με βάση διαθέσιμα δεδομένα και μηχανισμούς παρακολούθησης.

Η αξιολόγηση επικεντρώνεται σε τέσσερις βασικές παρεμβάσεις που καλύπτουν συμπληρωματικές διαστάσεις του συστήματος ναυτικής εκπαίδευσης:

- την πρακτική άσκηση σπουδαστών Ακαδημιών Εμπορικού Ναυτικού (ΑΕΝ) για την εκπλήρωση του Α' και Β' θαλάσσιου εκπαιδευτικού ταξιδιού,
- τα προγράμματα κατάρτισης ανέργων ναυτικών και παροχή επαγγελματικής πιστοποίησης,
- το πρόγραμμα οικονομικής ενίσχυσης σπουδαστών/τριων ΑΕΝ,
- και την υποστήριξη του συστήματος ναυτικής εκπαίδευσης των ΑΕΝ σύμφωνα με τα διεθνή πρότυπα (STCW) και την ευρωπαϊκή νομοθεσία.

Οι δράσεις αυτές συνδέονται άμεσα με τη λειτουργία και την ανάπτυξη της ναυτικής εκπαίδευσης στη χώρα και συμβάλλουν στη διασφάλιση επαρκούς αριθμού καταρτισμένων στελεχών για τη στελέχωση του εμπορικού στόλου. Η ναυτιλία αποτελεί έναν από τους σημαντικότερους πυλώνες της ελληνικής οικονομίας και απαιτεί υψηλού επιπέδου ανθρώπινο δυναμικό με εξειδικευμένες γνώσεις και δεξιότητες. Η ενίσχυση της ποιότητας της εκπαίδευσης, η ομαλή μετάβαση από την εκπαίδευση στην αγορά εργασίας, η συνεχής αναβάθμιση των επαγγελματικών προσόντων και η διασφάλιση της λειτουργίας των εκπαιδευτικών δομών αποτελούν κρίσιμες προϋποθέσεις για τη διατήρηση της ανταγωνιστικότητας της ελληνικής ναυτιλίας.

Ειδικότερα, η προκαταρκτική αξιολόγηση επιδιώκει:

- να εξετάσει την εσωτερική συνοχή των δράσεων και τη σύνδεσή τους με τους ειδικούς στόχους του Προγράμματος,
- να αξιολογήσει τη σαφήνεια και την καταλληλότητα της λογικής της παρέμβασης,

- να ελέγξει την επάρκεια και την καταλληλότητα των δεικτών εκροών και αποτελεσμάτων,
- να εκτιμήσει τη ρεαλιστικότητα των τιμών στόχου,
- να αξιολογήσει την αναμενόμενη αποτελεσματικότητα των παρεμβάσεων,
- να εξετάσει τη δυνατότητα παρακολούθησης και αξιολόγησης των δράσεων μέσω διαθέσιμων δεδομένων,
- να εντοπίσει πιθανούς κινδύνους ή περιορισμούς στην υλοποίηση,
- να διατυπώσει προτάσεις για τη βελτίωση του σχεδιασμού και της εφαρμογής των δράσεων.

Για την εκπόνηση της μελέτης εφαρμόστηκε η Προσέγγιση Λογικού Πλαισίου, η οποία αποτελεί βασικό εργαλείο αξιολόγησης των συγχρηματοδοτούμενων παρεμβάσεων και επιτρέπει τη συστηματική αποτύπωση της λογικής της παρέμβασης. Για κάθε δράση καταρτίστηκε Μήτρα Λογικού Πλαισίου, στην οποία αποτυπώνονται οι στόχοι, τα αναμενόμενα αποτελέσματα, οι δείκτες παρακολούθησης, οι πηγές επαλήθευσης και οι βασικές υποθέσεις υλοποίησης. Η ανάλυση βασίστηκε σε στοιχεία από τα Τεχνικά Δελτία Πράξης, διοικητικά και στατιστικά δεδομένα, καθώς και σε πρωτογενή στοιχεία που συλλέχθηκαν μέσω ερωτηματολογίων από ωφελούμενους.

Τα αποτελέσματα της αξιολόγησης δείχνουν ότι οι εξεταζόμενες δράσεις παρουσιάζουν υψηλό βαθμό συνάφειας με τους στόχους του Προγράμματος «Ανθρώπινο Δυναμικό και Κοινωνική Συνοχή 2021-2027» και ανταποκρίνονται σε πραγματικές ανάγκες του συστήματος ναυτικής εκπαίδευσης και της αγοράς εργασίας. Η πρακτική άσκηση συμβάλλει στην ολοκλήρωση των σπουδών και στην απόκτηση επαγγελματικής εμπειρίας, τα προγράμματα κατάρτισης ενισχύουν την απασχολησιμότητα των ναυτικών, η οικονομική ενίσχυση υποστηρίζει τη συνέχιση της φοίτησης και μειώνει τον κίνδυνο εγκατάλειψης των σπουδών, ενώ η ενίσχυση της λειτουργίας των Ακαδημιών Εμπορικού Ναυτικού διασφαλίζει τη συμμόρφωση με τα διεθνή πρότυπα εκπαίδευσης και την ποιότητα των παρεχόμενων σπουδών.

Παράλληλα, η αξιολόγηση ανέδειξε την ανάγκη βελτίωσης της διατύπωσης των δεικτών αποτελέσματος και της συστηματικής συλλογής δεδομένων, ιδίως μέσω πρωτογενών

στοιχείων και ερωτηματολογίων. Η αποτελεσματικότητα των δράσεων επηρεάζεται σε ορισμένες περιπτώσεις από εξωτερικούς παράγοντες, όπως η διαθεσιμότητα θέσεων πρακτικής άσκησης, η επάρκεια εκπαιδευτικού προσωπικού, η έγκαιρη χρηματοδότηση και η οργάνωση των διαδικασιών υλοποίησης, γεγονός που καθιστά αναγκαία τη συνεχή παρακολούθηση και την προσαρμογή του σχεδιασμού.

Συνολικά, η προκαταρκτική αξιολόγηση καταλήγει στο συμπέρασμα ότι οι εξεταζόμενες παρεμβάσεις είναι αναγκαίες, επαρκώς τεκμηριωμένες και συμβατές με τους στόχους του Προγράμματος, ενώ η συνέχιση και η περαιτέρω βελτίωσή τους κρίνεται απαραίτητη για την ενίσχυση της ναυτικής εκπαίδευσης και την ανάπτυξη ανθρώπινου δυναμικού υψηλής ποιότητας στον τομέα της ναυτιλίας. Οι προτάσεις που διατυπώνονται στο πλαίσιο της μελέτης αποσκοπούν στη βελτίωση του σχεδιασμού, της παρακολούθησης και της υλοποίησης των δράσεων, ώστε να διασφαλιστεί η μέγιστη δυνατή αποτελεσματικότητα των παρεμβάσεων κατά την προγραμματική περίοδο 2021-2027.

4. ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΤΩΝ ΔΡΑΣΕΩΝ

4.1. «Πρακτική άσκηση σπουδαστών Ακαδημιών Εμπορικού Ναυτικού (Α.Ε.Ν.) επί πλοίου για την εκπλήρωση του Α' θαλάσσιου ταξιδιού επί πλοίου».

Η δράση «Πρακτική άσκηση σπουδαστών Ακαδημιών Εμπορικού Ναυτικού επί πλοίου για την εκπλήρωση του Α' θαλάσσιου εκπαιδευτικού ταξιδιού» εντάσσεται στο πλαίσιο του Προγράμματος «Ανθρώπινο Δυναμικό και Κοινωνική Συνοχή» 2021-2027 και ειδικότερα στον ειδικό στόχο ESO4.5, ο οποίος αφορά τη βελτίωση της ποιότητας, της αποτελεσματικότητας και της συνάφειας των συστημάτων εκπαίδευσης και κατάρτισης με τις ανάγκες της αγοράς εργασίας.

Πίνακας 1 - Συνοπτική αποτύπωση Δράσης

Στοιχείο	Περιγραφή
Γενικός στόχος	Ενίσχυση της ποιότητας και της συνάφειας της ναυτικής εκπαίδευσης με τις ανάγκες της αγοράς εργασίας
Ειδικός στόχος (ESO4.5)	Βελτίωση των συστημάτων εκπαίδευσης και κατάρτισης
Αναμενόμενα αποτελέσματα	Απόκτηση πρακτικής εμπειρίας, ολοκλήρωση σπουδών, ενίσχυση απασχολησιμότητας
Κύριοι κίνδυνοι	Περιορισμένη διαθεσιμότητα θέσεων πρακτικής, καθυστερήσεις ναυτολόγησης
Συνάφεια με δείκτες ΕΚΤ+	EECO01 (συνολικός αριθμός συμμετεχόντων), EECO04 (οικονομικώς αδρανή άτομα), EECO07 (αριθμός νέων ηλικίας 18-29), EECO10 (αριθμός συμμετεχόντων με μόρφωση ανώτερης δευτεροβάθμιας (ISCED 3) ή μεταδευτεροβάθμιας εκπαίδευσης (ISCED 4), EECO11(αριθμός συμμετεχόντων με μόρφωση τριτοβάθμιας εκπαίδευσης (ISCED 5 έως 8), EECO14 (συμμετέχοντες αλλοδαπής προέλευσης), EECO15 (μειονότητες (συμπεριλαμβανομένων περιθωριοποιημένων κοινοτήτων, όπως οι Ρομά), EECO17 (συμμετέχοντες από αγροτικές περιοχές), PSO392 (αριθμός συμμετεχόντων σε προγράμματα μαθητείας και πρακτικής άσκησης), EECR01 (συμμετέχοντες που αναζητούν εργασία αμέσως μετά τη συμμετοχή τους), EECR02 (συμμετέχοντες που

	παρακολουθούν προγράμματα εκπαίδευσης ή κατάρτισης αμέσως μετά τη συμμετοχή τους), EECR04 (συμμετέχοντες που εργάζονται, συμπεριλαμβανομένης της αυτοαπασχόλησης, αμέσως μετά τη συμμετοχή τους) EECR05 (απασχόληση μετά από 6 μήνες), PSR392 (βαθμός ικανοποίησης συμμετεχόντων σε προγράμματα πρακτικής άσκησης)
--	--

1. Αναγκαιότητα της παρέμβασης.

Η αναγκαιότητα της παρέμβασης απορρέει από τη φύση του συστήματος της ναυτικής εκπαίδευσης, το οποίο βασίζεται στο μοντέλο της εναλλασσόμενης διαδοχικής εκπαίδευσης μεταξύ σχολής και πλοίου. Η πρακτική άσκηση επί πλοίου αποτελεί υποχρεωτικό και αναπόσπαστο μέρος των σπουδών των ΑΕΝ και βασική προϋπόθεση για την απόκτηση επαγγελματικών δικαιωμάτων σύμφωνα με τη Διεθνή Σύμβαση STWC. Παράλληλα, η δράση ανταποκρίνεται στην ανάγκη ουσιαστικής διασύνδεσης της εκπαίδευσης με την αγορά εργασίας, επιτρέποντας στους σπουδαστές να εφαρμόσουν τις θεωρητικές γνώσεις σε πραγματικές συνθήκες εργασίας και να αναπτύξουν δεξιότητες κρίσιμες για την επαγγελματική τους ένταξη.

2. Συνάφεια με τους στόχους του Προγράμματος.

Η συνάφεια της δράσης με τους στόχους του προγράμματος είναι υψηλή, καθώς συμβάλει άμεσα στη βελτίωση της ποιότητας της εκπαίδευσης, στην ενίσχυση της μαθησιακής εξέλιξης και στην ομαλή μετάβαση των σπουδαστών στην αγορά εργασίας υποστηρίζοντας ένα στρατηγικό τομέα της ελληνικής οικονομίας, όπως η ναυτιλία.

3. Περιγραφή και σχεδιασμός της δράσης.

Η δράση αφορά την υλοποίηση του Α' θαλάσσιου εκπαιδευτικού ταξιδιού των σπουδαστών των Ακαδημιών Εμπορικού Ναυτικού, το οποίο πραγματοποιείται μετά την ολοκλήρωση του πρώτου έτους θεωρητικής εκπαίδευσης. Στο πλαίσιο αυτό, οι σπουδαστές ναυτολογούνται σε εμπορικά πλοία και συμμετέχουν σε κατευθυνόμενη πρακτική άσκηση υπό την επίβλεψη

αξιωματικών του πλοίου, εφαρμόζοντας στην πράξη το γνωστικό αντικείμενο το οποίο έχουν διδαχθεί.

Η υλοποίηση της δράσης πραγματοποιείται κεντρικά από τη Διεύθυνση Εκπαίδευσης Ναυτικών, η οποία έχει την ευθύνη για το συντονισμό, την εποπτεία και τη διασφάλιση της ποιότητας της πρακτικής άσκησης. Η διαδικασία περιλαμβάνει τη χορήγηση εγχειριδίων κατευθυνόμενης εκπαίδευσης, την παρακολούθηση της προόδου των σπουδαστών μέσω ημερολογίων και εκπαιδευτικών εργαλείων, καθώς και την αξιολόγηση της πρακτικής άσκησης από αρμόδιες εξεταστικές επιτροπές μετά την ολοκλήρωσή της.

Ιδιαίτερο στοιχείο του σχεδιασμού αποτελεί η συνεργασία με τη ναυτιλιακή βιομηχανία, καθώς η ναυτολόγηση των σπουδαστών πραγματοποιείται σε πλοία ναυτιλιακών εταιρειών, οι οποίες συμβάλλουν ενεργά στην υλοποίηση της πρακτικής άσκησης. Παράλληλα, προβλέπεται χρηματοδοτική υποστήριξη της πρακτικής άσκησης μέσω επιδότησης των σπουδαστών, γεγονός που ενισχύει τη συμμετοχή και διευκολύνει την πρόσβαση στην πρακτική εκπαίδευση.

Ο σχεδιασμός της δράσης χαρακτηρίζεται από σαφή θεσμική οργάνωση, επαναληψιμότητα και ενσωμάτωση μηχανισμών παρακολούθησης, γεγονός που συμβάλλει στην αποτελεσματική υλοποίησή της σε εθνική κλίμακα.

4. Αναμενόμενα αποτελέσματα και επιπτώσεις.

Η υλοποίηση της δράσης αναμένεται να συμβάλλει ουσιαστικά στη βελτίωση της ποιότητας της ναυτικής εκπαίδευσης, μέσω της ενίσχυσης της πρακτικής διάστασης των σπουδών και της ολοκληρωμένης εκπαίδευσης των σπουδαστών σε πραγματικές συνθήκες εργασίας. Η συμμετοχή των σπουδαστών στο Α' θαλάσσιο εκπαιδευτικό ταξίδι οδηγεί στην απόκτηση κρίσιμων επαγγελματικών δεξιοτήτων, στη βελτίωση της προσαρμοστικότητας τους στο εργασιακό περιβάλλον και στη διευκόλυνση της συνέχισης των σπουδών τους.

Παράλληλα, η δράση αναμένεται να συμβάλει στη μείωση της διαρροής σπουδαστών, στη μείωση του χρόνου ολοκλήρωσης των σπουδών και στην αύξηση της αποδοτικότητας των ΑΕΝ ως προς τον αριθμό αποφοίτων. Η έγκαιρη επαφή των σπουδαστών με το επαγγελματικό περιβάλλον επιτρέπει επίσης την αξιολόγηση της καταλληλότητάς τους για το ναυτικό επάγγελμα, συμβάλλοντας στη βελτίωση της ποιότητας του ανθρώπινου δυναμικού του κλάδου.

Σε μακροπρόθεσμο επίπεδο, η δράση ενισχύει την παραγωγή καταρτισμένων αξιωματικών Εμπορικού Ναυτικού, συμβάλλοντας στην κάλυψη των αναγκών του ναυτιλιακού τομέα και στη διατήρηση της ανταγωνιστικότητας της ελληνικής ναυτιλίας. Παράλληλα, ενισχύει τη σύνδεση εκπαίδευσης και αγοράς εργασίας και συμβάλλει στην αύξηση της απασχόλησης και της οικονομικής δραστηριότητας στον κλάδο.

4.2. «Πρακτική άσκηση σπουδαστών Ακαδημιών Εμπορικού Ναυτικού (Α.Ε.Ν.) επί πλοίου για την εκπλήρωση του Β' θαλάσσιου ταξιδιού επί πλοίου».

Η δράση «Πρακτική άσκηση σπουδαστών Ακαδημιών Εμπορικού Ναυτικού (ΑΕΝ) επί πλοίου για την εκπλήρωση του Β' θαλάσσιου εκπαιδευτικού ταξιδιού» εντάσσεται στο πλαίσιο του Προγράμματος «Ανθρώπινο Δυναμικό και Κοινωνική Συνοχή 2021-2027» και ειδικότερα στον ειδικό στόχο ESO4.5, που αφορά τη βελτίωση της ποιότητας, της αποτελεσματικότητας και της συνάφειας των συστημάτων εκπαίδευσης και κατάρτισης με τις ανάγκες της αγοράς εργασίας.

Πίνακας 2 - Συνοπτική αποτύπωση δράσης:

Στοιχείο	Περιγραφή
Γενικός στόχος	Ολοκλήρωση της εκπαιδευτικής διαδικασίας και ενίσχυση της επαγγελματικής ετοιμότητας των σπουδαστών
Ειδικός στόχος (ESO4.5)	Βελτίωση των συστημάτων εκπαίδευσης και κατάρτισης
Αναμενόμενα αποτελέσματα	Ολοκλήρωση θαλάσσιας υπηρεσίας, απόκτηση επαγγελματικών δεξιοτήτων, ταχύτερη ένταξη στην αγορά εργασίας
Κύριοι κίνδυνοι	Περιορισμένη διαθεσιμότητα θέσεων, αυξημένος ανταγωνισμός για ναυτολόγηση, καθυστερήσεις τοποθέτησης

Συνάφεια με δείκτες ΕΚΤ+	EECO01 (συνολικός αριθμός συμμετεχόντων), EECO04 (οικονομικά αδρανή άτομα), EECO07 (αριθμός νέων ηλικίας 18-29), EECO10 (αριθμός συμμετεχόντων με μόρφωση ανώτερης δευτεροβάθμιας (ISCED 3) ή μεταδευτεροβάθμιας εκπαίδευσης (ISCED 4), EECO11(αριθμός συμμετεχόντων με μόρφωση τριτοβάθμιας εκπαίδευσης (ISCED 5 έως 8), EECO14 (συμμετέχοντες αλλοδαπής προέλευσης), EECO15 (μειονότητες (συμπεριλαμβανομένων περιθωριοποιημένων κοινοτήτων, όπως οι Ρομά), EECO17 (συμμετέχοντες από αγροτικές περιοχές),PSO392 (αριθμός συμμετεχόντων σε προγράμματα μαθητείας και πρακτικής άσκησης), EECR01 (συμμετέχοντες που αναζητούν εργασία αμέσως μετά τη συμμετοχή τους), EECR02 (συμμετέχοντες που παρακολουθούν προγράμματα εκπαίδευσης ή κατάρτισης αμέσως μετά τη συμμετοχή τους), EECR04 (συμμετέχοντες που εργάζονται, συμπεριλαμβανομένης της αυτοαπασχόλησης, αμέσως μετά τη συμμετοχή τους) EECR05 (απασχόληση μετά από 6 μήνες), PSR392 (βαθμός ικανοποίησης συμμετεχόντων σε προγράμματα πρακτικής άσκησης)
---------------------------------	---

1. Αναγκαιότητα της παρέμβασης.

Η αναγκαιότητα της παρέμβασης τεκμηριώνεται από το γεγονός ότι το Β' θαλάσσιο εκπαιδευτικό ταξίδι αποτελεί υποχρεωτικό στάδιο για την ολοκλήρωση των σπουδών των δόκιμων αξιωματικών και την απόκτηση του πτυχίου τους. Πάρα ταύτα, διαπιστώνεται διαχρονικά δυσκολία εξεύρεσης θέσεων πρακτικής άσκησης, ιδίως για το Β' ταξίδι, καθώς αυτό δεν είναι επιδοτούμενο και εξαρτάται σε μεγάλο βαθμό από τη διαθεσιμότητα των ναυτιλιακών εταιρειών. Το πρόβλημα αυτό οδηγεί σε καθυστερήσεις ολοκλήρωσης σπουδών και σε φαινόμενα διαρροής, ενώ επηρεάζει δυσμενέστερα συγκεκριμένες ομάδες, όπως οι γυναίκες σπουδάστριες.

2. Συνάφεια με τους στόχους του Προγράμματος.

Η δράση έρχεται να αντιμετωπίσει την εν λόγω αστοχία της αγοράς, ενισχύοντας τη δυνατότητα ναυτολόγησης των σπουδαστών και διασφαλίζοντας την ομαλή ολοκλήρωση του κύκλου σπουδών. Παράλληλα, συμβάλλει άμεσα στη σύνδεση της εκπαίδευσης με την αγορά εργασίας και στην παραγωγή επαρκούς αριθμού εξειδικευμένων στελεχών Εμπορικού Ναυτικού, στοιχείο κρίσιμο για την ανταγωνιστικότητα της ελληνικής ναυτιλίας και την ενίσχυση της απασχόλησης.

3. Περιγραφή και σχεδιασμός της δράσης.

Η δράση αφορά στην υλοποίηση του Β' θαλάσσιου εκπαιδευτικού ταξιδιού των τελειόφοιτων σπουδαστών των Ακαδημιών Εμπορικού Ναυτικού, το οποίο αποτελεί προϋπόθεση για τη λήψη του πτυχίου. Στο πλαίσιο αυτό οι σπουδαστές ναυτολογούνται ως δόκιμοι αξιωματικοί σε εμπορικά πλοία και εκτελούν κατευθυνόμενη πρακτική άσκηση διάρκειας τουλάχιστον έξι μηνών, εφαρμόζοντας στην πράξη τις γνώσεις και τις δεξιότητες που έχουν αποκτήσει κατά τη διάρκεια των σπουδών τους.

Η υλοποίηση της δράσης πραγματοποιείται κεντρικά από τη Διεύθυνση Εκπαίδευσης Ναυτικών του Υπουργείου Ναυτιλίας και Νησιωτικής Πολιτικής, η οποία, μέσω του αρμόδιου Γραφείου Σταδιοδρομίας, έχει την ευθύνη για τον συντονισμό, την εποπτεία και την παρακολούθηση της πρακτικής άσκησης σε όλες τις ΑΕΝ της χώρας. Η διαδικασία περιλαμβάνει τη χορήγηση εγχειριδίου κατευθυνόμενης εκπαίδευσης, την παρακολούθηση της πρακτικής μέσω ημερολογίων απασχόλησης και την αξιολόγηση των σπουδαστών από αρμόδιες εξεταστικές επιτροπές μετά την ολοκλήρωση του ταξιδιού.

Ιδιαίτερη σημασία στον σχεδιασμό της δράσης έχει η συνεργασία με τις ναυτιλιακές εταιρείες, οι οποίες αναλαμβάνουν τη ναυτολόγηση των σπουδαστών και την καταβολή των αποδοχών τους, ενώ το πρόγραμμα καλύπτει τη χρηματοδοτική υποστήριξη της πρακτικής μέσω του Προγράμματος Δημοσίων Επενδύσεων. Ο σχεδιασμός βασίζεται σε ένα θεσμοθετημένο και επαναλαμβανόμενο σύστημα υλοποίησης, το οποίο εξασφαλίζει τη διαφάνεια, τη δυνατότητα παρακολούθησης δεικτών και τη συνοχή της παρέμβασης σε εθνικό επίπεδο.

4. Αναμενόμενα αποτελέσματα και επιπτώσεις.

Η υλοποίηση της δράσης αναμένεται να συμβάλει καθοριστικά στην ολοκλήρωση του εκπαιδευτικού κύκλου των σπουδαστών των ΑΕΝ, μέσω της διασφάλισης της δυνατότητας πραγματοποίησης του Β' θαλάσσιου εκπαιδευτικού ταξιδιού. Η συμμετοχή των σπουδαστών στην πρακτική άσκηση οδηγεί στην απόκτηση εξειδικευμένων επαγγελματικών δεξιοτήτων και στην ενίσχυση της προσαρμοστικότητας τους στο εργασιακό περιβάλλον του πλοίου, βελτιώνοντας τη συνολική ποιότητα της παρεχόμενης εκπαίδευσης.

Παράλληλα, η δράση αναμένεται να συμβάλει στη μείωση των καθυστερήσεων ολοκλήρωσης των σπουδών, στη μείωση της διαρροής σπουδαστών και στην αύξηση της αποδοτικότητας των ΑΕΝ ως προς τον αριθμό αποφοίτων. Επιπλέον, ενισχύει την ελκυστικότητα του ναυτικού επαγγέλματος, συμβάλλει στη μείωση της ανεργίας των νέων και στηρίζει τη συμμετοχή των γυναικών στη ναυτική εκπαίδευση.

Σε μακροπρόθεσμο επίπεδο, η δράση συμβάλλει στην αύξηση του αριθμού καταρτισμένων αξιωματικών Εμπορικού Ναυτικού, στη βελτίωση της αντιστοίχισης προσφοράς και ζήτησης εξειδικευμένου ανθρώπινου δυναμικού και στην ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας της ελληνικής ναυτιλίας. Η ενίσχυση της σύνδεσης εκπαίδευσης και αγοράς εργασίας λειτουργεί ως βασικός μηχανισμός μετάβασης των αποφοίτων στην απασχόληση και υποστηρίζει την ευρύτερη οικονομική ανάπτυξη.

4.3. «Προγράμματα κατάρτισης ανέργων ναυτικών και παροχή επαγγελματικής πιστοποίησης».

Η εν λόγω δράση αφορά την υλοποίηση προγραμμάτων επαγγελματικής κατάρτισης ανέργων ναυτικών και την παροχή επαγγελματικής πιστοποίησης στο πλαίσιο του Προγράμματος «Ανθρώπινο Δυναμικό και Κοινωνική Συνοχή» της προγραμματικής περιόδου 2021-2027, με συγχρηματοδότηση από το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο+. Η δράση εντάσσεται στο ειδικό στόχο για τη βελτίωση της πρόσβασης στην απασχόληση και την ενίσχυση της ενεργοποίησης του ανθρώπινου δυναμικού μέσω παρεμβάσεων εκπαίδευσης, κατάρτισης και πιστοποίησης επαγγελματικών δεξιοτήτων.

Η παρέμβαση υλοποιείται από το Υπουργείο Ναυτιλίας και Νησιωτικής Πολιτικής μέσω της Διεύθυνσης Εκπαίδευσης Ναυτικών και αφορά στην παροχή ολοκληρωμένων κύκλων κατάρτισης σε ανέργους ναυτικούς σε δημόσιες δομές ναυτικής εκπαίδευσης, με στόχο την απόκτηση ή την αναβάθμιση επαγγελματικών προσόντων και τη χορήγηση πιστοποιήσεων που απαιτούνται για την άσκηση του ναυτικού επαγγέλματος.

Σχήμα 3 - Συνοπτική αποτύπωση δράσης:

Στοιχείο	Περιγραφή
Γενικός στόχος	Ενίσχυση της απασχολησιμότητας των ανέργων ναυτικών μέσω αναβάθμισης δεξιοτήτων
Ειδικός στόχος (ES04.1)	Πρόσβαση στην απασχόληση και μέτρα ενεργοποίησης για όλους
Αναμενόμενα αποτελέσματα	Απόκτηση νέων δεξιοτήτων, πιστοποίηση προσόντων, αύξηση πιθανότητας απασχόλησης
Κύριοι κίνδυνοι	Μη αντιστοίχιση κατάρτισης με ανάγκες αγοράς, περιορισμένη απορρόφηση στην απασχόληση
Συνάφεια με δείκτες ΕΚΤ+	EECO01 (συνολικός αριθμός συμμετεχόντων), EECO02 (άνεργοι, συμπεριλαμβανομένων των μακροχρόνια ανέργων), EECO03 (μακροχρόνια άνεργοι), EECO04 (οικονομικώς αδρανή άτομα), EECO07 (αριθμός νέων ηλικίας 18-29), EECO08 (αριθμός συμμετεχόντων ηλικίας 55 ετών και άνω), EECO09 (αριθμός συμμετεχόντων με μόρφωση κατώτερης δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης ή χαμηλότερης βαθμίδας (ISCED 0-2), EECO10 (αριθμός συμμετεχόντων με μόρφωση ανώτερης δευτεροβάθμιας (ISCED 3) ή μεταδευτεροβάθμιας εκπαίδευσης (ISCED 4), EECO11 (αριθμός συμμετεχόντων με μόρφωση τριτοβάθμιας εκπαίδευσης (ISCED 5 έως 8), EECO12 (συμμετέχοντες με αναπηρίες), EECO13 (υπήκοοι τρίτων χωρών), EECO14 (συμμετέχοντες αλλοδαπής προέλευσης), EECO15 (μειονότητες (συμπεριλαμβανομένων περιθωριοποιημένων κοινοτήτων, όπως οι Ρομά), EECO16 (άστεγοι ή άτομα που αντιμετωπίζουν στεγαστικό αποκλεισμό), EECO17 (συμμετέχοντες από αγροτικές περιοχές), EECR01 (συμμετέχοντες που αναζητούν εργασία αμέσως μετά τη συμμετοχή τους), EECR02 (συμμετέχοντες που παρακολουθούν προγράμματα εκπαίδευσης ή κατάρτισης αμέσως μετά τη συμμετοχή τους), EECR03 (Συμμετέχοντες που αποκτούν τυπικό επαγγελματικό προσόν

	αμέσως μετά τη συμμετοχή τους), EECR04 (συμμετέχοντες που εργάζονται, συμπεριλαμβανομένης της αυτοαπασχόλησης, αμέσως μετά τη συμμετοχή τους) EECR05 (απασχόληση μετά από 6 μήνες)
--	--

1. Αναγκαιότητα της παρέμβασης.

Η παρέμβαση που αφορά την υλοποίηση προγραμμάτων κατάρτισης ανέργων ναυτικών και την παροχή επαγγελματικής πιστοποίησης κρίνεται ιδιαίτερα αναγκαία, καθώς ο ναυτιλιακός τομέας αποτελεί έναν από τους σημαντικότερους πυλώνες της ελληνικής οικονομίας και απαιτεί υψηλού επιπέδου εξειδίκευση και συνεχή επικαιροποίηση γνώσεων. Οι διεθνείς κανονισμοί εκπαίδευσης και πιστοποίησης ναυτικών, όπως καθορίζονται από τη Διεθνή Σύμβαση STCW, επιβάλλουν την απόκτηση συγκεκριμένων πιστοποιητικών και δεξιοτήτων για την άσκηση του ναυτικού επαγγέλματος, γεγονός που καθιστά απαραίτητη τη διαρκή επιμόρφωση και αναβάθμιση των επαγγελματικών προσόντων των ναυτικών.

Παράλληλα, σημαντικός αριθμός ναυτικών παραμένει εκτός αγοράς εργασίας λόγω έλλειψης επικαιροποιημένων πιστοποιήσεων ή εξειδικευμένων γνώσεων που απαιτούνται για τη στελέχωση σύγχρονων πλοίων. Η αδυναμία πρόσβασης σε οργανωμένα προγράμματα κατάρτισης περιορίζει τις δυνατότητες επανένταξης στην απασχόληση και δημιουργεί αναντιστοιχία μεταξύ των αναγκών της ναυτιλιακής αγοράς και της προσφοράς εξειδικευμένου ανθρώπινου δυναμικού.

2. Συνάφεια με τους στόχους του Προγράμματος.

Η δράση παρουσιάζει υψηλό βαθμό συνάφειας με τους στόχους του Προγράμματος «Ανθρώπινο Δυναμικό και Κοινωνική Συνοχή» και ειδικότερα με τον ειδικό στόχο για τη βελτίωση της πρόσβασης στην απασχόληση και την ενίσχυση της ενεργοποίησης του εργατικού δυναμικού. Μέσω της παροχής προγραμμάτων επαγγελματικής κατάρτισης και πιστοποίησης, ενισχύεται η απασχολησιμότητα των ανέργων ναυτικών και υποστηρίζεται η ανάπτυξη δεξιοτήτων που ανταποκρίνονται στις ανάγκες της αγοράς εργασίας.

Επιπλέον, η παρέμβαση συμβάλλει στην αντιμετώπιση προκλήσεων που έχουν εντοπιστεί στο πλαίσιο των ευρωπαϊκών πολιτικών απασχόλησης, καθώς ενισχύει τη δια βίου μάθηση, προωθεί τη βιώσιμη και ποιοτική απασχόληση και υποστηρίζει την ανάπτυξη ανθρώπινου δυναμικού σε έναν στρατηγικό κλάδο της οικονομίας.

3. Περιγραφή και σχεδιασμός της δράσης.

Η δράση αφορά την υλοποίηση οργανωμένων προγραμμάτων επαγγελματικής κατάρτισης ανέργων ναυτικών και τη χορήγηση επαγγελματικής πιστοποίησης, τα οποία υλοποιούνται σε δημόσιες δομές ναυτικής εκπαίδευσης, όπως τα Κέντρα Επιμόρφωσης Στελεχών Εμπορικού Ναυτικού και οι Δημόσιες Σχολές Εμπορικού Ναυτικού. Τα προγράμματα κατάρτισης πραγματοποιούνται σε επαναλαμβανόμενους κύκλους και καλύπτουν διάφορες ειδικότητες, όπως πλοιάρχους, μηχανικούς, ηλεκτρολόγους, ραδιοηλεκτρονικούς, θαλαμηπόλους και λοιπές ειδικότητες που απαιτούνται για τη στελέχωση του εμπορικού στόλου.

Η εκπαίδευση παρέχεται σύμφωνα με τα διεθνή πρότυπα και τους ισχύοντες κανονισμούς σπουδών, με στόχο την απόκτηση ή αναβάθμιση επαγγελματικών διπλωμάτων και την εξασφάλιση των απαιτούμενων πιστοποιήσεων για υπηρεσία σε εμπορικά πλοία. Στο πλαίσιο της δράσης λειτουργούν επίσης ειδικά τμήματα κατάρτισης για ναυτικούς που δεν προέρχονται από ανώτερες παραγωγικές σχολές, καθώς και προγράμματα μετεκπαίδευσης για την απόκτηση ανώτερων επαγγελματικών δικαιωμάτων.

Η υλοποίηση της πράξης πραγματοποιείται από τη Διεύθυνση Εκπαίδευσης Ναυτικών, η οποία είναι υπεύθυνη για τον σχεδιασμό, την οργάνωση και την παρακολούθηση των προγραμμάτων, καθώς και για τη διαδικασία επιλογής των καταρτιζόμενων, την πρόσληψη εκπαιδευτικού προσωπικού, τη διενέργεια εξετάσεων και τη χορήγηση πιστοποιήσεων. Οι συμμετέχοντες λαμβάνουν εκπαιδευτικό επίδομα κατά τη διάρκεια της κατάρτισης, ενώ η εκπαίδευση παρέχεται σε πιστοποιημένες εκπαιδευτικές δομές που εφαρμόζουν σύστημα διαχείρισης ποιότητας.

4. Αναμενόμενα αποτελέσματα και επιπτώσεις.

Η υλοποίηση της δράσης αναμένεται να συμβάλει στην αύξηση της απασχολησιμότητας των ανέργων ναυτικών, μέσω της απόκτησης πιστοποιημένων επαγγελματικών προσόντων που απαιτούνται για την εργασία σε εμπορικά πλοία. Η ενίσχυση των δεξιοτήτων και η αναβάθμιση των επαγγελματικών γνώσεων αναμένεται να διευκολύνει την επανένταξη των ωφελουμένων στην αγορά εργασίας και να μειώσει το ποσοστό ανεργίας στον κλάδο.

Παράλληλα, η δράση συμβάλλει στη διατήρηση υψηλού επιπέδου επαγγελματικής επάρκειας του ναυτεργατικού δυναμικού, στη βελτίωση της ποιότητας της ναυτικής εκπαίδευσης και στην προσαρμογή των δεξιοτήτων στις τεχνολογικές εξελίξεις της ναυτιλιακής βιομηχανίας. Με τον τρόπο αυτό ενισχύεται η ανταγωνιστικότητα της ελληνικής ναυτιλίας και διασφαλίζεται η επάρκεια εξειδικευμένου προσωπικού για τη στελέχωση του εμπορικού στόλου.

Τέλος, η παρέμβαση αναμένεται να έχει θετικές κοινωνικές επιπτώσεις, καθώς προωθεί τη δια βίου μάθηση, ενισχύει την ισότητα ευκαιριών στην πρόσβαση στην επαγγελματική κατάρτιση και συμβάλλει στη βιώσιμη και ποιοτική απασχόληση σε έναν τομέα υψηλής σημασίας για την εθνική οικονομία.

4.4. «Πρόγραμμα οικονομικής ενίσχυσης σπουδαστών/-τριών των Ακαδημιών Εμπορικού Ναυτικού (Α.Ε.Ν.)».

Η ανωτέρω δράση αφορά στην υλοποίηση προγράμματος οικονομικής ενίσχυσης σπουδαστών των Ακαδημιών Εμπορικού Ναυτικού (Α.Ε.Ν.), στο πλαίσιο του Προγράμματος «Ανθρώπινο Δυναμικό και Κοινωνική Συνοχή» της προγραμματικής περιόδου 2021-2027, με συγχρηματοδότηση από το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο +. Η δράση εντάσσεται στον ειδικό στόχο που αφορά τη διασφάλιση ποιοτικών και χωρίς αποκλεισμούς αιτημάτων εκπαίδευσης και κατάρτισης και αποσκοπεί στη στήριξη των σπουδαστών ώστε να ολοκληρώνουν επιτυχώς και έγκαιρα τις σπουδές τους.

Πίνακας 4 - Συνοπτική αποτύπωση δράσης:

Στοιχείο	Περιγραφή
----------	-----------

Γενικός στόχος	Διασφάλιση ισότιμης πρόσβασης στη ναυτική εκπαίδευση
Ειδικός στόχος (ES04.6)	Ποιοτικά και χωρίς αποκλεισμούς συστήματα εκπαίδευσης και κατάρτισης
Αναμενόμενα αποτελέσματα	Μείωση διαρροής σπουδαστών, ενίσχυση συνέχισης σπουδών, σταθεροποίηση συμμετοχής
Κύριοι κίνδυνοι	Μη στοχευμένη κατανομή πόρων, περιορισμένη επίδραση σε εκπαιδευτικά αποτελέσματα
Συνάφεια με δείκτες ΕΚΤ+	EECO01 (συνολικός αριθμός συμμετεχόντων), EECO04 (οικονομικά αδρανή άτομα), EECO07 (αριθμός νέων ηλικίας 18-29), EECO10 (αριθμός συμμετεχόντων με μόρφωση ανώτερης δευτεροβάθμιας (ISCED 3) ή μεταδευτεροβάθμιας εκπαίδευσης (ISCED 4), EECO11 (αριθμός συμμετεχόντων με μόρφωση τριτοβάθμιας εκπαίδευσης (ISCED 5 έως 8), EECO14 (συμμετέχοντες αλλοδαπής προέλευσης), EECO15 (μειονότητες (συμπεριλαμβανομένων περιθωριοποιημένων κοινοτήτων, όπως οι Ρομά), EECO17 (συμμετέχοντες από αγροτικές περιοχές), PSO393 (αριθμός συμμετεχόντων που λαμβάνουν υποτροφία), EECR01 (συμμετέχοντες που αναζητούν εργασία αμέσως μετά τη συμμετοχή τους), EECR02 (συμμετέχοντες που παρακολουθούν προγράμματα εκπαίδευσης ή κατάρτισης αμέσως μετά τη συμμετοχή τους), EECR04 (συμμετέχοντες που εργάζονται, συμπεριλαμβανομένης της αυτοαπασχόλησης, αμέσως μετά τη συμμετοχή τους) EECR05 (απασχόληση μετά από 6 μήνες), PSR393 (αριθμός συμμετεχόντων που ολοκληρώνουν έγκαιρα τον κύκλο των σπουδών τους)

1. Αναγκαιότητα της παρέμβασης.

Η αναγκαιότητα της παρέμβασης προκύπτει από το γεγονός ότι η εκπαίδευση στις Ακαδημίες Εμπορικού Ναυτικού απαιτεί αυξημένες οικονομικές και χρονικές απαιτήσεις, γεγονός που μπορεί να οδηγήσει σε καθυστερήσεις στην ολοκλήρωση των σπουδών ή ακόμη και σε εγκατάλειψη της φοίτησης. Η παροχή οικονομικής ενίσχυσης λειτουργεί ως κίνητρο συνέχισης των σπουδών και συμβάλλει στη βελτίωση της αποδοτικότητας του εκπαιδευτικού συστήματος, καθώς αυξάνει τον αριθμό των σπουδαστών που ολοκληρώνουν επιτυχώς το πρόγραμμα σπουδών.

2. Συνάφεια με τους στόχους του Προγράμματος.

Η παρέμβαση παρουσιάζει άμεση συνάφεια με τους στόχους του προγράμματος, καθώς ενισχύει την πρόσβαση στην εκπαίδευση, μειώνει τα εμπόδια που σχετίζονται με οικονομικούς περιορισμούς και συμβάλλει στη δημιουργία επαρκούς αριθμού καταρτισμένων αξιωματικών Εμπορικού Ναυτικού. Η ενίσχυση της φοίτησης και η έγκαιρη ολοκλήρωση των σπουδών συνδέονται άμεσα με την ανάγκη κάλυψης των απαιτήσεων της ναυτιλιακής αγοράς για εξειδικευμένο ανθρώπινο δυναμικό, γεγονός που καθιστά τη δράση κρίσιμη για τη διατήρηση της ανταγωνιστικότητας της ελληνικής ναυτιλίας.

3. Περιγραφή και σχεδιασμός της δράσης.

Η δράση αφορά τη χορήγηση οικονομικής ενίσχυσης σε σπουδαστές και σπουδάστριες των Ακαδημιών Εμπορικού Ναυτικού, οι οποίοι πληρούν συγκεκριμένα ακαδημαϊκά και οικονομικά κριτήρια. Η ενίσχυση παρέχεται με τη μορφή εφάπαξ χρηματοδότησης και έχει ως στόχο τη διευκόλυνση της φοίτησης και την υποστήριξη των σπουδαστών κατά τη διάρκεια των σπουδών τους.

Δικαιούχοι της οικονομικής ενίσχυσης είναι οι σπουδαστές που έχουν επιτύχει στις εξετάσεις τουλάχιστον στο 50% των μαθημάτων του ενδεικτικού προγράμματος σπουδών και πληρούν συγκεκριμένα εισοδηματικά κριτήρια, τα οποία καθορίζονται με σχετικές κανονιστικές πράξεις. Η διαδικασία περιλαμβάνει υποβολή αίτησης από τους σπουδαστές, έλεγχο των δικαιολογητικών από την Ακαδημία και τελική έγκριση από τη Διεύθυνση Εκπαίδευσης Ναυτικών, η οποία είναι υπεύθυνη για την υλοποίηση και παρακολούθηση της πράξης.

Η πληρωμή της οικονομικής ενίσχυσης πραγματοποιείται μέσω του Προγράμματος Δημοσίων Επενδύσεων, ενώ η διαχειριστική παρακολούθηση περιλαμβάνει έλεγχο πληρότητας των στοιχείων, πιστοποίησης της ακαδημαϊκής επίδοσης και καταβολή του ποσού στους δικαιούχους. Η δράση υλοποιείται κεντρικά από τη Διεύθυνση Εκπαίδευση Ναυτικών, η οποία εποπτεύει τις Ακαδημίες και διασφαλίζει την ορθή εφαρμογή των διαδικασιών.

4. Αναμενόμενα αποτελέσματα και επιπτώσεις.

Η υλοποίηση της δράσης αναμένεται να συμβάλει στη βελτίωση της αποδοτικότητας των Ακαδημιών Εμπορικού Ναυτικού, καθώς η οικονομική ενίσχυση λειτουργεί ως κίνητρο για την επιτυχή ολοκλήρωση των σπουδών και μειώνει τον πραγματικό χρόνο φοίτησης των σπουδαστών. Με τον τρόπο αυτό αυξάνεται ο αριθμός των αποφοίτων και ενισχύεται η παραγωγή καταρτισμένων αξιωματικών, οι οποίοι μπορούν να ανταποκριθούν στις απαιτήσεις της σύγχρονης ναυτιλίας.

Παράλληλα, η δράση συμβάλλει στη βελτίωση της ποιότητας της ναυτικής εκπαίδευσης και στη διατήρηση ισορροπίας μεταξύ προσφοράς και ζήτησης εξειδικευμένου ναυτεργατικού δυναμικού. Η ενίσχυση των σπουδαστών διευκολύνει την ολοκλήρωση των σπουδών, αυξάνει τον αριθμό των νέων που στρέφονται στο ναυτικό επάγγελμα και υποστηρίζει την ανάπτυξη ενός τομέα υψηλής σημασίας για την ελληνική οικονομία.

Επιπλέον, η παρέμβαση έχει θετικές κοινωνικές επιπτώσεις, καθώς προωθεί την ισότητα ευκαιριών στην εκπαίδευση, μειώνει τους οικονομικούς φραγμούς στη φοίτηση και ενισχύει τη μετάβαση των νέων από την εκπαίδευση στην απασχόληση, συμβάλλοντας στη συνολική ενίσχυση του ανθρώπινου δυναμικού στον ναυτιλιακό τομέα.

4.5. «Υποστήριξη του συστήματος ναυτικής εκπαίδευσης των Ακαδημιών Εμπορικού Ναυτικού (Α.Ε.Ν.) σύμφωνα με τα Διεθνή πρότυπα και τη συναφή ενωσιακή νομοθεσία».

Η ανωτέρω δράση αφορά την υποστήριξη του συστήματος ναυτικής εκπαίδευσης των Ακαδημιών Εμπορικού Ναυτικού (ΑΕΝ), στο πλαίσιο του Προγράμματος «Ανθρώπινο Δυναμικό και Κοινωνική Συνοχή» της προγραμματικής περιόδου 2021-2027, με συγχρηματοδότηση από το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο+. Η δράση εντάσσεται στον ειδικό στόχο για τη βελτίωση των συστημάτων εκπαίδευσης και κατάρτισης και αποσκοπεί στην αναβάθμιση της ποιότητας της ναυτικής εκπαίδευσης σύμφωνα με τα διεθνή πρότυπα και τη συναφή ενωσιακή νομοθεσία.

Πίνακας 5 - Συνοπτική αποτύπωση δράσης

Στοιχείο	Περιγραφή
Γενικός στόχος	Βελτίωση της ποιότητας και της λειτουργίας του συστήματος ναυτικής εκπαίδευσης
Ειδικός στόχος (ES04.5)	Βελτίωση των συστημάτων εκπαίδευσης και κατάρτισης
Αναμενόμενα αποτελέσματα	Βελτίωση ποιότητας εκπαίδευσης, επάρκεια προσωπικού, συμμόρφωση με STCW
Κύριοι κίνδυνοι	Έλλειψη εκπαιδευτικού προσωπικού, διοικητικές καθυστερήσεις, περιορισμένη αποτύπωση αποτελεσμάτων
Συνάφεια με δείκτες ΕΚΤ+	EEC018 (αριθμός υποστηριζόμενων δημόσιων διοικήσεων ή δημοσίων υπηρεσιών σε εθνικό, περιφερειακό ή τοπικό επίπεδο), PSO390(αριθμός εκπαιδευτικών δομών που υποστηρίζονται), PSR390 (αριθμός ατόμων που ωφελήθηκαν από τις υποστηριζόμενες εκπαιδευτικές δομές)

1. Αναγκαιότητα της παρέμβασης.

Η ανάγκη υλοποίησης της παρέμβασης προκύπτει από τις αυξημένες απαιτήσεις που θέτουν οι διεθνείς κανονισμοί εκπαίδευσης ναυτικών, ιδίως η αναθεωρημένη Σύμβαση STCW και η σχετική ενωσιακή νομοθεσία, οι οποίες επιβάλλουν υψηλά πρότυπα ποιότητας στην εκπαίδευση, στην πιστοποίηση και την επαγγελματική επάρκεια των ναυτικών, η συμμόρφωση με τα πρότυπα αυτά προϋποθέτει επαρκές εκπαιδευτικό προσωπικό, κατάλληλο εξοπλισμό και συνεχή προσαρμογή των προγραμμάτων σπουδών στις τεχνολογικές εξελίξεις της ναυτιλίας.

Παράλληλα το υφιστάμενο μόνιμο εκπαιδευτικό προσωπικό των ΑΕΝ δεν επαρκεί για την πλήρη κάλυψη των αναγκών των προγραμμάτων σπουδών σε όλες τις ειδικότητες, γεγονός που καθιστά αναγκαία την πρόσληψη έκτακτου ωρομίσθιου προσωπικού για τη διασφάλιση της εύρυθμης λειτουργίας των σχολών και της ποιότητας της παρεχόμενης εκπαίδευσης. Η ενίσχυση του εκπαιδευτικού έργου αποτελεί βασική προϋπόθεση για την παραγωγή επαρκούς αριθμού καταρτισμένων αξιωματικών Εμπορικού Ναυτικού και για τη διατήρηση της ανταγωνιστικότητας της ελληνικής ναυτιλίας.

2. Συνάφεια με τους στόχους του Προγράμματος.

Η δράση παρουσιάζει υψηλό βαθμό συνάφειας με τους στόχους του προγράμματος, καθώς συμβάλλει στη βελτίωση της ποιότητας της επαγγελματικής εκπαίδευσης, στην ενίσχυση της δια βίου μάθησης και στην προσαρμογή των δεξιοτήτων στις ανάγκες της αγοράς εργασίας, υποστηρίζοντας έναν στρατηγικό τομέα της εθνικής οικονομίας.

3. Περιγραφή και σχεδιασμός της δράσης.

Η δράση αφορά την υποστήριξη της λειτουργίας των Ακαδημιών Εμπορικού Ναυτικού μέσω της πρόσληψης έκτακτου ωρομίσθιου προσωπικού και της υλοποίησης συμπληρωματικών εκπαιδευτικών δραστηριοτήτων που είναι απαραίτητες για την ορθή εφαρμογή των προγραμμάτων σπουδών. Οι Ακαδημίες Εμπορικού Ναυτικού παρέχουν επαγγελματική εκπαίδευση για τις ειδικότητες Πλοίαρχου και Μηχανικού Εμπορικού Ναυτικού που ανήκουν στην ανώτερη βαθμίδα τεχνικής και επαγγελματικής εκπαίδευσης, ενώ τα προγράμματα σπουδών τους είναι εναρμονισμένα με τα διεθνή πρότυπα εκπαίδευσης ναυτικών.

Στο πλαίσιο της δράσης, το πρόσθετο εκπαιδευτικό προσωπικό συμμετέχει στην υλοποίηση του διδακτικού έργου, στην αξιολόγηση των σπουδαστών κατά την πρακτική άσκηση επί πλοίου, καθώς και σε δραστηριότητες που σχετίζονται με την προσαρμογή των προγραμμάτων σπουδών στις σύγχρονες απαιτήσεις της ναυτιλιακής βιομηχανίας. Η αξιολόγηση των σπουδαστών περιλαμβάνει έλεγχο των εγχειριδίων κατευθυνόμενης εκπαίδευσης, εξέταση των γνώσεων και δεξιοτήτων που αποκτήθηκαν κατά τη διάρκεια των εκπαιδευτικών ταξιδιών και πιστοποίηση της επιτυχούς ολοκλήρωσης της πρακτικής άσκησης.

Επιπλέον, στο πλαίσιο της πράξης υλοποιούνται δράσεις ενημέρωσης και προσέλκυσης νέων στο ναυτικό επάγγελμα, μέσω παρουσιάσεων και επισκέψεων σε σχολεία δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης, με στόχο την ενίσχυση της συμμετοχής στη ναυτική εκπαίδευση και την κάλυψη των αναγκών της αγοράς σε εξειδικευμένο προσωπικό. Η υλοποίηση της δράσης πραγματοποιείται από τη Διεύθυνση Εκπαίδευσης Ναυτικού και αφορά όλες τις Ακαδημίες Εμπορικού ναυτικού τη χώρας.

4. Αναμενόμενα αποτελέσματα και επιπτώσεις.

Η υλοποίηση της δράσης αναμένεται να συμβάλει στη βελτίωση της ποιότητας της ναυτικής εκπαίδευσης, μέσω της επαρκούς στελέχωσης των Ακαδημιών με εκπαιδευτικό προσωπικό και της πλήρους εφαρμογής των προγραμμάτων σπουδών σύμφωνα με τα διεθνή πρότυπα. Η ενίσχυση του εκπαιδευτικού έργου διασφαλίζει την ομαλή λειτουργία των σχολών και επιτρέπει την αποτελεσματική εκπαίδευση των σπουδαστών σε σύγχρονες τεχνολογίες και διαδικασίες που χρησιμοποιούνται στη ναυτιλία.

Παράλληλα, η δράση συμβάλλει στην παραγωγή επαρκούς αριθμού καταρτισμένων αξιωματικών Εμπορικού Ναυτικού, γεγονός που ενισχύει την ανταγωνιστικότητα της ελληνικής ναυτιλίας και διασφαλίζει την κάλυψη των αναγκών του εμπορικού στόλου σε εξειδικευμένο ανθρώπινο δυναμικό. Η βελτίωση της ποιότητας της εκπαίδευσης αναμένεται να οδηγήσει σε υψηλότερο επίπεδο επαγγελματικής επάρκειας των αποφοίτων και σε καλύτερη προσαρμογή τους στις απαιτήσεις της διεθνούς αγοράς εργασίας.

Τέλος, η παρέμβαση έχει ευρύτερες θετικές επιπτώσεις στην εθνική οικονομία, καθώς η ναυτιλία αποτελεί βασικό αναπτυξιακό πυλώνα και η ύπαρξη υψηλού επιπέδου ναυτικής εκπαίδευσης συμβάλλει στην ενίσχυση της απασχόλησης, στην αύξηση του ναυτιλιακού εισοδήματος και στη συνολική οικονομική ανάπτυξη της χώρας.

5. ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΚΗ ΠΡΟΣΕΓΓΙΣΗ

5.1. Προσέγγιση της «Εκ των προτέρων» αξιολόγησης.

Η κύρια μεθοδολογία που χρησιμοποιήθηκε για την αξιολόγηση των εν λόγω Δράσεων, είναι η Προσέγγιση Λογικού Πλαισίου (ΠΛΠ). Το κύριο εργαλείο αξιολόγησης είναι η Μήτρα Λογικού Πλαισίου της ΠΛΠ, όπως αποτυπώνεται στο ακόλουθο σχήμα.

Σχήμα 1: Μήτρα Λογικού Πλαισίου

ΛΟΓΙΚΗ ΤΗΣ ΔΡΑΣΗΣ	ΔΕΙΚΤΕΣ	ΠΗΓΕΣ ΕΠΑΛΗΘΕΥΣΗΣ	ΥΠΟΘΕΣΕΙΣ
Συνολικός Στόχος (η συνεισφορά της Δράσης στους σκοπούς του Ε.Π. «Ανθρώπινο Δυναμικό και Κοινωνική Συνοχή 2021-2027)	Πώς θα μετρηθεί ο συνολικός στόχος, περιλαμβανομένων της ποιότητας, ποσότητας, χρόνου;	Πώς θα συλλεχθούν οι απαιτούμενες πληροφορίες, πότε και από ποιον;	
Σκοπός Δράσης (άμεσα αποτελέσματα στα κοινά-στόχος)	Πώς θα μετρηθεί ο σκοπός της Δράσης, περιλαμβανομένων της ποιότητας, ποσότητας, χρόνου;	Ομοίως	Εάν επιτευχθεί ο σκοπός της Δράσης, ποιες υποθέσεις πρέπει να ισχύουν ώστε να επιτευχθεί και ο συνολικός στόχος;
Αποτελέσματα (χειροπιαστά προϊόντα ή υπηρεσίες που παράγονται από την Πράξη)	Πώς θα μετρηθούν τα αποτελέσματα, περιλαμβανομένων της ποιότητας, ποσότητας, χρόνου;	Ομοίως	Εάν επιτευχθούν τα επιδιωκόμενα αποτελέσματα, ποιες υποθέσεις πρέπει να ισχύουν ώστε να επιτευχθεί και ο σκοπός της Δράσης;
Δραστηριότητες (καθήκοντα που πρέπει να αναληφθούν για να παράξουν τα επιδιωκόμενα αποτελέσματα)			Εάν ολοκληρώνονται οι δραστηριότητες, ποιες υποθέσεις πρέπει να ισχύουν ώστε να επιτευχθούν τα επιδιωκόμενα αποτελέσματα;

5.2. Η Λογική της Παρέμβασης

Η διαμόρφωση συνεκτικής λογικής της παρέμβασης αποτελεί κεντρικό σημείο στον σχεδιασμό των Προγραμμάτων και κατά την Προγραμματική Περίοδο 2021-2027 (ΠΠ 2021 - 2027) και στοχεύει στην ενίσχυση της αποδοτικότητας των Ταμείων και στην έμφαση στα αποτελέσματα, με τη δημιουργία λογικών συνδέσεων ανάμεσα στις αναπτυξιακές ανάγκες και την επιλογή των στόχων και των αποτελεσμάτων.

Με βάση τη στρατηγική του Υπουργείου Ναυτιλίας και Νησιωτικής Πολιτικής για τη ναυτική εκπαίδευση, όπου διαχρονικά στόχος είναι η αναβάθμιση του ναυτικού επαγγέλματος που αποτελεί καταλυτικό παράγοντα ανάπτυξης της ελληνικής ναυτιλίας, υλοποιούνται στοχευμένες παρεμβάσεις για την αναβάθμιση του επιπέδου σπουδών, των υποδομών και της συνολικής λειτουργίας των Σχολών Εμπορικού Ναυτικού, προάγοντας την κοινωνική συνοχή και ταυτόχρονα επενδύοντας στον ψηφιακό και πράσινο μετασχηματισμό της ναυτικής εκπαίδευσης.

Σύμφωνα με τη λογική της παρέμβασης, τα Προγράμματα θα πρέπει να σχεδιαστούν στη βάση συγκεκριμένων αναπτυξιακών αναγκών που θα πρέπει να προσδιοριστούν. Αφού προσδιοριστούν οι αναπτυξιακές ανάγκες, κύριο στοιχείο στη διαμόρφωση της λογικής της παρέμβασης, αποτελεί ο ειδικός στόχος που αποτυπώνει την αναμενόμενη αλλαγή. Η επιλογή των ειδικών στόχων οδηγεί στον προσδιορισμό κατάλληλων δράσεων, η υλοποίηση των οποίων οδηγεί στην παραγωγή συγκεκριμένων παραδοτέων (εκροές) και στην επίτευξη επιθυμητών αλλαγών (αποτελέσματα).

Λαμβάνοντας υπόψη τα ανωτέρω, το πρώτο βήμα για την αξιολόγηση των δράσεων της ναυτικής εκπαίδευσης, είναι η διαμόρφωση του «πλαισίου καταγραφής» ή της «λογικής της παρέμβασης». Η λογική της παρέμβασης παρουσιάζεται συνήθως ως διάγραμμα που περιγράφει τις συνδέσεις μεταξύ των διαπιστωμένων αναγκών, της παρεχόμενης υποστήριξης, των εκροών και των αποτελεσμάτων, καθώς και των στόχων πολιτικής. Το διάγραμμα (Σχήμα 2) χρησιμοποιείται ως εργαλείο/υπόδειγμα, ώστε να απεικονίζονται με σαφήνεια οι κύριες αιτιώδεις σχέσεις που καθορίζουν τον σχεδιασμό και την υλοποίηση των επιμέρους δράσεων.

Στην πράξη υπάρχει άμεση σύνδεση μεταξύ της λογικής της παρέμβασης που χρησιμοποιείται σε μία αξιολόγηση και της ανάλυσης του αντικτύπου της. Στο πλαίσιο των επιπτώσεων συνήθως περιγράφονται: (α) το πρόβλημα και οι παράγοντες που το προκαλούν, (β) οι γενικοί και ειδικοί στόχοι, καθώς και (γ) όλες οι πιθανές λύσεις (επιλογές) και ο τρόπος εφαρμογής τους.

Αντίστοιχα, στην αξιολόγηση, η λογική της παρέμβασης περιλαμβάνει: (α) την ανάγκη που δικαιολογεί την παρέμβαση, (β) τα αναμενόμενα αποτελέσματα, τις επιπτώσεις και τις συνέπειες της παρέμβασης, και (γ) τον τρόπο με τον οποίο προβλέπεται να επιτευχθούν αυτοί οι στόχοι. Επιπλέον, η λογική της παρέμβασης λαμβάνει υπόψη εξωτερικούς παράγοντες, οι οποίοι ενδέχεται να επηρεάσουν είτε την αναμενόμενη απόδοση της παρέμβασης, είτε να προκαλέσουν διαφορετικού είδους αποτελέσματα.

Ανεξάρτητα από την προσέγγιση που θα επιλεγεί για να περιγράψει η λογική της παρέμβασης, είναι σημαντικό να ληφθούν υπόψη τα εξής βασικά στοιχεία:

1. **Η ανάγκη για την παρέμβαση:** Εντοπίζεται το πρόβλημα που επιχειρεί να αντιμετωπίσει η παρέμβαση και τεκμηριώνεται η αναγκαιότητα υλοποίησης της συγκεκριμένης δράσης.
2. **Οι στόχοι της παρέμβασης:** Καταγράφονται οι γενικοί και ειδικοί στόχοι που επιδιώκονται και πώς σχετίζονται με την αντιμετώπιση του προβλήματος.
3. **Οι βασικές ενέργειες και τα μέτρα:** Καταγράφονται οι συγκεκριμένες δράσεις που περιλαμβάνονται στην παρέμβαση και πώς αυτές αναμένεται να συμβάλουν στην επίτευξη των στόχων.
4. **Τα αναμενόμενα αποτελέσματα και οι επιπτώσεις:** Καταγράφονται τα άμεσα και μακροπρόθεσμα οφέλη που αναμένονται από την εφαρμογή της παρέμβασης.
5. **Ο εκτιμώμενος χρόνος υλοποίησης και η διαχείριση των αλλαγών:** Η κατανόηση των χρονικών διαστάσεων και της αλληλουχίας των γεγονότων είναι κρίσιμη για τον καθορισμό της λογικής της παρέμβασης και την αποτίμηση της αποτελεσματικότητάς της.

6. **Οι εξωτερικοί παράγοντες:** Προβλέπονται και αναλύονται οι εξωτερικοί παράγοντες που μπορούν να επηρεάσουν θετικά ή αρνητικά την επιτυχία της παρέμβασης, καθώς και το πώς μπορούν να αντιμετωπιστούν.

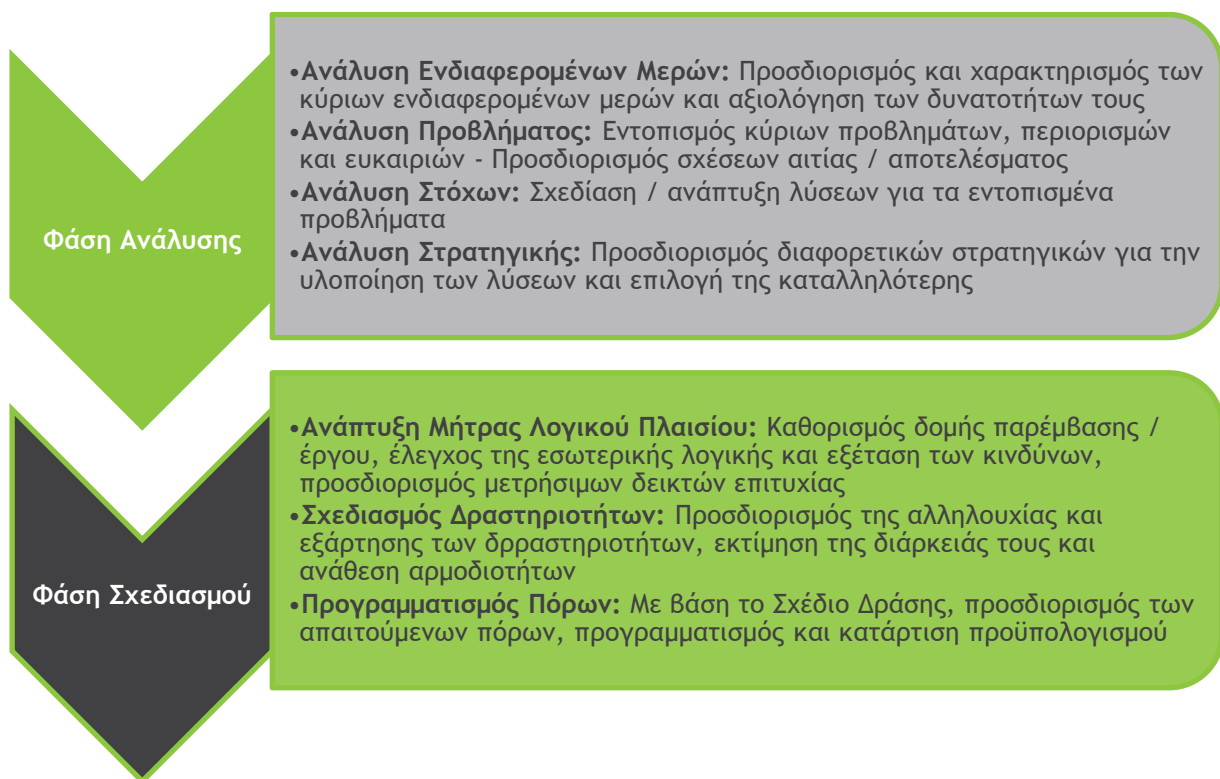
Η σαφής κατανόηση και ενσωμάτωση αυτών των στοιχείων είναι κρίσιμη για τη σχεδίαση, την εφαρμογή και την αξιολόγηση της παρέμβασης.

5.3. Η Προσέγγιση Λογικού Πλαισίου (ΠΛΠ)

Η Προσέγγιση Λογικού Πλαισίου (ΠΛΠ), η οποία αποτελεί ένα από τα βασικά εργαλεία της μεθοδολογίας Διαχείρισης Κύκλου Έργου, είναι ένα αποτελεσματικό εργαλείο Διοίκησης τόσο κατά τη διάρκεια προγραμματισμού και προετοιμασίας του προγράμματος δράσεων όσο και κατά την υλοποίηση και την αξιολόγηση του. Τα ενδιαφερόμενα μέρη (stakeholders) θα πρέπει να εμπλακούν όσο πιο ενεργά γίνεται, καθώς η ΠΛΠ απαιτεί συλλογική εργασία και υποστήριξη από την πλευρά των υπευθύνων για το σχεδιασμό του Προγράμματος Δράσεων. Η ΠΛΠ για να είναι αποτελεσματική συνδυάζεται και με άλλα εργαλεία τεχνικής και οικονομικής ανάλυσης. Η ΠΛΠ είναι το κύριο εργαλείο στη φάση αναγνώρισης και επιλογής των παρεμβάσεων / έργων του προγραμματικού κύκλου και μπορεί να εφαρμοστεί σε όλα τα στάδια αυτού.

Η εφαρμογή του λογικού πλαισίου γίνεται σε δύο φάσεις: α) στην ανάλυση και β) στον σχεδιασμό, που εκτελούνται προοδευτικά κατά τη διάρκεια των φάσεων αναγνώρισης αναγκών / προβλημάτων και διαμόρφωσης προτάσεων / παρεμβάσεων του προγραμματικού κύκλου. Το σχήμα που ακολουθεί, αποτυπώνει τις δύο φάσεις εφαρμογής του λογικού πλαισίου και τις επιμέρους δράσεις.

Σχήμα 3: Προσέγγιση Λογικού Πλαισίου

5.4. Η Μήτρα Λογικού Πλαισίου (ΜΛΠ)

Προκειμένου να επιτευχθούν οι στόχοι της προκαταρκτικής αξιολόγησης των Δράσεων Ναυτικής Εκπαίδευσης που ορίζονται στην οικεία Σύμβαση, θα καταρτιστεί Μήτρα Λογικού Πλαισίου (ΜΛΠ), η οποία αποτελεί ένα εργαλείο συστηματικής αποτύπωσης των στόχων, των δραστηριοτήτων και των επιδιωκόμενων αποτελεσμάτων των εν λόγω Δράσεων.

Η ΜΛΠ επιτρέπει την ξεκάθαρη συσχέτιση κάθε Δράσης με τους αντίστοιχους στόχους και παρέχει ένα πλαίσιο για την παρακολούθηση της προόδου και της αποτελεσματικότητας των

Δράσεων. Μέσω της χρήσης της ΜΛΠ διασφαλίζεται ότι η αξιολόγηση θα είναι δομημένη, αντικειμενική και τεκμηριωμένη, ενώ διευκολύνει τη διατύπωση συστάσεων με βάση σαφή και μετρήσιμα κριτήρια.

Στο πλαίσιο αυτό, θα καταρτιστεί Μήτρα Λογικού Πλαισίου που θα περιλαμβάνει:

- Στόχους, αποτελέσματα και επιδιωκόμενες επιπτώσεις κάθε Δράσης.
- Δείκτες απόδοσης και αποτελεσματικότητας κάθε Δράσης.
- Πηγές επαλήθευσης για την τεκμηρίωση των αποτελεσμάτων κάθε Δράσης.

Λαμβάνοντας υπόψη τα ανωτέρω, η χρήση ενός λογικού πλαισίου, το οποίο θα αποτυπώνει τη σαφήνεια της λογικής της παρέμβασης των Δράσεων και κάθε επιμέρους στόχου, αποτελεί τη βέλτιστη πρακτική. Μια τέτοια μορφοποιημένη αναπαράσταση δείχνει τους αιτιακούς δεσμούς μεταξύ των διαφόρων Δράσεων, των προγραμματισμένων αποτελεσμάτων, καθώς και των επιδιωκόμενων αποτελεσμάτων. Τέλος, βοηθά στη διαμόρφωση μίας κοινής αντίληψης για τους στόχους γενικότερα της Ναυτικής Εκπαίδευσης και τον τύπο των παρεμβάσεων που απαιτούνται για την επίτευξή τους.

Παρακάτω παρατίθεται η ανάπτυξη της Μήτρας Λογικού Πλαισίου ανά Δράση, που περιλαμβάνει τον προσδιορισμό του συνολικού στόχου της κάθε Δράσης, του σκοπού και των δυνητικών αποτελεσμάτων της.

5.5. Μήτρα Λογικού Πλαισίου της Δράσης «Πρακτική Άσκηση σπουδαστών Ακαδημιών Εμπορικού Ναυτικού επί πλοίου για την εκπλήρωση του Α' και Β' θαλάσσιου ταξιδιού»

ΛΟΓΙΚΗ ΤΗΣ ΔΡΑΣΗΣ	ΔΕΙΚΤΕΣ	ΠΗΓΕΣ ΕΠΑΛΗΘΕΥΣΗΣ	ΥΠΟΘΕΣΕΙΣ
<p>Συνολικός Στόχος: Ενίσχυση της ποιότητας και της αποτελεσματικότητας της ναυτικής εκπαίδευσης και της απασχόλησης στον κλάδο της ναυτιλίας, μέσω δημιουργίας ικανοποιημένου, επαρκώς καταρτισμένου απασχολήσιμου δυναμικού αξιωματικών Ε.Ν.</p>	<ul style="list-style-type: none"> Ποσοστό αύξησης σπουδαστών ΑΕΝ Ποσοστό αποφοίτων που εντάσσονται στην αγορά εργασίας 	<ul style="list-style-type: none"> Στατιστικά στοιχεία ΥΝΑΝΠ/ΔΕΚΝ για αποφοίτους 	
<p>Σκοπός Δράσης: Υποστήριξη και αναβάθμιση του συστήματος εναλλασσόμενης διαδοχικής εκπαίδευσης στις ΑΕΝ, μέσω της υλοποίησης της Α' και Β' θαλάσσιας πρακτικής άσκησης των σπουδαστών επί πλοίου, ώστε να συνδεθεί ουσιαστικά η εκπαίδευση με την αγορά και να ενισχυθούν οι επαγγελματικές τους δεξιότητες</p>	<ul style="list-style-type: none"> Αριθμός σπουδαστών που ολοκληρώνουν επιτυχώς την Α' θαλάσσια πρακτική άσκηση Αριθμός σπουδαστών που ολοκληρώνουν επιτυχώς την Β' θαλάσσια πρακτική άσκηση Βαθμός ικανοποίησης των συμμετεχόντων από το πρόγραμμα πρακτικής άσκησης Αριθμός συμμετεχόντων σε προγράμματα πρακτικής 	<ul style="list-style-type: none"> Μητρώα και στοιχεία των ΑΕΝ Ερωτηματολόγια ικανοποίησης συμμετεχόντων 	<ul style="list-style-type: none"> Εξασφάλιση επαρκών θέσεων ναυτολόγησης από τις ναυτιλιακές εταιρείες Οι σπουδαστές ολοκληρώνουν τη θαλάσσια πρακτική άσκηση εντός των προβλεπόμενων χρονικών ορίων
<p>Αποτελέσματα</p> <ul style="list-style-type: none"> Υλοποίηση της Α' θαλάσσιας πρακτικής άσκησης Υλοποίηση της Β' θαλάσσιας πρακτικής άσκησης Αναβάθμιση στις ποιότητας της παρεχόμενης πρακτικής ναυτικής εκπαίδευσης και διασύνδεσης ΑΕΝ με την αγορά εργασίας 	<ul style="list-style-type: none"> Αριθμός συμμετεχόντων σε προγράμματα πρακτικής άσκησης (δείκτης PS0392) Συνολικός αριθμός συμμετεχόντων (δείκτης EECO01) Ποσοστό σπουδαστών που ολοκληρώνουν το απαιτούμενο διάστημα πρακτικής 	<ul style="list-style-type: none"> Κατάλογοι ασκούμενων Μητρώα ναυτολόγησης από τις πλοιοκτήτριες εταιρείες Ερωτηματολόγια ικανοποίησης σπουδαστών Στατιστικά φοίτησης, διαρροής και αποφοίτησης από τις ΑΕΝ 	<ul style="list-style-type: none"> Επάρκεια διαθέσιμων θέσεων Οι συνθήκες στα πλοία επιτρέπουν την ομαλή εκτέλεση της πρακτικής Σταθερότητα θεσμικού πλαισίου συνεργασίας εκπαίδευσης - αγοράς εργασίας

ΛΟΓΙΚΗ ΤΗΣ ΔΡΑΣΗΣ	ΔΕΙΚΤΕΣ	ΠΗΓΕΣ ΕΠΑΛΗΘΕΥΣΗΣ	ΥΠΟΘΕΣΕΙΣ
<ul style="list-style-type: none"> Οικονομική υποστήριξη των σπουδαστών για την εκτέλεση της Α' και της Β' θαλάσσιας πρακτικής άσκησης και διατήρηση της ελκυστικότητας του ναυτικού επαγγέλματος 	<ul style="list-style-type: none"> Βαθμός ικανοποίησης των συμμετεχόντων από το πρόγραμμα πρακτικής (PSR392) Μείωση του ποσοστού διαρροής σπουδαστών μετά το Α' και Β' θαλάσσιο ταξίδι Ποσοστό σπουδαστών που η επιδότηση τους βοήθησε να ολοκληρώσουν το ταξίδι 		
Δραστηριότητες <ul style="list-style-type: none"> Υλοποίηση πρακτικής άσκησης σπουδαστών επί πλοίου Αξιολόγηση πρακτικής άσκησης και συνέχιση φοίτησης 			<ul style="list-style-type: none"> Το ταξίδι πραγματοποιείται χωρίς σοβαρά εμπόδια (π.χ. υγείας, λειτουργίας πλοίου, κ.λπ.) Επαρκής αριθμός μελών Επιτροπών (Διμελής Επιτροπή αξιολόγησης)

5.6. Μήτρα Λογικού Πλαισίου της Δράσης «Προγράμματα κατάρτισης ανέργων ναυτικών και παροχή επαγγελματικής πιστοποίησης»

ΛΟΓΙΚΗ ΤΗΣ ΔΡΑΣΗΣ	ΔΕΙΚΤΕΣ	ΠΗΓΕΣ ΕΠΑΛΗΘΕΥΣΗΣ	ΥΠΟΘΕΣΕΙΣ
<p>Συνολικός Στόχος: Ενίσχυση της απασχόλησης και της απασχολησιμότητας των ανέργων ναυτικών και συμβολή στη βιώσιμη και ποιοτική απασχόληση στη ναυτιλιακή βιομηχανία</p>	<ul style="list-style-type: none"> Αύξηση του ποσοστού καταρτισθέντων ανέργων που λαμβάνουν πιστοποίηση Αύξηση της απασχόλησης στον ναυτιλιακό κλάδο μεταξύ των καταρτισθέντων 	<ul style="list-style-type: none"> Στατιστικά στοιχεία ΥΝΑΝΠ/ΔΕΚΝ Στατιστικά στοιχεία ναυτιλιακού κλάδου 	
<p>Σκοπός Δράσης: Βελτίωση της πρόσβασης στην απασχόληση των ανέργων ναυτικών μέσω υλοποίησης προγραμμάτων κατάρτισης και παροχής επαγγελματικής πιστοποίησης</p>	<ul style="list-style-type: none"> Συμμετέχοντες που αποκτούν τυπικό επαγγελματικό προσόν αμέσως μετά τη συμμετοχή τους (δείκτης EECR03) Συμμετέχοντες που εργάζονται, συμπεριλαμβανομένης της αυτοαπασχόλησης, έξι μήνες μετά τη συμμετοχή τους (δείκτης ECR05) 	<ul style="list-style-type: none"> Μητρώο συμμετεχόντων & στοιχεία παρακολούθησης της πορείας τους Δεδομένα απασχόλησης των ωφελουμένων 	<ul style="list-style-type: none"> Εξασφάλιση επαρκών θέσεων ναυτολόγησης από τις ναυτιλιακές εταιρείες Ενδιαφέρον των ανέργων ναυτικών για συμμετοχή στα προγράμματα Έγκαιρη ολοκλήρωση κύκλων κατάρτισης και εξετάσεων
<p>Αποτελέσματα</p> <ul style="list-style-type: none"> Συνολικός αριθμός ανέργων ναυτικών που συμμετέχουν στα προγράμματα κατάρτισης Υλοποίηση προγραμμάτων κατάρτισης ανέργων ναυτικών στα ΚΕΣΕΝ, στα Ειδικά Τμήματα ΑΕΝ και στη ΔΣΕΝ/ ΜΕΤ - ΘΑΛ 	<ul style="list-style-type: none"> Συνολικός αριθμός συμμετεχόντων (δείκτης EECO01) Συμμετέχοντες που εργάζονται, συμπεριλαμβανομένης της αυτοαπασχόλησης, έξι μήνες μετά τη συμμετοχή τους (δείκτης ECR05) 	<ul style="list-style-type: none"> Αναφορές ΟΠΣ 	<ul style="list-style-type: none"> Επαρκές ενδιαφέρον και προσέλευση υποψηφίων Ορθή διαδικασία επιλογής ανέργων ναυτικών σύμφωνα με την με Α.Π. 3629.1/18/2015/15-04-2015 Εγκύκλιο

ΛΟΓΙΚΗ ΤΗΣ ΔΡΑΣΗΣ	ΔΕΙΚΤΕΣ	ΠΗΓΕΣ ΕΠΑΛΗΘΕΥΣΗΣ	ΥΠΟΘΕΣΕΙΣ
<ul style="list-style-type: none"> Χορήγηση εκπαιδευτικού επιδόματος στους συμμετέχοντες άνεργους ναυτικούς σύμφωνα με το ισχύον πλαίσιο 			
<p>Δραστηριότητες</p> <ul style="list-style-type: none"> Διαδικασία επιλογής ανέργων ναυτικών σύμφωνα με την ισχύουσα Εγκύκλιο (Α.Π. 3629.1/18/2015/15-04-2015) Πρόσληψη έκτακτου Ι.Δ.Ο.Χ. εκπαιδευτικού προσωπικού για την υλοποίηση των προγραμμάτων κατάρτισης Υλοποίηση προγραμμάτων κατάρτισης στις Δημόσιες Σχολές Εμπορικού Ναυτικού (ΚΕΣΕΝ/Π-Μ, ΚΕΣΕΝ / ΡΗ-ΡΕ, Ειδικά Τμήματα ΑΕΝ, ΔΣΕΝ/ΜΕΤ-ΘΑΛ) Χορήγηση εκπαιδευτικού επιδόματος στους καταρτιζόμενους σύμφωνα με την ΚΥΑ 3627.1/01/2005/19-01-2005, όπως ισχύει 			<ul style="list-style-type: none"> Επάρκεια υποψηφίων ανά ειδικότητα και γεωγραφική περιοχή Έγκαιρη ολοκλήρωση διαδικασίας επιλογής Διαθεσιμότητα κατάλληλων εκπαιδευτών Έγκαιρη ολοκλήρωση διαδικασιών πρόσληψης Ομαλή λειτουργία Σχολών και εξοπλισμού Συμμετοχή καταρτιζόμενων σε ικανοποιητικό ποσοστό καθ' όλη τη διάρκεια φοίτησης Έγκαιρη εκκαθάριση και εντολές πληρωμής Τήρηση προϋποθέσεων επιλεξιμότητας ωφελούμενων

5.7. Μήτρα Λογικού Πλαισίου της Δράσης «Πρόγραμμα οικονομικής ενίσχυσης σπουδαστών/-τριών των Ακαδημιών Εμπορικού Ναυτικού (ΑΕΝ)»

ΛΟΓΙΚΗ ΤΗΣ ΔΡΑΣΗΣ	ΔΕΙΚΤΕΣ	ΠΗΓΕΣ ΕΠΑΛΗΘΕΥΣΗΣ	ΥΠΟΘΕΣΕΙΣ
<p>Συνολικός Στόχος: Βελτίωση της ποιότητας της ναυτικής εκπαίδευσης και ενίσχυση της απασχόλησης εξειδικευμένων αξιωματικών Εμπορικού Ναυτικού, ώστε να καλυφθούν οι ανάγκες της αγοράς εργασίας και να ενισχυθεί η ελληνική ναυτιλία και οικονομία γενικότερα. Η χορήγηση της οικονομικής ενίσχυσης εκτός από παράγοντα προσέλκυσης νέων στο ναυτικό επάγγελμα, αποτελεί θεμελιώδες βοήθημα για την έγκαιρη ολοκλήρωση των σπουδών των σπουδαστών των ΑΕΝ, που το μεγαλύτερο ποσοστό τους προέρχεται από οικογένειες με χαμηλά εισοδήματα, μειώνοντας σημαντικά τους αριθμούς σπουδαστών που διακόπτουν τις σπουδές τους για οικονομικούς λόγους, είτε για κάποια χρονικά διαστήματα που υποχρεώνονται να εργαστούν, είτε και οριστικά. Ως εκ τούτου, αποτελεί μία σημαντική βοήθεια για τις οικογένειες των σπουδαστών ως κοινωνική παρέμβαση.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Αύξηση του αριθμού στελεχών Ε.Ν. που εισέρχονται στην αγορά εργασίας • Μείωση της ανεργίας των νέων που κατευθύνονται στο ναυτικό επάγγελμα 	<ul style="list-style-type: none"> • Στατιστικά στοιχεία απασχόλησης στον κλάδο ναυτιλίας 	
<p>Σκοπός Δράσης: Υποστήριξη σπουδαστών/τριών των ΑΕΝ με οικονομικά κριτήρια και ικανοποιητική επίδοση, ώστε να ολοκληρώνουν έγκαιρα τον κύκλο σπουδών</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Αριθμός σπουδαστών που ολοκληρώνουν έγκαιρα τον κύκλο σπουδών τους (δείκτης PSR393) 	<ul style="list-style-type: none"> • Στατιστικά στοιχεία από Διεύθυνση Εκπαίδευσης Ναυτικών 	<ul style="list-style-type: none"> • Ομαλή λειτουργία και επαρκής στελέχωση των ΑΕΝ

ΛΟΓΙΚΗ ΤΗΣ ΔΡΑΣΗΣ	ΔΕΙΚΤΕΣ	ΠΗΓΕΣ ΕΠΑΛΗΘΕΥΣΗΣ	ΥΠΟΘΕΣΕΙΣ
τους και να αυξηθεί η αποδοτικότητα των ΑΕΝ σε αποφοίτους	<ul style="list-style-type: none"> Μείωση του πραγματικού χρόνου ολοκλήρωσης σπουδών στις ΑΕΝ Αύξηση ποσοστού σπουδαστών που ολοκληρώνουν επιτυχώς τα μαθήματα (≥50% επιτυχία ανά έτος) 		<ul style="list-style-type: none"> Επαρκής ενημέρωση σπουδαστών για το πρόγραμμα ενίσχυσης Απουσία σημαντικών καθυστερήσεων στην εκταμίευση των ενισχύσεων
Αποτελέσματα <ul style="list-style-type: none"> Χορήγηση εφάπαξ οικονομικής ενίσχυσης σε σπουδαστές/τριες ΑΕΝ που πληρούν τα ακαδημαϊκά και οικονομικά κριτήρια Ενίσχυση σπουδαστικών παροχών και βελτίωση της ικανότητας των ΑΕΝ να υποστηρίζουν την έγκαιρη ολοκλήρωση των σπουδών 	<ul style="list-style-type: none"> Αριθμός συμμετεχόντων που λαμβάνουν υποτροφία (δείκτης PSO393) Συνολικός αριθμός συμμετεχόντων (δείκτης ΕΕC001) 	<ul style="list-style-type: none"> Στατιστικά στοιχεία Αναφορές ΟΠΣ 	<ul style="list-style-type: none"> Επαρκής αριθμός σπουδαστών που πληρούν τα κριτήρια Απουσία σημαντικών εξωγενών παραγόντων που δυσχεραίνουν τη φοίτηση
Δραστηριότητες Παρακολούθηση & Αναφορά Δεικτών (συλλογή στοιχείων, συμπλήρωση δεικτών, υποβολή Εκθέσεων Προόδου).			Ορθότητα και πληρότητα στοιχείων από όλες τις ΑΕΝ

5.8. Μήτρα Λογικού Πλαισίου της Δράσης «Υποστήριξη του συστήματος ναυτικής εκπαίδευσης των Ακαδημιών Εμπορικού Ναυτικού (Α.Ε.Ν.) σύμφωνα με τα Διεθνή πρότυπα και τη συναφή ενωσιακή νομοθεσία»

ΛΟΓΙΚΗ ΤΗΣ ΔΡΑΣΗΣ	ΔΕΙΚΤΕΣ	ΠΗΓΕΣ ΕΠΑΛΗΘΕΥΣΗΣ	ΥΠΟΘΕΣΕΙΣ
<p>Συνολικός Στόχος: Ενίσχυση και ποιοτική αναβάθμιση της ναυτικής εκπαίδευσης, ώστε να συμβάλει στην παραγωγή εξειδικευμένων στελεχών ΕΝ και στη διατήρηση της ανταγωνιστικότητας της ελληνικής εμπορικής ναυτιλίας, σύμφωνα με τα διεθνή πρότυπα (STCW) και την ενωσιακή νομοθεσία.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Διατήρηση/αύξηση αριθμού αξιωματικών Ε.Ν. που αποφοιτούν από τις ΑΕΝ • Συμμόρφωση των ΑΕΝ με τις απαιτήσεις της Διεθνούς Σύμβασης STWC και της ενωσιακής νομοθεσίας • Έμμεσοι μακροοικονομικοί δείκτες ναυτιλιακού εισοδήματος / συμβολής της ναυτιλίας στην οικονομία 	<ul style="list-style-type: none"> • Στατιστικά στοιχεία ΥΝΑΝΠ/ΔΕΚΝ • Εθνικά στατιστικά στοιχεία για τη ναυτιλία & την απασχόληση στον κλάδο 	
<p>Σκοπός Δράσης: Υποστήριξη του συστήματος ναυτικής εκπαίδευσης των ΑΕΝ μέσω κάλυψης πρόσθετων εκπαιδευτικών αναγκών και δράσεων προσέλκυσης νέων στο ναυτικό επάγγελμα, για τη βελτίωση της ποιότητας και αποτελεσματικότητας των εκπαιδευτικών δομών, σύμφωνα με τα διεθνή πρότυπα και την ενωσιακή νομοθεσία.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Αριθμός υποστηριζόμενων δημόσιων διοικήσεων / υπηρεσιών (δείκτης EECO18) • Αριθμός εκπαιδευτικών δομών που υποστηρίζονται (δείκτης PSO390) • Αριθμός ατόμων που ωφελούνται από τις υποστηριζόμενες δομές (δείκτης PSR390) 	<ul style="list-style-type: none"> • Πίνακες ανά ειδικότητα ΑΕΝ και πραγματοποιηθείσες ώρες. • Στατιστικά στοιχεία συμμετοχής / φοίτησης / αποφοίτησης σπουδαστών 	<ul style="list-style-type: none"> • Επαρκής διαθεσιμότητα καταρτισμένων ωρομισθίων εκπαιδευτικών • Έγκαιρη ολοκλήρωση των διαδικασιών πρόσληψης ΙΔΟΧ • Ικανοποιητική ανταπόκριση των στις δράσεις προσέλκυσης

ΛΟΓΙΚΗ ΤΗΣ ΔΡΑΣΗΣ	ΔΕΙΚΤΕΣ	ΠΗΓΕΣ ΕΠΑΛΗΘΕΥΣΗΣ	ΥΠΟΘΕΣΕΙΣ
<p>Αποτελέσματα</p> <ul style="list-style-type: none"> Ενίσχυση του εκπαιδευτικού έργου των ΑΕΝ μέσω πρόσληψης εκτάκτων ωρομίσθιων εκπαιδευτικών (ΙΔΟΧ) για την κάλυψη κενών στα προγράμματα σπουδών και στις διαδικασίες αξιολόγησης της πρακτικής άσκησης (Α' και Β' θαλάσσιο ταξίδι) Ολοκληρωμένη αξιολόγηση της πρακτικής άσκησης σπουδαστών ΑΕΝ επί πλοίου (Α' και Β' θαλάσσιο ταξίδι) μέσω ελέγχου ΚΕΠ ημερολογίων απασχόλησης και προφορικής εξέτασης από επιτροπές εκπαιδευτικών Ενίσχυση των δράσεων προσέλκυσης νέων στο ναυτικό επάγγελμα μέσω ομιλιών παρουσιάσεων σε σχολεία δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης σε όλη τη χώρα 	<ul style="list-style-type: none"> Αριθμός ωρομισθίων εκπαιδευτικών που απασχολήθηκαν ανά ακαδημαϊκό έτος Αριθμός ωρών διδασκαλίας / αξιολόγησης που καλύφθηκαν από ΙΔΟΧ Αριθμός σπουδαστών που αξιολογήθηκαν επιτυχώς ανά εκπαιδευτικό ταξίδι Αριθμός συντάξεων πρακτικών αξιολόγησης ΚΕΠ Ποσοστό σπουδαστών που ολοκληρώνουν εμπρόθεσμα το Α' και Β' θαλάσσιο ταξίδι Αριθμός δράσεων ενημέρωσης/ παρουσιάσεων που υλοποιήθηκαν Αριθμός σχολικών μονάδων που συμμετείχαν Αριθμός μαθητών / μαθητριών που ενημερώθηκαν για το ναυτικό επάγγελμα 	<ul style="list-style-type: none"> Πίνακες αναθέσεων μαθημάτων/ωρών των ΑΕΝ Αναφορές υλοποίησης δράσεων από ΔΕΚΝ Προγράμματα επισκέψεων Πίνακες ανά ειδικότητα ΑΕΝ και πραγματοποιηθείσες ώρες. 	<ul style="list-style-type: none"> Επαρκής διαθεσιμότητα στελεχών ΛΣ - ΕΛ. ΑΚΤ. και εκπαιδευτικών ΑΕΝ
<p>Δραστηριότητες</p> <ul style="list-style-type: none"> Έκδοση ετήσιων προκηρύξεων για πρόσληψη εκτάκτων ωρομίσθιων εκπαιδευτικών (ΙΔΟΧ) στις ΑΕΝ, με καθορισμό ειδικοτήτων, προσόντων και κριτηρίων επιλογής 			<ul style="list-style-type: none"> Έγκαιρη έγκριση θέσεων και πιστώσεων Επάρκεια υποψηφίων με τα απαιτούμενα προσόντα Ομαλή λειτουργία επιτροπών αξιολόγησης

ΛΟΓΙΚΗ ΤΗΣ ΔΡΑΣΗΣ	ΔΕΙΚΤΕΣ	ΠΗΓΕΣ ΕΠΑΛΗΘΕΥΣΗΣ	ΥΠΟΘΕΣΕΙΣ
<ul style="list-style-type: none"> • Διαδικασία επιλογής πρόσληψης ωρομισθίων εκπαιδευτικών, υπογραφή συμβάσεων ΙΔΟΧ και κατανομή σε ΑΕΝ και αντικείμενα διδασκαλίας / αξιολόγησης • Οργάνωση και υλοποίηση δράσεων προσέλκυσης νέων στο ναυτικό επάγγελμα (επισκέψεις σε σχολεία, ομιλίες παρουσιάσεις, ενημερωτικό υλικό) 			<ul style="list-style-type: none"> • Διαθεσιμότητα πόρων για μετακινήσεις • Αποδοχή δράσεων από σχολικές μονάδες και γονείς

6. ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΑ ΑΝΑΛΥΣΗΣ ΚΑΙ ΣΥΛΛΟΓΗΣ ΔΕΔΟΜΕΝΩΝ

Η εκ των προτέρων αξιολόγηση (ex-ante assessment) των δράσεων ναυτικής εκπαίδευσης βασίζεται σε συνδυασμό ποιοτικών και ποσοτικών μεθόδων, με στόχο την τεκμηριωμένη αποτίμηση της σκοπιμότητας, της συνάφειας, της συνοχής και της αναμενόμενης αποτελεσματικότητας των παρεμβάσεων.

Η μεθοδολογία που ακολουθήθηκε είναι συνεπής με την Προσέγγιση Λογικού Πλαισίου (ΠΛΠ) και τη διαμόρφωση της λογικής της παρέμβασης, όπως αναπτύχθηκε στο προηγούμενο κεφάλαιο, και στηρίζεται στη συστηματική συλλογή, επεξεργασία και ανάλυση δεδομένων από διοικητικές πηγές, θεσμικά και στοιχεία παρακολούθηση των Πράξεων.

Η ανάλυση οργανώθηκε σε τρία βασικά στάδια:

- συλλογή δευτερογενών δεδομένων,
- συλλογή πρωτογενών δεδομένων και πληροφοριών μέσω ερωτηματολογίων και επικοινωνίας με εμπλεκόμενους φορείς,
- ποιοτική και ποσοτική ανάλυση στοιχείων.

Η χρήση πολλαπλών πηγών δεδομένων διασφαλίζει την αξιοπιστία των συμπερασμάτων και επιτρέπει τη διασταύρωση των πληροφοριών, ώστε η αξιολόγηση να είναι τεκμηριωμένη και αντικειμενική.

6.1. Δευτερογενή δεδομένα

Η ανάλυση βασίστηκε σε εκτενή αξιοποίηση δευτερογενών δεδομένων, τα οποία προέρχονται από τη Διεύθυνση Εκπαίδευσης Ναυτικών (ΔΕΚΝ), τα οποία αφορούν βασικές παραμέτρους της λειτουργίας του συστήματος ναυτικής εκπαίδευσης και κατάρτισης. Τα δεδομένα αυτά περιλαμβάνουν, μεταξύ άλλων, στοιχεία σχετικά με τον αριθμό των σπουδαστών των Ακαδημιών Εμπορικού Ναυτικού (ΑΕΝ), τη συμμετοχή σε προγράμματα πρακτικής άσκησης, τον αριθμό των ωφελούμενων από δράσεις οικονομικής ενίσχυσης, καθώς και τη συμμετοχή ανέργων ναυτικών σε προγράμματα κατάρτισης και πιστοποίησης.

Τα διαθέσιμα στοιχεία οργανώθηκαν και ταξινομήθηκαν ανά δράση, κατηγορία ωφελούμενων και χρονική περίοδο, προκειμένου να καταστεί δυνατή η ανάλυση της εξέλιξης

Βασικών δεικτών εκροών και αποτελεσμάτων. Ειδικότερα, η επεξεργασία επικεντρώθηκε σε μεταβλητές όπως:

- ο αριθμός εγγεγραμμένων και ενεργών σπουδαστών στις ΑΕΝ,
- ο αριθμός σπουδαστών που συμμετέχουν σε πρακτική άσκηση (Α΄ και Β΄ ταξίδι),
- ο αριθμός ωφελούμενων από προγράμματα οικονομικής ενίσχυσης,
- ο αριθμός συμμετεχόντων σε προγράμματα κατάρτισης ανέργων ναυτικών,
- δείκτες ολοκλήρωσης εκπαιδευτικών διαδικασιών και συμμετοχής στις δράσεις.

Στο πλαίσιο της ανάλυσης πραγματοποιήθηκε έλεγχος πληρότητας, συνέπειας και συγκρισιμότητας των δεδομένων, καθώς και προσαρμογή τους σε ενιαία μορφή, ώστε να επιτρέπεται η σύγκριση μεταξύ διαφορετικών πηγών (ΔΕΚΝ, Τεχνικά Δελτία Πράξης, λοιπά διοικητικά στοιχεία). Στη συνέχεια εφαρμόστηκε περιγραφική στατιστική ανάλυση, με υπολογισμό συχνοτήτων, ποσοστών και τάσεων, προκειμένου να αποτυπωθεί η εξέλιξη των βασικών μεγεθών και η συμβολή των δράσεων στην επίτευξη των στόχων της ναυτικής εκπαίδευσης.

Τα στοιχεία της ΔΕΚΝ αξιοποιήθηκαν επίσης για τη διασταύρωση των δεδομένων που περιλαμβάνονται στα Τεχνικά Δελτία Πράξης και για την επαλήθευση της καταλληλότητας των δεικτών εκροών και αποτελεσμάτων που χρησιμοποιούνται στο πλαίσιο του Προγράμματος. Με τον τρόπο αυτό ενισχύθηκε η αξιοπιστία της ανάλυσης και η τεκμηρίωση των συμπερασμάτων της αξιολόγησης.

Πιο αναλυτικά:

Πρακτική άσκηση σπουδαστών ΑΕΝ (Α΄ και Β΄ ΘΕΤ):

Η επεξεργασία των δευτερογενών δεδομένων της δράσης δείχνει ότι ο δείκτης εκροών ΕΕCO01 παρουσιάζει πολύ υψηλή τιμή, αντανακλώντας την καθολική σχεδόν συμμετοχή των σπουδαστών ΑΕΝ στην πρακτική άσκηση. Ωστόσο, η ερμηνευτική ανάλυση των δεδομένων, σε συνδυασμό με τη μήτρα λογικού πλαισίου, καταδεικνύει ότι η υψηλή κάλυψη των ωφελούμενων δεν συνεπάγεται αυτομάτως αντίστοιχη αποτελεσματικότητα ως προς τα

αποτελέσματα. Ειδικότερα, η απουσία ποσοτικοποιημένων δεικτών αποτελέσματος και η εξάρτηση της υλοποίησης από τη διαθεσιμότητα θέσεων ναυτολόγησης υποδηλώνουν ότι η σχέση εκρών-αποτελεσμάτων είναι έμμεση και επηρεάζεται από εξωγενείς παράγοντες, γεγονός που περιορίζει τη δυνατότητα πλήρους αποτίμησης της επίδοσης της δράσης.

Πρόγραμμα οικονομικής ενίσχυσης σπουδαστών/τριών ΑΕΝ:

Η επεξεργασία των ποσοτικοποιημένων δεδομένων καταδεικνύει ιδιαίτερα αυξημένη κλίμακα εκρών, με τον δείκτη EECO01 να αντιστοιχεί σε μεγάλο αριθμό ωφελούμενων σε ετήσια βάση. Η ανάλυση των δευτερογενών στοιχείων δείχνει ότι η δράση παρουσιάζει υψηλή διείσδυση στον πληθυσμό-στόχο, ωστόσο η έλλειψη ποσοτικοποιημένων δεικτών αποτελέσματος δεν επιτρέπει την εκτίμηση της πραγματικής επίδρασης στην εκπαιδευτική εξέλιξη των σπουδαστών.

Η σύγκριση εκρών και αναμενόμενων αποτελεσμάτων υποδηλώνει ότι, ενώ η δράση συμβάλλει σημαντικά στη συμμετοχή, η αποτελεσματικότητά της ως προς τη μείωση της διαρροής ή τη συντόμευση του χρόνου σπουδών δεν μπορεί να αποτυπωθεί επαρκώς με τα διαθέσιμα δεδομένα.

Προγράμματα κατάρτισης ανέργων ναυτικών και παροχή επαγγελματικής πιστοποίησης:

Η επεξεργασία των δευτερογενών δεδομένων της δράσης αναδεικνύει σαφή αντιστοίχιση μεταξύ εκρών και αποτελεσμάτων. Η σύγκριση του συνολικού αριθμού συμμετεχόντων (EECO01) με τον αριθμό των ωφελούμενων που εντάσσονται στην απασχόληση (EECR05) υποδηλώνει μια μετρήσιμη και ρεαλιστική αναλογία μετάβασης στην αγορά εργασίας, η οποία κυμαίνεται σε επίπεδα συμβατά με παρεμβάσεις κατάρτισης.

Παράλληλα, η ανάλυση δείχνει ότι η δράση διαθέτει πιο ώριμο σύστημα δεικτών σε σχέση με άλλες εξεταζόμενες παρεμβάσεις, επιτρέποντας την εξαγωγή τεκμηριωμένων συμπερασμάτων ως προς την αποτελεσματικότητά της. Ωστόσο, η απουσία ποσοτικοποιημένου δείκτη πιστοποίησης περιορίζει την πλήρη αποτύπωση της σχέσης μεταξύ κατάρτισης, απόκτησης δεξιοτήτων και επαγγελματικής εξέλιξης.

Υποστήριξη συστήματος ναυτικής εκπαίδευσης των ΑΕΝ σύμφωνα με τα Διεθνή πρότυπα και τη συναφή ενωσιακή νομοθεσία.

Η επεξεργασία των διαθέσιμων δευτερογενών δεδομένων δείχνει ότι η δράση δεν αποτυπώνεται μέσω δεικτών άμεσων ωφελουμένων, αλλά μέσω δομικών χαρακτηριστικών, όπως η κάλυψη των εκπαιδευτικών αναγκών και η ενίσχυση του ανθρώπινου δυναμικού των ΑΕΝ.

Η ανάλυση καταδεικνύει ότι πρόκειται για παρέμβαση έμμεσης επίδρασης, η οποία συμβάλλει στη βελτίωση της ποιότητας της εκπαίδευσης, χωρίς όμως να αποτυπώνεται μέσω μετρήσιμων δεικτών αποτελέσματος. Η απουσία ποσοτικοποίησης περιορίζει τη δυνατότητα αξιολόγησης της αποτελεσματικότητας, παρά το γεγονός ότι η δράση αποτελεί κρίσιμο υποστηρικτικό μηχανισμό για την υλοποίηση των λοιπών παρεμβάσεων.

6.2. Πρωτογενή δεδομένα

Για πληρέστερη αξιολόγηση των δράσεων πραγματοποιήθηκε συλλογή και ανάλυση πρωτογενών δεδομένων μέσω ερωτηματολογίων, με στόχο τη συμπλήρωση των διοικητικών και στατιστικών στοιχείων και την αποτύπωση της εμπειρίας των ωφελούμενων και των εμπλεκόμενων φορέων. Η αξιοποίηση πρωτογενών δεδομένων κρίθηκε απαραίτητη, προκειμένου να αποτιμηθούν ποιοτικές διαστάσεις των παρεμβάσεων που δεν είναι δυνατόν να καταγραφούν μέσω των δεικτών εκροών και αποτελεσμάτων, όπως η ικανοποίηση των συμμετεχόντων, η αντίληψη για τη χρησιμότητα των δράσεων και τα προβλήματα που αντιμετωπίζονται κατά την υλοποίηση.

Δείγμα και πληθυσμός αναφοράς

Ο πληθυσμός αναφοράς της έρευνας περιλάμβανε τους ωφελούμενους των εξεταζόμενων δράσεων, καθώς και εμπλεκόμενους φορείς που συμμετέχουν στην υλοποίηση ή επηρεάζονται από αυτές. Ειδικότερα, το δείγμα περιλάμβανε:

- σπουδαστές των Ακαδημιών Εμπορικού Ναυτικού που συμμετείχαν σε πρακτική άσκηση,
- ωφελούμενους του προγράμματος οικονομικής ενίσχυσης,

Η επιλογή του δείγματος πραγματοποιήθηκε με βάση τη διαθεσιμότητα των συμμετεχόντων και τη δυνατότητα πρόσβασης σε αυτούς, με στόχο την κάλυψη όσο το δυνατόν ευρύτερου φάσματος εμπειριών και απόψεων. Καταβλήθηκε προσπάθεια ώστε να περιλαμβάνει αντιπροσωπευτικές κατηγορίες ωφελούμενων ανά δράση.

Σχεδιασμός ερωτηματολογίων

Τα ερωτηματολόγια σχεδιάστηκαν με στόχο την κάλυψη βασικών διαστάσεων των εξεταζόμενων δράσεων, σε συνάφεια με τη λογική της παρέμβασης και τους δείκτες αποτελέσματος των δράσεων. Περιλάμβαναν κυρίως ερωτήσεις κλειστού τύπου (π.χ. κλίμακες Likert), καθώς και επιλεγμένες ερωτήσεις ανοικτού τύπου για τη συλλογή ποιοτικών πληροφοριών.

Οι θεματικές ενότητες των ερωτηματολογίων περιλάμβαναν:

- τον βαθμό ικανοποίησης από τη συμμετοχή στη δράση,
- τη συμβολή της δράσης στην απόκτηση γνώσεων και δεξιοτήτων,
- την επίδραση στην ολοκλήρωση των σπουδών ή της κατάρτισης,
- την επίδραση στην απασχολησιμότητα,
- την αξιολόγηση της οργάνωσης και της υλοποίησης των δράσεων,
- την καταγραφή προβλημάτων και προτάσεων βελτίωσης.

Ο σχεδιασμός των ερωτηματολογίων βασίστηκε σε συναφή εργαλεία αξιολόγησης συγχρηματοδοτούμενων δράσεων και προσαρμόστηκε στα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά του τομέα της ναυτικής εκπαίδευσης.

Διαδικασία συλλογής δεδομένων

Η συλλογή των δεδομένων πραγματοποιήθηκε μέσω διανομής των ερωτηματολογίων στους συμμετέχοντες, με ηλεκτρονικά μέσα, μέσω της ΔΕΚΝ. Οι συμμετέχοντες ενημερώθηκαν για τον σκοπό της έρευνας και τη χρήση των δεδομένων, ενώ διασφαλίστηκε η ανωνυμία και η εμπιστευτικότητα των απαντήσεων.

Η περίοδος συλλογής των δεδομένων καθορίστηκε έτσι ώστε να εξασφαλιστεί επαρκής αριθμός απαντήσεων και να καλυφθούν διαφορετικές κατηγορίες ωφελούμενων. Τα δεδομένα που συλλέχθηκαν καταγράφηκαν και οργανώθηκαν σε κατάλληλη μορφή για περαιτέρω επεξεργασία.

Περιορισμοί της μεθοδολογίας

Η ανάλυση των πρωτογενών δεδομένων υπόκειται σε ορισμένους περιορισμούς, οι οποίοι σχετίζονται κυρίως με:

- το μέγεθος του δείγματος, το οποίο εξαρτάται από τη συμμετοχή των ωφελουμένων,
- την υποκειμενικότητα των απαντήσεων, ιδίως σε ερωτήσεις αξιολόγησης,
- τη χρονική στιγμή συλλογής των δεδομένων, η οποία μπορεί να επηρεάζει τις απαντήσεις.

Παρά τους περιορισμούς αυτούς, τα πρωτογενή δεδομένα παρέχουν πολύτιμη συμπληρωματική πληροφορία και συμβάλλουν ουσιαστικά στη διαμόρφωση ολοκληρωμένης εικόνας για την αποτελεσματικότητα των δράσεων.

6.3. Μέθοδοι ανάλυσης

Η ανάλυση των δεδομένων πραγματοποιήθηκε με συνδυασμό ποιοτικών και ποσοτικών μεθόδων σύμφωνα με τη μεθοδολογία της εκ των προτέρων αξιολόγησης και την Προσέγγιση Λογικού Πλαισίου, με στόχο τη διερεύνηση της συνάφειας, της εσωτερικής συνοχής και της αναμενομένης αποτελεσματικότητας των δράσεων. Η διαδικασία ανάλυσης βασίστηκε στη συστηματική επεξεργασία των στοιχείων που προέκυψαν τόσο από διοικητικές πηγές όσο και

από τα ερωτηματολόγια που συλλέχθηκαν στο πλαίσιο της αξιολόγησης, ώστε να διασφαλιστεί η τεκμηριωμένη διαμόρφωση συμπερασμάτων.

Αρχικά πραγματοποιήθηκε ανάλυση τη λογικής της παρέμβασης για κάθε δράση, με βάση τη Μήτρα Λογικού Πλαισίου, προκειμένου να εξεταστεί η συνέπεια μεταξύ των διαπιστωμένων αναγκών, των επιδιωκόμενων στόχων, των προβλεπόμενων δραστηριοτήτων, των εκροών, των αποτελεσμάτων και των δεικτών παρακολούθησης. Η ανάλυση αυτή επέτρεψε την εκτίμηση της εσωτερικής συνοχής των δράσεων και της συμβολής τους στους ειδικούς στόχους του Προγράμματος «Ανθρώπινο Δυναμικό και Κοινωνική Συνοχή 2021-2027».

Στη συνέχεια πραγματοποιήθηκε επεξεργασία των διοικητικών και στατιστικών στοιχείων που συλλέχθηκαν από τα Τεχνικά Δελτία Πράξης, το Ολοκληρωμένο Πληροφοριακό Σύστημα, τις αρμόδιες υπηρεσίες του Υπουργείου Ναυτιλίας και Νησιωτικής Πολιτικής και τις Ακαδημίες Εμπορικού Ναυτικού. Τα στοιχεία αυτά χρησιμοποιήθηκαν για τον έλεγχο της καταλληλότητας των δεικτών, τη σύγκριση των τιμών στόχου με τα διαθέσιμα δεδομένα, καθώς και για την εκτίμηση της αναμενόμενης αποτελεσματικότητας των παρεμβάσεων.

Η ανάλυση των πρωτογενών δεδομένων πραγματοποιήθηκε με συνδυασμό ποσοτικών και ποιοτικών μεθόδων.

Σε ποσοτικό επίπεδο, εφαρμόστηκε περιγραφική στατιστική ανάλυση, με υπολογισμό συχνοτήτων, ποσοστών και μέσων τιμών για τις απαντήσεις των συμμετεχόντων. Η ανάλυση αυτή επέτρεψε την αποτύπωση των βασικών τάσεων και τη σύγκριση των αποτελεσμάτων μεταξύ διαφορετικών κατηγοριών ωφελουμένων ή δράσεων.

Επιπλέον, οι απαντήσεις σε ανοικτού τύπου ερωτήσεις εξετάστηκαν με ποιοτική ανάλυση, με στόχο τον εντοπισμό επαναλαμβανόμενων προβλημάτων, δυσκολιών στην υλοποίηση των δράσεων κι προτάσεων βελτίωσης. Η ποιοτική επεξεργασία συνέβαλε στην κατανόηση παραγόντων που δεν μπορούν να αποτυπωθούν επαρκώς με ποσοτικούς δείκτες, αλλά επηρεάζουν ουσιαστικά την επιτυχία των παρεμβάσεων.

Τέλος, στο πλαίσιο της αξιολόγησης εξετάστηκαν οι βασικές υποθέσεις και οι εξωτερικοί παράγοντες που ενδέχεται να επηρεάσουν την υλοποίηση και την αποτελεσματικότητα των δράσεων, όπως η διαθεσιμότητα θέσεων πρακτικής άσκησης, η συμμετοχή των ωφελούμενων, οι διοικητικές διαδικασίες και η σταθερότητα του θεσμικού πλαισίου. Η εξέταση των παραγόντων αυτών επέτρεψε την εκτίμηση της ρεαλιστικότητας των στόχων και τη διαμόρφωση τεκμηριωμένων συμπερασμάτων σχετικά με τη σκοπιμότητα και την αναμενόμενη αποτελεσματικότητα των δράσεων.

7. ΑΝΑΛΥΣΗ ΚΑΙ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΔΡΑΣΕΩΝ

Στο παρόν κεφάλαιο παρουσιάζονται τα αποτελέσματα της συλλογής και επεξεργασίας πρωτογενών δεδομένων που πραγματοποιήθηκε στο πλαίσιο της προκαταρκτικής αξιολόγησης (ex-ante assessment) των δράσεων ναυτικής εκπαίδευσης που εξετάζονται στην παρούσα μελέτη.

Η συλλογή των στοιχείων πραγματοποιήθηκε μέσω ερωτηματολογίων που απευθύνθηκαν σε ωφελούμενους των δράσεων με στόχο την αποτύπωση της εμπειρίας συμμετοχής, την αξιολόγηση της λειτουργίας των παρεμβάσεων και τη διερεύνηση του βαθμού επίτευξης των αναμενόμενων αποτελεσμάτων. Η αξιοποίηση των ερωτηματολογίων κρίθηκε αναγκαία, προκειμένου να συμπληρωθούν τα διαθέσιμα διοικητικά και στατιστικά στοιχεία και να διαμορφωθεί ολοκληρωμένη εικόνα για την αποτελεσματικότητα των δράσεων.

Τα ερωτηματολόγια σχεδιάστηκαν ώστε να καλύπτουν βασικές διαστάσεις της αξιολόγησης, όπως ο βαθμός ικανοποίησης των συμμετεχόντων, η συμβολή των δράσεων στην ολοκλήρωση των σπουδών ή της κατάρτισης, η επίδραση τους στην απασχολησιμότητα και η λειτουργικότητα των διαδικασιών υλοποίησης. Επιπλέον, περιλήφθηκαν ερωτήσεις που επιτρέπουν την καταγραφή δυσκολιών, περιορισμών και προτάσεων βελτίωσης, προκειμένου να εντοπιστούν παράγοντες που επηρεάζουν την αποτελεσματικότητα των παρεμβάσεων και να αξιολογηθεί η επάρκεια του σχεδιασμού τους. Τα στοιχεία που συλλέχθηκαν αφορούν, κατά περίπτωση σπουδαστές των Ακαδημιών Εμπορικού Ναυτικού που έχουν υλοποιήσει ή πρόκειται να υλοποιήσουν την πρακτική άσκηση, καθώς και ωφελούμενους από το πρόγραμμα οικονομικής ενίσχυσης.

Η επεξεργασία των απαντήσεων πραγματοποιήθηκε με χρήση περιγραφικής στατιστικής ανάλυσης, με στόχο την αποτύπωση της κατανομής των απαντήσεων, τον υπολογισμό ποσοστών και μέσων τιμών και τη συγκριτική εξέταση των αποτελεσμάτων μεταξύ διαφορετικών κατηγοριών συμμετεχόντων ή δράσεων. Παράλληλα οι απαντήσεις ανοικτού τύπου εξετάστηκαν ποιοτικά, ώστε να εντοπιστούν επαναλαμβανόμενα ζητήματα και να αναδειχθούν στοιχεία που δεν αποτυπώνονται πλήρως μέσω των ποσοτικών δεικτών.

Τα αποτελέσματα της ανάλυσης αξιοποιούνται στη συνέχεια της μελέτης για την τεκμηρίωση της αξιολόγησης των δράσεων, σε συνδυασμό με τα στοιχεία των Τεχνικών Δελτίων Πράξης, τους δείκτες παρακολούθησης και τη Μήτρα Λογικού Πλαισίου.

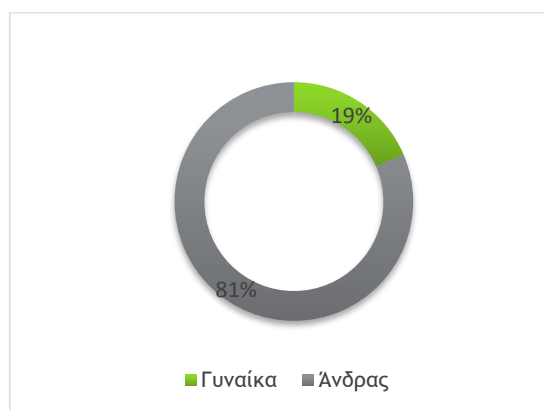
Για κάθε ερώτηση παρουσιάζονται τα βασικά ποσοτικά ευρήματα και ακολουθεί η ερμηνεία τους, με έμφαση στη σύνδεσή τους με τους στόχους της υπό αξιολόγησης Δράσης. Η προσέγγιση αυτή επιτρέπει την εξαγωγή τεκμηριωμένων συμπερασμάτων ως προς τη συνάφεια, την αναμενόμενη αποτελεσματικότητα και τη συμβολή των παρεμβάσεων στην ενίσχυση της απασχολησιμότητας και στη μείωση της διαρροής από τις σπουδές.

Στην έρευνα συμμετείχαν 1000 σπουδαστές, οι οποίοι φοιτούν στις 12 Ακαδημίες Εμπορικού Ναυτικού της χώρας και κατανέμονται ανά φύλο και ανά Σχολή φοίτησης ως εξής:

Πίνακας 1: Φύλο

Απάντηση	Μέτρηση	Ποσοστό
Γυναίκα	186	19%
Άνδρας	814	81%

Διάγραμμα 1: Φύλο

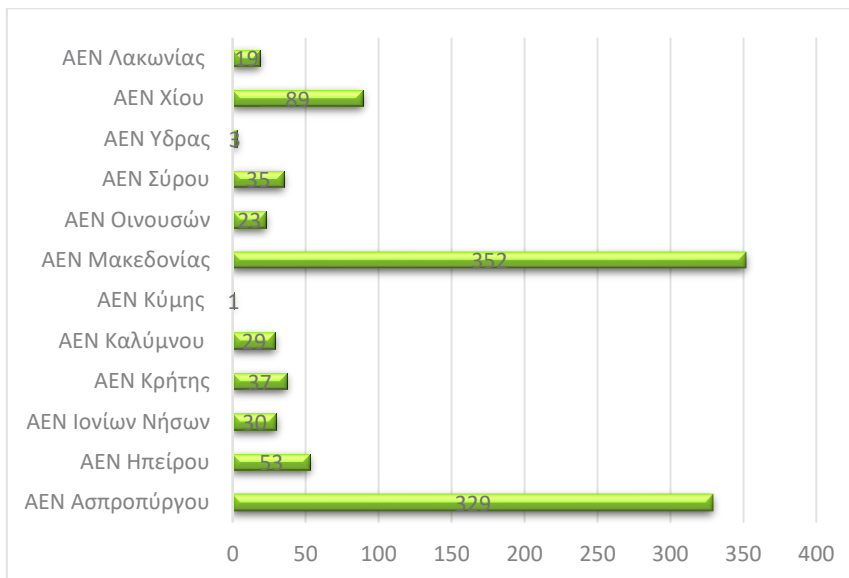

Όπως διαφαίνεται και παραπάνω, στην έρευνα συμμετείχαν 814 άνδρες (ποσοστό 81%) και 186 γυναίκες (ποσοστό 19%).

Πίνακας 2: ΑΕΝ Φοίτησης

Απάντηση	Μέτρηση
ΑΕΝ Ασπροπύργου	329
ΑΕΝ Ηπείρου	53
ΑΕΝ Ιονίων Νήσων	30
ΑΕΝ Κρήτης	37
ΑΕΝ Καλύμνου	29
ΑΕΝ Κύμης	1
ΑΕΝ Μακεδονίας	352
ΑΕΝ Οινουσών	23
ΑΕΝ Σύρου	35
ΑΕΝ Υδρας	3
ΑΕΝ Χίου	89
ΑΕΝ Λακωνίας	19

Διάγραμμα 2: ΑΕΝ Φοίτησης

Η κατανομή των σπουδαστών ανά Ακαδημία Εμπορικού Ναυτικού διαμορφώθηκε ως εξής: 352 σπουδαστές φοιτούν στην ΑΕΝ Μακεδονίας, 329 σπουδαστές φοιτούν στην ΑΕΝ Ασπροπύργου, 89 σπουδαστές στην ΑΕΝ Χίου, 53 στην ΑΕΝ Ηπείρου, ενώ 37 σπουδαστές

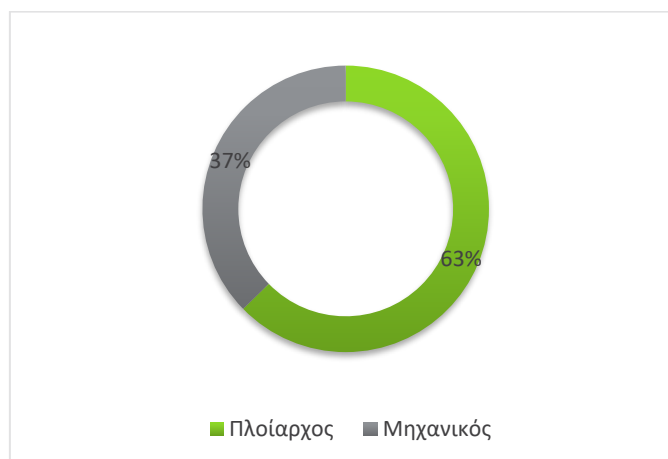
φοιτούν στην ΑΕΝ Κρήτης. Ακολούθως, 35 σπουδαστές φοιτούν στην ΑΕΝ Σύρου, 30 σπουδαστές φοιτούν στην ΑΕΝ Ιονίων Νήσων, 29 σπουδαστές φοιτούν στην ΑΕΝ Καλύμνου, 23 σπουδαστές φοιτούν στην ΑΕΝ Οινουσσών, ενώ 19 σπουδαστές φοιτούν στην ΑΕΝ Λακωνίας. Τέλος, συμμετείχαν 3 σπουδαστές που φοιτούν στην ΑΕΝ Ύδρας και 1 σπουδαστής που φοιτά στην ΑΕΝ Κύμης.

Όσον αφορά την ειδικότητα των σπουδών των συμμετεχόντων, 627 έχουν επιλέξει την ειδικότητα του Πλοίαρχου, ενώ 373 αυτή του Μηχανικού.

Πίνακας 3: Ειδικότητα σπουδών.

Απάντηση	Μέτρηση	Ποσοστό
Πλοίαρχος	627	63%
Μηχανικός	373	37%

Διάγραμμα 3: Ειδικότητα σπουδών.

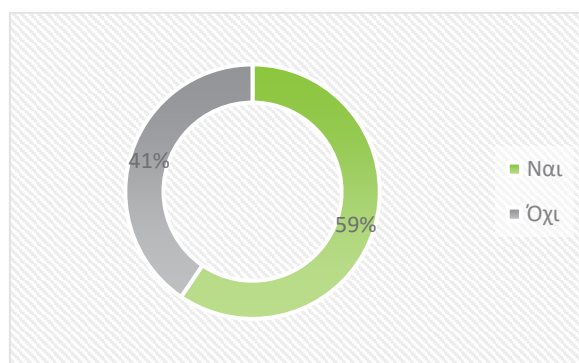
Έχετε υλοποιήσει την πρακτική άσκηση επί πλοίου στο πλαίσιο του Α' θαλάσσιου ταξιδιού;

Από το σύνολο των ερωτηθέντων, 595 σπουδαστές έχουν υλοποιήσει την πρακτική άσκηση επί πλοίου στο πλαίσιο του Α' θαλάσσιου ταξιδιού, ενώ 405 δεν το έχουν πραγματοποιήσει μέχρι και την περίοδο που διεξήχθη η παρούσα έρευνα.

Πίνακας 4: Υλοποίηση Α' ΘΕΤ.

Απάντηση	Μέτρηση	Ποσοστό
Ναι	595	60%
Όχι	405	41%

Διάγραμμα 4: Υλοποίηση Α' ΘΕΤ.

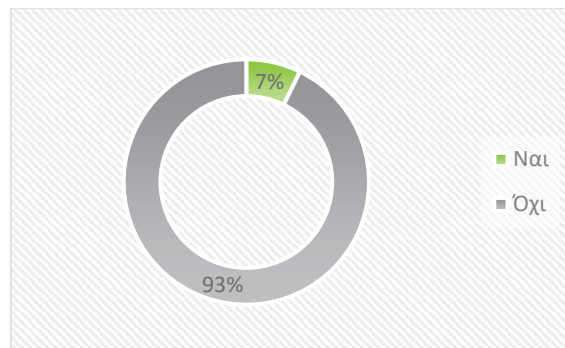
Έχετε υλοποιήσει την πρακτική άσκηση επί πλοίου στο πλαίσιο του Β' θαλάσσιου ταξιδιού;

Από το σύνολο των ερωτηθέντων, 72 σπουδαστές έχουν υλοποιήσει την πρακτική άσκηση επί πλοίου στο πλαίσιο του Β' θαλάσσιου ταξιδιού, ενώ 928 δεν το έχουν πραγματοποιήσει μέχρι και την περίοδο που διεξήχθη η παρούσα έρευνα.

Πίνακας 5: Υλοποίηση Β' ΘΕΤ.

Απάντηση	Μέτρηση	Ποσοστό
Ναι	72	7%
Όχι	928	93%

Διάγραμμα 5: Υλοποίηση Β' ΘΕΤ.

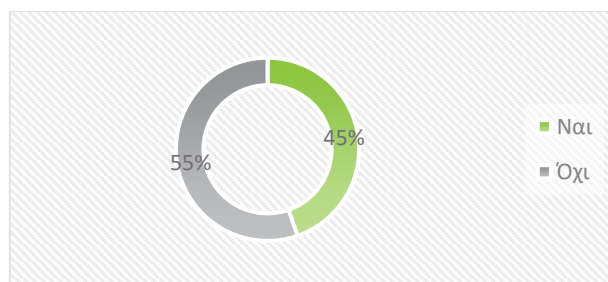
Συμμετέχετε στο πρόγραμμα οικονομικής ενίσχυσης σπουδαστών/τριών ΑΕΝ;

Από το σύνολο των ερωτηθέντων, 447 σπουδαστές συμμετέχουν στο πρόγραμμα οικονομικής ενίσχυσης, και 553 σπουδαστές δεν συμμετέχουν.

Πίνακας 6: Συμμετοχή στο πρόγραμμα οικονομικής ενίσχυσης.

Απάντηση	Μέτρηση	Ποσοστό
Ναι	447	45%
Όχι	553	55%

Διάγραμμα 6: Συμμετοχή στο πρόγραμμα οικονομικής ενίσχυσης.

7.1. Πρακτική άσκηση σπουδαστών Ακαδημιών Εμπορικού Ναυτικού (Α.Ε.Ν.) επί πλοίου για την εκπλήρωση του Α' και Β' θαλάσσιου ταξιδιού επί πλοίου.

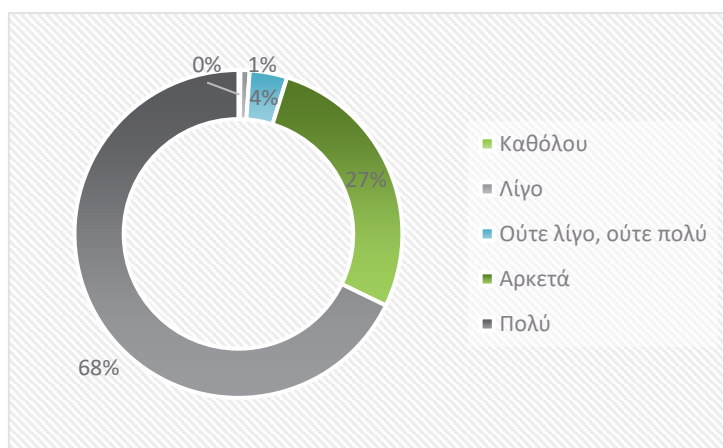
Πιστεύετε ότι η επιδοτούμενη πρακτική άσκηση επί πλοίου είναι ωφέλιμη για την ουσιαστική επαγγελματική προετοιμασία των σπουδαστών ΑΕΝ;

Στον ακόλουθο πίνακα απεικονίζεται η άποψη των σπουδαστών σχετικά με το ερώτημα που αφορά στο κατά πόσο πιστεύουν ότι η επιδοτούμενη πρακτική άσκηση επί πλοίου είναι ωφέλιμη για την ουσιαστική επαγγελματική τους προετοιμασία:

Πίνακας 7: Σημασία πρακτικής άσκησης για την επαγγελματική προετοιμασία των σπουδαστών ΑΕΝ.

Απάντηση	Μέτρηση	Ποσοστό
Καθόλου	2	0%
Λίγο	9	1%
Ούτε λίγο, ούτε πολύ	37	4%
Αρκετά	274	27%
Πολύ	678	68%

Διάγραμμα 7: Σημασία πρακτικής άσκησης για την επαγγελματική προετοιμασία των σπουδαστών ΑΕΝ.

Όπως διακρίνεται και στο παραπάνω διάγραμμα οι απαντήσεις καταδεικνύουν συνολική αποδοχή της χρησιμότητας της πρακτικής άσκησης. Η μεγάλη πλειονότητα των σπουδαστών, ήτοι 678 άτομα που απάντησαν «Πολύ» και 274 που απάντησαν «Αρκετά», ποσοστό που ανέρχεται σε αυτό του 95% επί των ερωτηθέντων, θεωρεί ότι αποτελεί βασικό πυλώνα ουσιαστικής επαγγελματικής προετοιμασίας, καθώς προσφέρει άμεση επαφή με το πραγματικό επαγγελματικό περιβάλλον.

Κατά συνέπεια, η πρακτική άσκηση λειτουργεί ως γέφυρα μεταξύ θεωρητικής εκπαίδευσης και επαγγελματικής εφαρμογής των αποκομισθεισών γνώσεων, ενισχύοντας με τον τρόπο αυτό την ετοιμότητα των σπουδαστών.

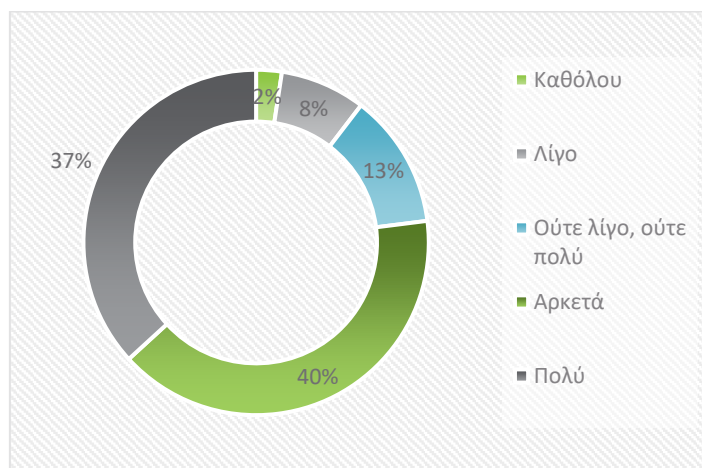
Στο ίδιο συμπέρασμα μπορούμε να καταλήξουμε, λαμβάνοντας υπόψη τις απαντήσεις των σπουδαστών και στο ακόλουθο ερώτημα, που αφορά τον βαθμό στον οποίο η απουσία επιδοτούμενης πρακτικής άσκησης θα δυσχέραινε την ένταξη των σπουδαστών στην αγορά εργασίας.

Πιστεύετε ότι η απουσία επιδοτούμενης πρακτικής άσκησης θα δυσκόλευε την ένταξη σας στην αγορά εργασίας;

Πίνακας 8: Επίδραση πρακτικής άσκησης στην ένταξη στην αγορά εργασίας

Απάντηση	Μέτρηση	Ποσοστό
Καθόλου	24	2%
Λίγο	80	8%
Ούτε λίγο, ούτε πολύ	126	13%
Αρκετά	402	40%
Πολύ	368	37%

Διάγραμμα 8: Επίδραση πρακτικής άσκησης στην ένταξη στην αγορά εργασίας

Πιο συγκεκριμένα, η πλειονότητα των συμμετεχόντων, σε ποσοστό 77% (368 σπουδαστές απάντησαν «Πολύ» και 402 σπουδαστές απάντησαν «Αρκετά») εκτιμά ότι η απουσία επιδοτούμενης πρακτικής άσκησης θα δυσχέραινε σημαντικά την ένταξη τους στην αγορά εργασίας.

Συνεπώς, σύμφωνα με τα ανωτέρω διαφαίνεται πως η υλοποίηση της πρακτικής άσκησης θεωρείται απαραίτητη προϋπόθεση για την απόκτηση επαγγελματικών δεξιοτήτων και την απόκτηση ανταγωνιστικού πλεονεκτήματος.

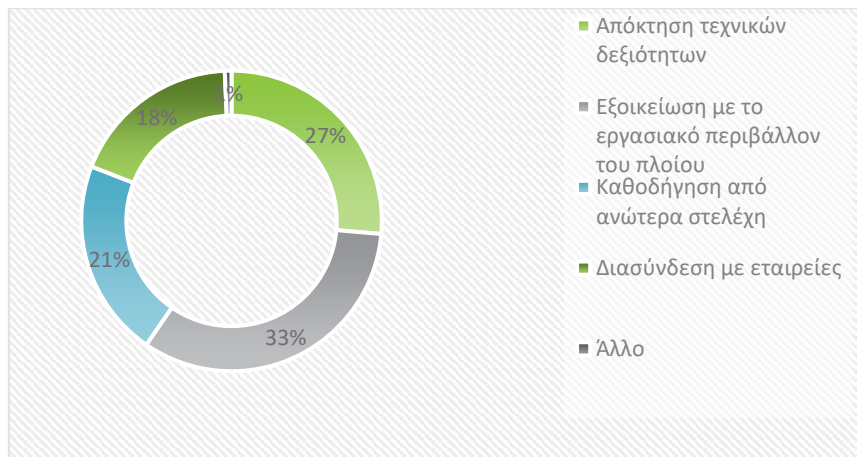
Με ποιο τρόπο πιστεύετε ότι η πρακτική άσκηση συμβάλει στην επαγγελματική σας προετοιμασία;

Στην ερώτηση που αφορά στον τρόπο με τον οποίο η πρακτική άσκηση συμβάλλει στην επαγγελματική προετοιμασία των σπουδαστών η συντριπτική πλειοψηφία των ερωτηθέντων, 917 σπουδαστές, απαντά ως πρώτη επιλογή την εξοικείωση που επιτυγχάνεται κατά τη διάρκεια της πρακτικής άσκησης, με το εργασιακό περιβάλλον του πλοίου. Ως δεύτερη επιλογή, με υψηλό, επίσης, αριθμό σπουδαστών να την έχει επιλέξει, 718 άτομα, είναι η απόκτηση των τεχνικών δεξιοτήτων, ενώ ακολουθεί με 577 σπουδαστές να την επιλέγουν, η παροχή καθοδήγησης από ανώτερα στελέχη κατά την υλοποίηση της πρακτικής άσκησης, και τέλος, 496 σπουδαστές επιλέγουν την δυνατότητα που τους παρέχεται μέσω της πρακτικής άσκησης, για διασύνδεση με ναυτιλιακές εταιρίες.

Πίνακας 9: Τρόποι συμβολής της πρακτικής άσκησης

Απάντηση	Μέτρηση	Ποσοστό
Απόκτηση τεχνικών δεξιοτήτων	731	27%
Εξοικείωση με το εργασιακό περιβάλλον του πλοίου	920	33%
Καθοδήγηση από ανώτερα στελέχη	590	21%
Διασύνδεση με εταιρίες	509	18%
Άλλο	20	1%

Διάγραμμα 9: Τρόποι συμβολής της πρακτικής άσκησης

Αναφορικά με την επιλογή «Άλλο», οι απαντήσεις των σπουδαστών, 20 τον αριθμό κυρίως συνοψίζονται στα εξής:

- Οι σπουδαστές τονίζουν ότι το επάγγελμα μαθαίνεται κυρίως στην πράξη. («Εφαρμογή των γνώσεων που αποκτήθηκαν στη Σχολή», «Το 80% των γνώσεων αποκτάται από τα εκπαιδευτικά ταξίδια», «Όλα τα μαθαίνεις εκεί μέσα»)
- Η πρακτική άσκηση τους βοηθά να καταλάβουν πως είναι πραγματικά το επάγγελμα. («Κατανόηση της φύσης της δουλειάς και των δυσκολιών», «Αποκτούμε μια εικόνα της δουλειάς»)
- Το εκπαιδευτικό ταξίδι παίζει ρόλο στην απόφαση τους για συνέχιση ή εγκατάλειψη του επαγγέλματος. («Βοηθάει στην απόφαση συνέχισης ή όχι», «Είναι πιο εύκολο να επιλέξουμε αν θα συνεχίσουμε», «Απόφαση για τη συνέχεια ή όχι»).

Συνοψίζοντας τα ανωτέρω, διαφαίνεται πως η πρακτική άσκηση προσφέρει πολυδιάστατη ενίσχυση της επαγγελματικής ταυτότητας των σπουδαστών.

Εκτιμάτε ότι η υλοποίηση της επιδοτούμενης πρακτικής άσκησης, αναμένεται να βελτιώσει την απασχολησιμότητά σας μέσω της βελτίωσης των επαγγελματικών σας δεξιοτήτων;

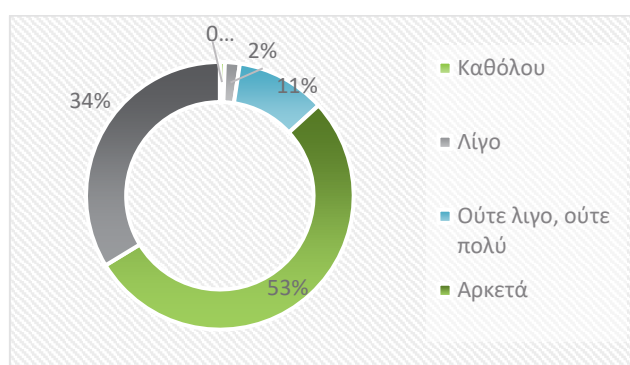
Όσον αφορά στην εκτίμηση των σπουδαστών, για το αν η επιδοτούμενη πρακτική άσκηση αναμένεται να βελτιώσει την απασχολησιμότητά τους μέσω της βελτίωσης των επαγγελματικών τους δεξιοτήτων, οι απαντήσεις δείχνουν σε πολύ μεγάλο βαθμό ότι η

πρακτική άσκηση ενισχύει την απασχολησιμότητά τους, μέσω της ανάπτυξης δεξιοτήτων και εμπειρίας (337 σπουδαστές απάντησαν «Πολύ», ενώ 531 σπουδαστές απάντησαν «Αρκετά»). Κατά συνέπεια μπορεί να εξαχθεί το συμπέρασμα ότι η πρακτική άσκηση λειτουργεί ως βασικός μηχανισμός ενίσχυσης της επαγγελματικής ανταγωνιστικότητας.

Πίνακας 10: Βελτίωση απασχολησιμότητας μέσω πρακτικής άσκησης.

Απάντηση	Μέτρηση	Ποσοστό
Καθόλου	6	0%
Λίγο	18	2%
Ούτε λίγο, ούτε πολύ	108	11%
Αρκετά	531	53%
Πολύ	337	34%

Διάγραμμα 10: Βελτίωση απασχολησιμότητας μέσω πρακτικής άσκησης.

Ποιο από τα παρακάτω εκτιμάτε ότι είναι πιο πιθανό να επιτευχθεί ως αποτέλεσμα, μετά την ολοκλήρωση της πρακτικής άσκησης;

Όσον αφορά στην εκτίμηση των σπουδαστών ως προς το τι αναμένουν να επιτευχθεί ως αποτέλεσμα μετά την ολοκλήρωση της πρακτικής άσκησης η πλειοψηφία των σπουδαστών επιλέγουν ως απάντηση την ενίσχυση της επαγγελματικής αυτοπεποίθησης (741 απαντήσεις), καθώς και την ομαλότερη μετάβαση στην αγορά εργασίας (629 απαντήσεις). Ακολουθεί η βελτίωση της απασχολησιμότητας (439 απαντήσεις), ενώ ένα σημαντικό ποσοστό απαντήσεων, το οποίο ανέρχεται σε αυτό του 16%, αποτυπώνει την άποψη των σπουδαστών ότι η πρακτική άσκηση συνεισφέρει στη μείωση του φαινομένου της εγκατάλειψης σπουδών.

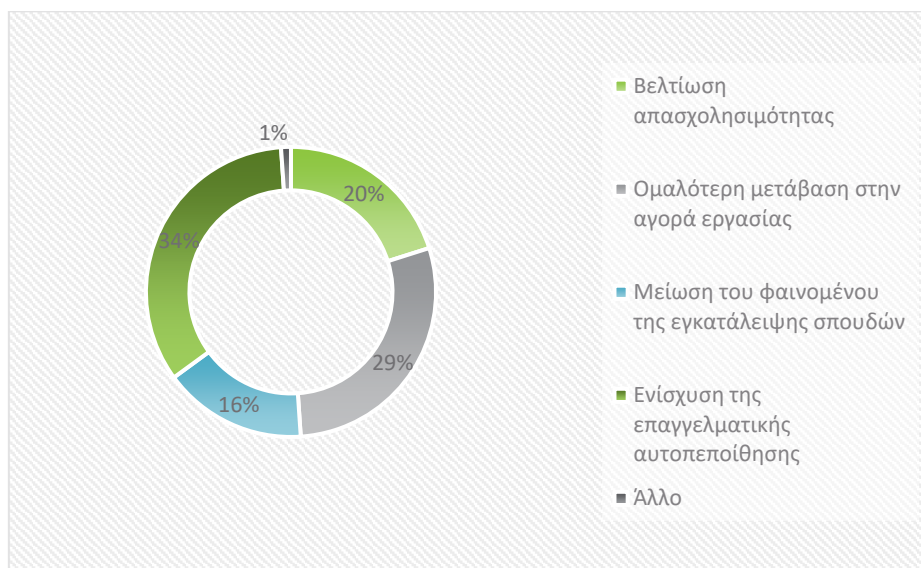
Όσον αφορά στην επιλογή «Άλλο», οι κυριότερες απαντήσεις των σπουδαστών συνοψίζονται στις εξής:

- Απόκτηση γνώσεων και δεξιοτήτων. («Απόκτηση γνώσεων πάνω στο επάγγελμα», «Κατάλληλη προετοιμασία πριν αναλάβουν ευθύνες», «Απόκτηση νέων δεξιοτήτων»)
- Απόκτηση εμπειρίας / επαγγελματική εξοικείωση. («Απόκτηση εμπειρίας και εξάσκηση στον τομέα», «Ο σπουδαστής έρχεται σ' επαφή με το ναυτικό επάγγελμα»)

Πίνακας 11: Πιθανότερα αποτελέσματα μετά την πρακτική άσκηση

Απάντηση	Μέτρηση	Ποσοστό
Βελτίωση απασχολησιμότητας	439	20%
Ομαλότερη μετάβαση στην αγορά εργασίας	629	29%
Μείωση του φαινομένου της εγκατάλειψης σπουδών	350	16%
Ενίσχυση της επαγγελματικής αυτοπεποίθησης	741	34%
Άλλο	24	1%

Διάγραμμα 11: Πιθανότερα αποτελέσματα μετά την πρακτική άσκηση

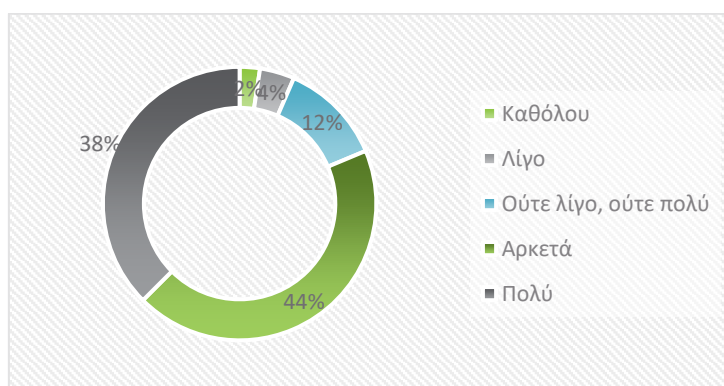
Θεωρείτε ότι η επιδότηση διευκολύνει τη διαδικασία εκτέλεσης της πρακτικής άσκησης επί πλοίου;

Οι απαντήσεις των σπουδαστών στην ερώτηση αυτή υποδεικνύουν ότι η επιδότηση διευκολύνει σημαντικά την εκτέλεση της πρακτικής άσκησης, καλύπτοντας βασικά έξοδα και μειώνοντας οικονομικά εμπόδια. Πιο συγκεκριμένα, με ποσοστό που ανέρχεται συνολικά σε αυτό του 82%, οι σπουδαστές των ΑΕΝ θεωρούν ότι η επιδότηση διευκολύνει τη διαδικασία εκτέλεσης της πρακτικής άσκησης (38% των σπουδαστών απαντούν «Πολύ» και 44% απαντούν «Αρκετά» αντίστοιχα). Κατά συνέπεια, διαφαίνεται πως η οικονομική ενίσχυση αποτελεί κρίσιμο παράγοντα προσβασιμότητας στην πρακτική άσκηση.

Πίνακας 12: Ρόλος της επιδότησης στην υλοποίηση της πρακτικής άσκησης.

Απάντηση	Μέτρηση	Ποσοστό
Καθόλου	24	2%
Λίγο	41	4%
Ούτε λίγο, ούτε πολύ	122	12%
Αρκετά	438	44%
Πολύ	375	38%

Διάγραμμα 12: Ρόλος της επιδότησης στην υλοποίηση της πρακτικής άσκησης.

Πόσο θεωρείτε ότι η επιδοτούμενη δράση της πρακτικής άσκησης συμβάλλει στη μείωση της πιθανότητας διαρροής από τις σπουδές (διακοπή σπουδών);

Οι σπουδαστές των ΑΕΝ αξιολογούν θετικά τη συμβολή της πρακτικής άσκησης στη μείωση της πιθανότητας διακοπής σπουδών, με τις περισσότερες απαντήσεις να συγκεντρώνονται

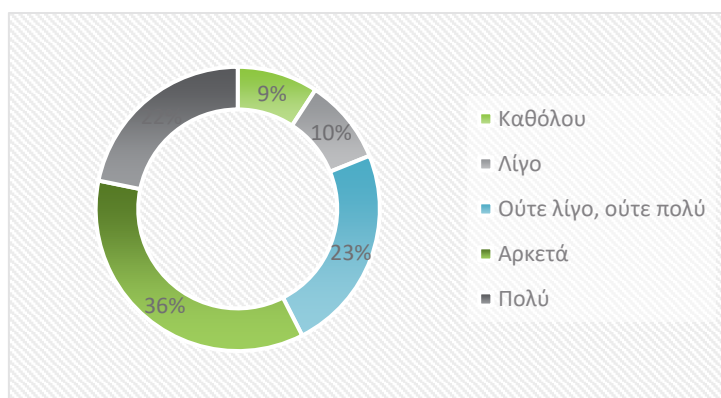
στις υψηλές βαθμίδες. (36% των ερωτηθέντων απάντησαν «Αρκετά», ενώ ποσοστό 22% των ερωτηθέντων απάντησε «Πολύ».

Συνεπώς, διαφαίνεται πως η πρακτική άσκηση ενισχύει το ενδιαφέρον και τη δέσμευση των σπουδαστών λειτουργώντας ως παράγοντας παραμονής τους στο εκπαιδευτικό σύστημα.

Πίνακας 13: Συμβολή στη μείωση διαρροής από τις σπουδές.

Απάντηση	Μέτρηση	Ποσοστό
Καθόλου	92	9%
Λίγο	97	10%
Ούτε λίγο, ούτε πολύ	236	24%
Αρκετά	357	36%
Πολύ	218	22%

Διάγραμμα 13: Συμβολή στη μείωση διαρροής από τις σπουδές

Εκτιμάτε ότι σε περίπτωση μη υλοποίησης της επιδοτούμενης δράσης της πρακτικής άσκησης επί πλοίου, θα επηρεαστεί η έγκαιρη ολοκλήρωση των σπουδών των σπουδαστών των ΑΕΝ;

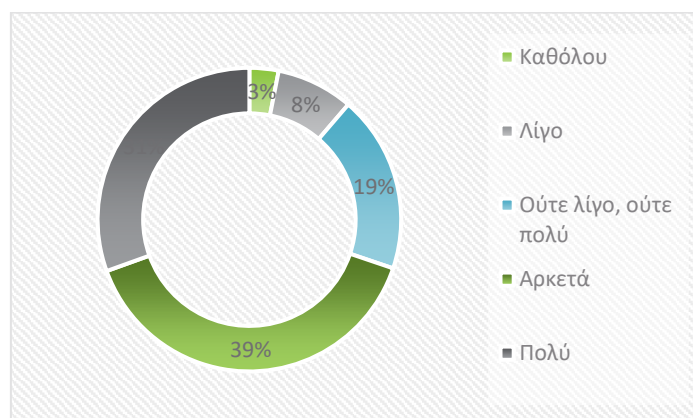
Η πλειονότητα των σπουδαστών, θεωρεί ότι η μη υλοποίηση της επιδοτούμενης πρακτικής άσκησης θα επηρέαζε αρνητικά την έγκαιρη ολοκλήρωση των σπουδών. Το γεγονός αυτό καταδεικνύει ότι η πρακτική άσκηση αποτελεί αναπόσπαστο στοιχείο της εκπαιδευτικής διαδικασίας και συμβάλλει στη διατήρηση της εκπαιδευτικής συνέχειας.

Πιο συγκεκριμένα, 393 σπουδαστές απάντησαν «Αρκετά», ενώ 305 σπουδαστές απάντησαν «Πολύ».

Πίνακας 14: Επίδραση πρακτικής άσκησης στην έγκαιρη ολοκλήρωση των σπουδών.

Απάντηση	Μέτρηση	Ποσοστό
Καθόλου	31	3%
Λίγο	82	8%
Ούτε λίγο, ούτε πολύ	189	19%
Αρκετά	393	39%
Πολύ	305	31%

Διάγραμμα 14: Επίδραση πρακτικής άσκησης στην έγκαιρη ολοκλήρωση των σπουδών.

Υπάρχουν αλλαγές ή βελτιώσεις, που εκτιμάτε πως θα ήταν απαραίτητες για την επιτυχή υλοποίηση της δράσης της πρακτικής άσκησης;

Στο πλαίσιο της έρευνας συλλέχθηκαν απαντήσεις από σπουδαστές των Ακαδημιών ΑΕΝ, οι οποίοι κλήθηκαν να διατυπώσουν προτάσεις για τη βελτίωση της πρακτικής άσκησης και των εκπαιδευτικών ταξιδιών. Οι απαντήσεις αναλύθηκαν με τη μέθοδο της ποιοτικής θεματικής ανάλυσης, κατά την οποία εντοπίστηκαν επαναλαμβανόμενα θέματα και ομαδοποιήθηκαν σε βασικές κατηγορίες.

Η ανάλυση ανέδειξε ότι οι προτάσεις των φοιτητών επικεντρώνονται κυρίως σε οικονομικά, εκπαιδευτικά και οργανωτικά ζητήματα που σχετίζονται με τη διαδικασία της πρακτικής άσκησης.

Οικονομικές απολαβές και επιδότηση πρακτικής άσκησης

Ένα από τα πιο συχνά ζητήματα που αναφέρθηκαν από τους συμμετέχοντες αφορά το επίπεδο των οικονομικών απολαβών κατά τη διάρκεια της πρακτικής άσκησης. Πολλοί φοιτητές θεωρούν ότι η αμοιβή των δοκίμων είναι χαμηλή σε σχέση με τις απαιτήσεις της εργασίας και τις συνθήκες διαβίωσης στο πλοίο. Για τον λόγο αυτό προτείνουν την αύξηση της κρατικής επιδότησης, καθώς και τη μεγαλύτερη οικονομική συμβολή των ναυτιλιακών εταιρειών. Παράλληλα, αρκετοί συμμετέχοντες προτείνουν την κάλυψη συγκεκριμένων εξόδων που σχετίζονται με τη ναυτική υπηρεσία, ώστε να μειωθεί το οικονομικό βάρος για τους σπουδαστές.

Δυσκολία εύρεσης ναυτιλιακής εταιρείας

Ένα ακόμη σημαντικό ζήτημα που προκύπτει από τις απαντήσεις των φοιτητών είναι η δυσκολία εύρεσης ναυτιλιακής εταιρείας για την πραγματοποίηση των εκπαιδευτικών ταξιδιών. Πολλοί σπουδαστές αναφέρουν ότι αναγκάζονται να αναζητούν μόνοι τους εταιρεία, χωρίς επαρκή υποστήριξη από τις σχολές τους. Για τον λόγο αυτό προτείνουν την ενεργότερη συμμετοχή των ΑΕΝ στη διαδικασία εύρεσης θέσεων πρακτικής άσκησης. Συγκεκριμένα, προτείνεται η δημιουργία οργανωμένων συνεργασιών μεταξύ σχολών και ναυτιλιακών εταιρειών, καθώς και η λειτουργία γραφείων διασύνδεσης που θα υποστηρίζουν τους φοιτητές στην αναζήτηση θέσεων πρακτικής.

Ποιότητα εκπαίδευσης κατά την πρακτική άσκηση

Ένα ακόμη θέμα που αναδείχθηκε μέσα από την ανάλυση των απαντήσεων αφορά την ποιότητα της εκπαίδευσης που λαμβάνουν οι σπουδαστές κατά τη διάρκεια της πρακτικής άσκησης. Ορισμένοι φοιτητές επισημαίνουν ότι σε αρκετές περιπτώσεις δεν λαμβάνουν την απαραίτητη καθοδήγηση από τους αξιωματικούς του πλοίου και ότι συχνά αναλαμβάνουν κυρίως βοηθητικές εργασίες αντί να συμμετέχουν ενεργά στη μαθησιακή διαδικασία. Για τον λόγο αυτό προτείνεται η ενίσχυση του εκπαιδευτικού ρόλου των αξιωματικών και η

συστηματικότερη παρακολούθηση της προόδου των δοκίμων κατά τη διάρκεια του εκπαιδευτικού ταξιδιού.

Βελτίωση της εκπαίδευσης στις ΑΕΝ

Πέρα από την εμπειρία στο πλοίο, αρκετές απαντήσεις αναφέρονται και στη βελτίωση της εκπαιδευτικής διαδικασίας στις ΑΕΝ. Οι φοιτητές τονίζουν την ανάγκη για περισσότερη πρακτική εκπαίδευση, αυξημένη χρήση προσομοιωτών και αναβάθμιση των εργαστηριακών υποδομών. Παράλληλα, προτείνεται η ενίσχυση της σύνδεσης της θεωρητικής γνώσης με την πρακτική εφαρμογή, ώστε οι σπουδαστές να είναι καλύτερα προετοιμασμένοι πριν την επιβίβαση στο πλοίο.

Συνολικά, η ανάλυση των απαντήσεων δείχνει ότι οι βασικές ανάγκες των σπουδαστών επικεντρώνονται στη βελτίωση των οικονομικών συνθηκών της πρακτικής άσκησης, στην ενίσχυση της υποστήριξης από τις ΑΕΝ για την εύρεση ναυτιλιακής εταιρείας και στη βελτίωση της ποιότητας της εκπαίδευσης τόσο στη σχολή όσο και στο πλοίο.

7.2. Πρόγραμμα οικονομικής ενίσχυσης σπουδαστών/-τριών των Ακαδημιών Εμπορικού Ναυτικού (Α.Ε.Ν.).

Εκτιμάτε πως ένα σημαντικό ποσοστό σπουδαστών ΑΕΝ κινδυνεύει να καθυστερήσει ή να διακόψει τις σπουδές του για οικονομικούς λόγους;

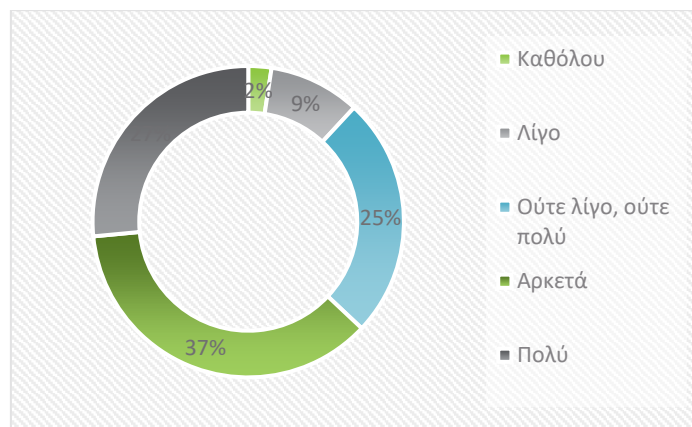
Οι απαντήσεις που συλλέχθηκαν στο πλαίσιο της ερώτησης αυτής, καταδεικνύουν ότι η πλειονότητα των σπουδαστών θεωρεί πως σημαντικό ποσοστό συναδέλφων τους αντιμετωπίζει κίνδυνο καθυστέρησης ή διακοπής σπουδών για οικονομικούς λόγους. Πιο συγκεκριμένα, 365 σπουδαστές θεωρούν πως είναι αρκετά πιθανό να συμβεί, ενώ 265 σπουδαστές, θεωρούν πως είναι πολύ πιθανό να συμβεί.

Πίνακας 15: Κίνδυνος καθυστέρησης ή διακοπής σπουδών λόγω οικονομικών δυσκολιών.

Απάντηση	Μέτρηση	Ποσοστό
Καθόλου	24	1%
Λίγο	95	10%

Ούτε λίγο, ούτε πολύ	251	25%
Αρκετά	365	37%
Πολύ	265	27%

Διάγραμμα 15: Κίνδυνος καθυστέρησης ή διακοπής σπουδών λόγω οικονομικών δυσκολιών.

Ποιος εκτιμάτε ότι είναι ο σημαντικότερος λόγος οικονομικής δυσκολίας για τους σπουδαστές ΑΕΝ;

Λαμβάνοντας υπόψη τις απαντήσεις που έχουν δοθεί, το αυξημένο κόστος διαβίωσης φαίνεται πως είναι ο σημαντικότερος λόγος οικονομικής δυσκολίας που αντιμετωπίζουν οι σπουδαστές των ΑΕΝ, συγκεντρώνοντας ως επιλογή 624 απαντήσεις.

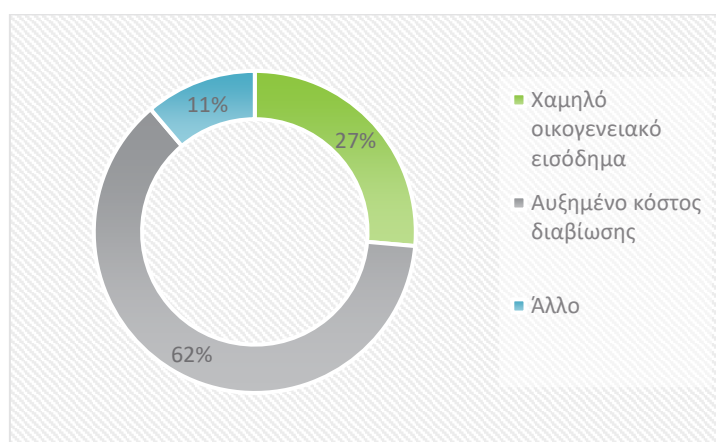
Όσον αφορά στις απαντήσεις που συγκεντρώθηκαν στην κατηγορία «Άλλο», από την ομαδοποίησή τους εξάγονται κυρίως τα εξής συμπεράσματα: το υψηλό κόστος διαβίωσης σε συνδυασμό με το χαμηλό οικογενειακό εισόδημα αποτελεί τον κυρίαρχο παράγοντα. Παράλληλα, η έλλειψη φοιτητικής μέριμνας, όπως η μη παροχή σίτισης και στέγασης, σε κάποιες περιπτώσεις, επιβαρύνει περαιτέρω την οικονομική κατάσταση των φοιτητών. Επιπλέον, αναδεικνύεται η δυσκολία συνδυασμού σπουδών και εργασίας λόγω του απαιτητικού προγράμματος και των υποχρεωτικών παρουσιών. Δευτερεύοντες παράγοντες αποτελούν η απόσταση των σχολών και το κόστος μετακίνησης, καθώς και τα επιπλέον έξοδα που σχετίζονται με τη φοίτηση.

Πίνακας 16: Κύριοι λόγοι οικονομικών δυσκολιών.

Απάντηση	Μέτρηση	Ποσοστό
----------	---------	---------

Χαμηλό οικογενειακό εισόδημα	264	26%
Αυξημένο κόστος διαβίωσης	624	62%
Άλλο	112	11%

Διάγραμμα 16: Κύριοι λόγοι οικονομικών δυσκολιών.

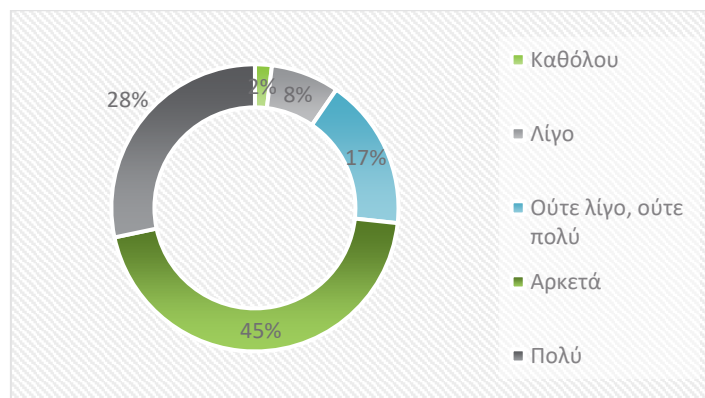
Σε ποιο βαθμό εκτιμάτε ότι το πρόγραμμα οικονομικής ενίσχυσης σπουδαστών ΑΕΝ αποτελεί κατάλληλο μέτρο για την αντιμετώπιση των παραπάνω δυσκολιών;

Οι απαντήσεις συγκλίνουν στο ότι το πρόγραμμα οικονομικής ενίσχυσης αποτελεί «Αρκετά» έως «Πολύ» κατάλληλο μέτρο για την αντιμετώπιση των οικονομικών δυσκολιών.

Πίνακας 17: Καταλληλότητα προγράμματος ως προς την αντιμετώπιση οικονομικών δυσκολιών.

Απάντηση	Μέτρηση	Ποσοστό
Καθόλου	19	2%
Λίγο	77	8%
Ούτε λίγο, ούτε πολύ	171	17%
Αρκετά	450	45%
Πολύ	283	28%

Διάγραμμα 17: Καταλληλότητα προγράμματος ως προς την αντιμετώπιση οικονομικών δυσκολιών.

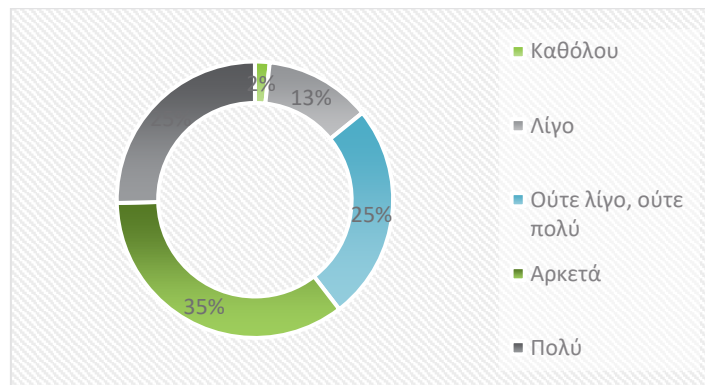
Εκτιμάτε πως το πρόγραμμα αναμένεται να συμβάλλει στην έγκαιρη ολοκλήρωση των σπουδών;

Η πλειονότητα των σπουδαστών εκτιμά πως το πρόγραμμα αναμένεται να συμβάλλει θετικά στην έγκαιρη ολοκλήρωση των σπουδών. Σε ποσοστό 35% οι σπουδαστές απάντησαν ότι θεωρούν ότι το πρόγραμμα πρόκειται να συνεισφέρει «Αρκετά», ενώ σε ποσοστό 25% έχουν απαντήσει «Πολύ». Κατά συνέπεια, συνάγεται ότι το πρόγραμμα οικονομικής ενίσχυσης αναμένεται να λειτουργήσει ως παράγοντας σταθερότητας και διευκόλυνσης της ακαδημαϊκής συνέχειας.

Πίνακας 18: Συμβολή στην έγκαιρη ολοκλήρωση σπουδών.

Απάντηση	Μέτρηση	Ποσοστό
Καθόλου	23	3%
Λίγο	167	12%
Ούτε λίγο, ούτε πολύ	340	25%
Αρκετά	470	35%
Πολύ	340	25%

Διάγραμμα 18: Συμβολή στην έγκαιρη ολοκλήρωση σπουδών.

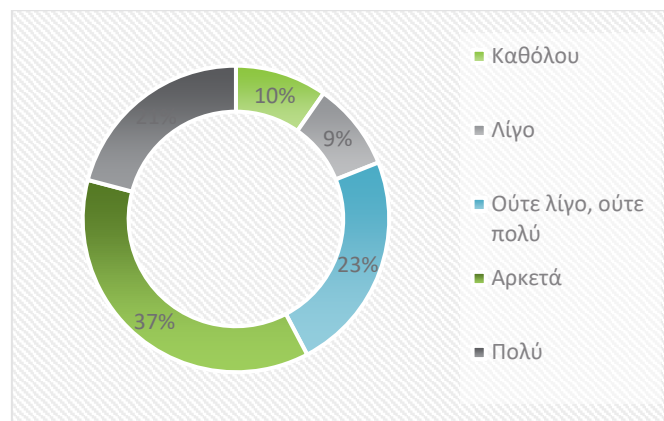
Εκτιμάτε ότι το πρόγραμμα οικονομικής ενίσχυσης σπουδαστών ΑΕΝ αποτελεί κίνητρο για να συνεχίσετε τη σταδιοδρομία σας στο ναυτικό επάγγελμα;

Το μεγαλύτερο ποσοστό των ερωτηθέντων θεωρεί πως το πρόγραμμα οικονομικής ενίσχυσης θα μπορούσε να αποτελέσει κίνητρο για να συνεχίσουν τη σταδιοδρομία τους στο ναυτικό επάγγελμα. Πιο συγκεκριμένα, 368 σπουδαστές έχουν απαντήσει «Αρκετά», ενώ 209 σπουδαστές έχουν απαντήσει «Πολύ». Ωστόσο, καταγράφονται και ουδέτερες στάσεις, με 233 σπουδαστές να απαντούν «Ούτε λίγο, ούτε πολύ».

Πίνακας 19: Ρόλος προγράμματος ως κίνητρο για επαγγελματική συνέχιση.

Απάντηση	Μέτρηση	Ποσοστό
Καθόλου	97	10%
Λίγο	93	9%
Ούτε λίγο, ούτε πολύ	233	23%
Αρκετά	368	37%
Πολύ	209	21%

Διάγραμμα 19: Ρόλος προγράμματος ως κίνητρο για επαγγελματική συνέχιση.

Ποιο από τα παρακάτω κριτήρια, πιστεύετε πως θα έπρεπε να έχει τη μεγαλύτερη βαρύτητα για την επιλογή των σπουδαστών που θα λάβουν οικονομική ενίσχυση;

Οι σπουδαστές απάντησαν με ποσοστό 51% ότι εκτιμούν ότι μεγαλύτερη βαρύτητα για την επιλογή των σπουδαστών που θα λάβουν οικονομική ενίσχυση, θα πρέπει να έχει ένας συνδυασμός οικονομικών και ακαδημαϊκών κριτηρίων. Στη συνέχεια ακολουθεί η επιλογή των οικονομικών κριτηρίων με ποσοστό 30%, ενώ τρίτη επιλογή φαίνεται να είναι η ακαδημαϊκή επίδοση με ποσοστό 15%.

Η ανάλυση των απαντήσεων που δόθηκε στην επιλογή «Άλλο» ανέδειξε κάποιες επιπλέον προσεγγίσεις σχετικά με τα κριτήρια χορήγησης του επιδόματος. Ένα σημαντικό μέρος των φοιτητών υποστηρίζει ότι το επίδομα θα πρέπει να παρέχεται καθολικά, χωρίς κριτήρια, θεωρώντας το βασικό δικαίωμα όλων των σπουδαστών. Παράλληλα, η πλειοψηφία των συμμετεχόντων δίνει έμφαση στα οικονομικά κριτήρια, επισημαίνοντας ότι το υψηλό κόστος διαβίωσης και το χαμηλό οικογενειακό εισόδημα αποτελούν τους βασικότερους παράγοντες που πρέπει να λαμβάνονται υπόψη.

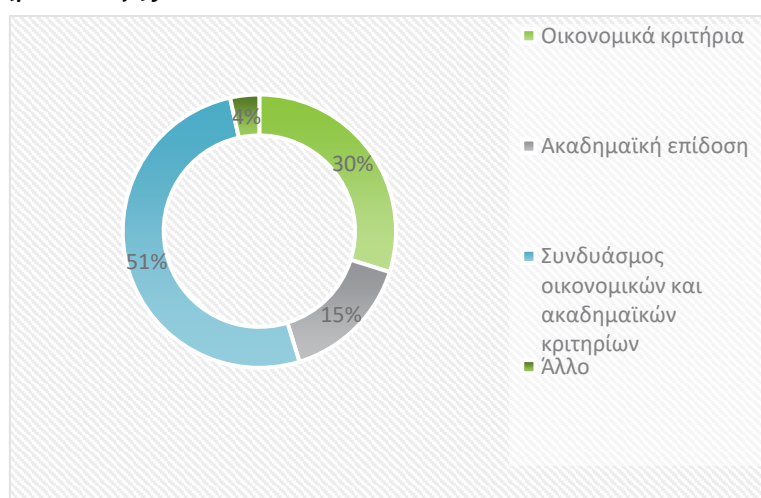
Τέλος, αναδεικνύεται η ανάγκη ενσωμάτωσης κοινωνικών παραμέτρων, όπως η οικογενειακή κατάσταση και η γεωγραφική απόσταση, καθώς και η αίσθηση ότι το υφιστάμενο σύστημα δεν κατανέμει δίκαια τις παροχές.

Πίνακας 20: Κριτήρια επιλογής δικαιούχων.

Απάντηση	Μέτρηση	Ποσοστό
----------	---------	---------

Οικονομικά κριτήρια	356	30%
Ακαδημαϊκή επίδοση	184	15%
Συνδυασμός οικονομικών και ακαδημαϊκών κριτηρίων	612	51%
Άλλο	41	4%

Διάγραμμα 20: Κριτήρια επιλογής δικαιούχων.

Εκτιμάτε πως η εφαρμογή του προγράμματος οικονομικής ενίσχυσης αναμένεται να μειώσει τη διαρροή σπουδαστών από τις ΑΕΝ (διακοπή σπουδών);

Η πλειονότητα των σπουδαστών εκτιμά ότι το πρόγραμμα της οικονομικής ενίσχυσης μπορεί να συμβάλει στη μείωση της διαρροής από τις σπουδές. Πιο συγκεκριμένα, 335 σπουδαστές εκτιμούν πως το πρόγραμμα μπορεί να συνεισφέρει αρκετά, ενώ 146 σπουδαστές απαντούν πως το πρόγραμμα μπορεί να συνεισφέρει πολύ. Η οικονομική ενίσχυση, κατά συνέπεια, θεωρείται σημαντικό εργαλείο συγκράτησης των σπουδαστών στο εκπαιδευτικό σύστημα.

Πίνακας 21: Μείωση διαρροής σπουδαστών.

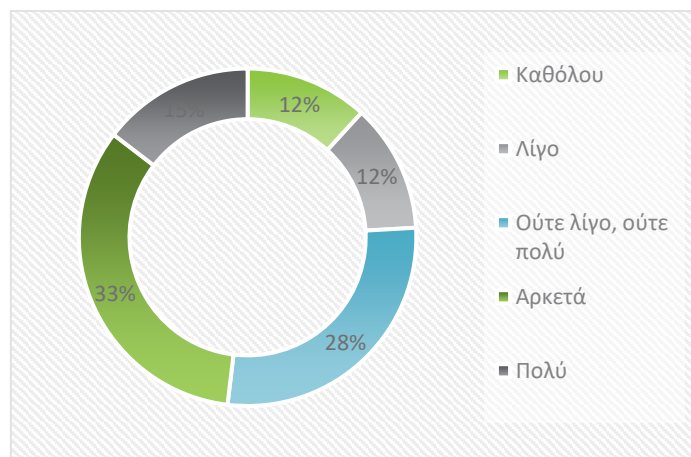
Απάντηση	Μέτρηση	Ποσοστό
Καθόλου	118	12%
Λίγο	123	12%
Ούτε λίγο, ούτε πολύ	278	28%
Αρκετά	335	33%

Πολύ

146

15%

Διάγραμμα 21: Μείωση διαρροής σπουδαστών.

Ποιο από τα παρακάτω θεωρείτε ως το σημαντικότερο αποτέλεσμα από την εφαρμογή του προγράμματος;

Η επιλογή που συγκέντρωσε τις περισσότερες απαντήσεις στη συγκεκριμένη ερώτηση είναι αυτή της έγκαιρης ολοκλήρωσης σπουδών, την οποία επέλεξαν 582 σπουδαστές. Η επιλογή της μείωσης του φαινομένου της εγκατάλειψης σπουδών, είναι δεύτερη καθώς την επέλεξαν 571 σπουδαστές και ακολουθεί η προσέλκυση νέων στο ναυτικό επάγγελμα, η οποία επιλέχθηκε από 424 σπουδαστές.

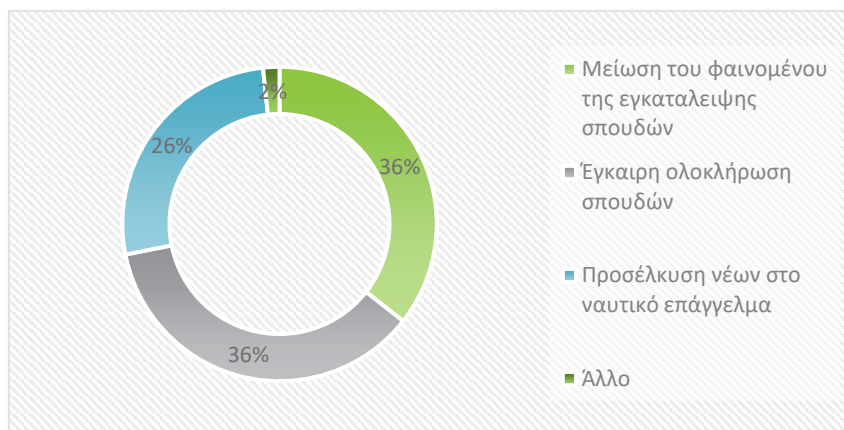
Η ανάλυση των απαντήσεων των σπουδαστών, όπως αυτές δόθηκαν στην επιλογή «Άλλο», αναδεικνύει ότι το επίδομα συνδέεται κυρίως με την οικονομική ενίσχυση και τη βελτίωση των συνθηκών διαβίωσης κατά τη διάρκεια των σπουδών. Οι περισσότεροι συμμετέχοντες θεωρούν ότι συμβάλλει στην κάλυψη βασικών εξόδων, όπως η μετακίνηση και η καθημερινή διαβίωση, μειώνοντας παράλληλα το οικονομικό άγχος. Επιπλέον, επισημαίνεται ότι το επίδομα λειτουργεί ως κίνητρο για καλύτερη ακαδημαϊκή επίδοση, καθώς διευκολύνει τους σπουδαστές να επικεντρωθούν στις υποχρεώσεις τους χωρίς την ανάγκη παράλληλης εργασίας. Παράλληλα, αναγνωρίζεται ο ευρύτερος κοινωνικός του ρόλος, καθώς μπορεί να συμβάλει στη μείωση της εγκατάλειψης σπουδών και στην προσέλκυση νέων στο ναυτικό επάγγελμα και συναφείς κλάδους. Ορισμένοι φοιτητές τονίζουν και την ψυχολογική του διάσταση, καθώς ενισχύει την αυτοπεποίθηση και μειώνει το άγχος. Ωστόσο, δεν λείπουν και

οι απόψεις που θεωρούν το επίδομα ανεπαρκές ή χωρίς ουσιαστική επίδραση, υπογραμμίζοντας την ανάγκη για ενίσχυση και βελτίωσή του.

Πίνακας 22: Σημαντικότερα αποτελέσματα προγράμματος.

Απάντηση	Μέτρηση	Ποσοστό
Μείωση του φαινομένου της εγκατάλειψης σπουδών	571	36%
Έγκαιρη ολοκλήρωση σπουδών	582	36%
Προσέλκυση νέων στο ναυτικό επάγγελμα	424	26%
Άλλο	27	2%

Διάγραμμα 22: Σημαντικότερα αποτελέσματα προγράμματος.

Ποιος παράγοντας εκτιμάτε ότι μπορεί να δυσχεράνει περισσότερο την αποτελεσματικότητα του προγράμματος;

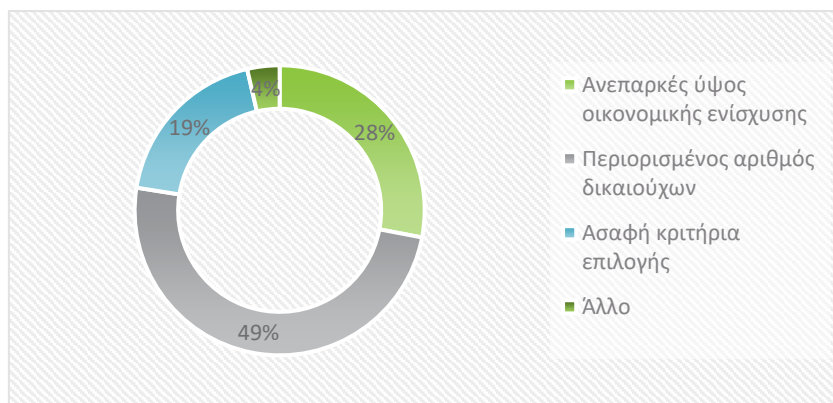
Η επιλογή που συγκέντρωσε τις περισσότερες απαντήσεις στη συγκεκριμένη ερώτηση είναι αυτή του περιορισμένου αριθμού δικαιούχων, την οποία επέλεξαν 495 σπουδαστές και αντιπροσωπεύει ποσοστό 50% επί των ερωτηθέντων. Η επιλογή του ανεπαρκούς ύψους οικονομικής ενίσχυσης, είναι δεύτερη καθώς την επέλεξαν 280 σπουδαστές και ακολουθεί η επιλογή «Ασαφή κριτήρια επιλογής», η οποία επιλέχθηκε από 189 σπουδαστές.

Η ανάλυση των απαντήσεων των σπουδαστών, όπως αυτές αποτυπώθηκαν στην επιλογή «Άλλο» αναδεικνύει μια σειρά από προβλήματα που σχετίζονται με τη διαδικασία και τη λειτουργία του επιδόματος. Ένα από τα βασικότερα ζητήματα που επισημαίνονται είναι ο μεγάλος χρόνος αναμονής και η γραφειοκρατική καθυστέρηση στην ολοκλήρωση της διαδικασίας, γεγονός που μειώνει την άμεση αποτελεσματικότητα της οικονομικής ενίσχυσης. Παράλληλα, πολλοί φοιτητές θεωρούν ότι το ύψος του επιδόματος είναι ανεπαρκές σε σχέση με τις πραγματικές ανάγκες διαβίωσης, ενώ τονίζεται και ο περιορισμένος αριθμός των δικαιούχων. Ιδιαίτερη έμφαση δίνεται στα κριτήρια επιλογής, τα οποία κρίνονται συχνά άδικο ή μη αντιπροσωπευτικά της πραγματικής οικονομικής κατάστασης, καθώς βασίζονται σε παλαιότερα εισοδήματα ή δεν λαμβάνουν υπόψη ειδικές συνθήκες, όπως οι ανάγκες των φοιτητών στα πρώτα εξάμηνα ή η ακαδημαϊκή τους επίδοση. Συνολικά, οι απαντήσεις καταδεικνύουν την ανάγκη για ένα πιο δίκαιο, διαφανές και αποτελεσματικό σύστημα επιδότησης, το οποίο θα ανταποκρίνεται ουσιαστικά στις ανάγκες των σπουδαστών.

Πίνακας 23: Παράγοντες που δυσχεραίνουν την αποτελεσματικότητα.

Απάντηση	Μέτρηση	Ποσοστό
Ανεπαρκές ύψος οικονομικής ενίσχυσης	280	28%
Περιορισμένος αριθμός δικαιούχων	495	50%
Ασαφή κριτήρια επιλογής	189	19%
Άλλο	36	3%

Διάγραμμα 23: Παράγοντες που δυσχεραίνουν την αποτελεσματικότητα.

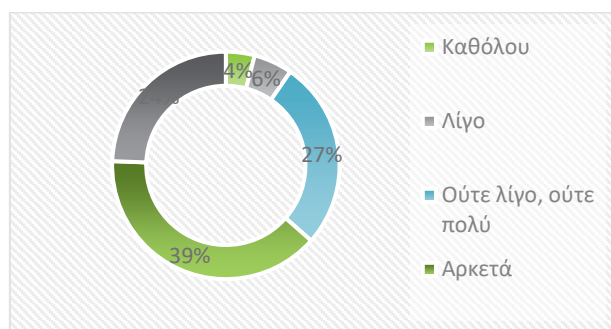
Εκτιμάτε πως τα κριτήρια επιλογής των δικαιούχων πρέπει να δίνουν προτεραιότητα στους οικονομικά ασθενέστερους σπουδαστές;

Η πλειονότητα των σπουδαστών συμφωνεί ότι τα κριτήρια πρέπει να δίνουν προτεραιότητα στους οικονομικά ασθενέστερους. Πιο συγκεκριμένα, 391 σπουδαστές έχουν απαντήσει «Αρκετά», ενώ 244 έχουν απαντήσει «Πολύ», γεγονός που καταδεικνύει την αποδοχή της ανάγκης για υποστήριξη των ευάλωτων ομάδων.

Πίνακας 24: Προτεραιότητα σε οικονομικά ασθενέστερους.

Απάντηση	Μέτρηση	Ποσοστό
Καθόλου	41	4%
Λίγο	55	6%
Ούτε λίγο, ούτε πολύ	269	27%
Αρκετά	391	39%
Πολύ	244	24%

Διάγραμμα 24: Προτεραιότητα σε οικονομικά ασθενέστερους.

Υπάρχουν αλλαγές οι βελτιώσεις, που εκτιμάτε ότι θα ήταν απαραίτητες για την επιτυχή υλοποίηση του προγράμματος;

Στο πλαίσιο της διερεύνησης των απόψεων των σπουδαστών αναφορικά με τις απαραίτητες αλλαγές για την επιτυχή υλοποίηση του προγράμματος οικονομικής ενίσχυσης, οι απαντήσεις που συλλέχθηκαν ανέδειξαν σαφείς τάσεις και επαναλαμβανόμενα αιτήματα, τα οποία μπορούν να ομαδοποιηθούν σε βασικούς θεματικούς άξονες.

Καταρχάς, το σημαντικότερο ζήτημα που αναδείχθηκε είναι η ανάγκη για επιτάχυνση των διαδικασιών και έγκαιρη καταβολή της οικονομικής ενίσχυσης. Μεγάλος αριθμός

σπουδαστών επισημαίνει ότι οι καθυστερήσεις στην εκταμίευση των ποσών, που σε ορισμένες περιπτώσεις υπερβαίνουν τους πέντε μήνες, υπονομεύουν τον σκοπό του προγράμματος, ο οποίος είναι η άμεση οικονομική υποστήριξη κατά τη διάρκεια των σπουδών. Ως εκ τούτου, προτείνεται η καταβολή των χρημάτων σε συντομότερο χρονικό διάστημα ή ακόμη και η τμηματική καταβολή τους.

Παράλληλα, ιδιαίτερη έμφαση δίνεται στην ανάγκη αύξησης του ύψους της οικονομικής ενίσχυσης. Οι συμμετέχοντες θεωρούν ότι το υφιστάμενο ποσό δεν ανταποκρίνεται στις σύγχρονες οικονομικές συνθήκες και στο αυξημένο κόστος διαβίωσης, το οποίο περιλαμβάνει έξοδα στέγασης, μετακίνησης και σίτισης. Σε αρκετές περιπτώσεις προτείνεται όχι μόνο η αύξηση του ποσού, αλλά και η συχνότερη καταβολή μικρότερων επιδοτήσεων.

Ένα ακόμη βασικό εύρημα αφορά τη διεύρυνση του αριθμού των δικαιούχων. Πολλοί σπουδαστές εκφράζουν την άποψη ότι τα ισχύοντα κριτήρια αποκλείουν σημαντικό μέρος των ενδιαφερομένων, ακόμη και σε περιπτώσεις οριακών εισοδηματικών διαφορών. Σε αυτό το πλαίσιο, διατυπώνονται προτάσεις για αύξηση των δικαιούχων ή ακόμη και για καθολική χορήγηση της ενίσχυσης σε όλους τους σπουδαστές, ανεξαρτήτως κριτηρίων.

Σχετικά με τα κριτήρια επιλογής, προκύπτει έντονη ανάγκη αναθεώρησης των οικονομικών προϋποθέσεων. Συγκεκριμένα, προτείνεται η αύξηση των εισοδηματικών ορίων, η χρήση πιο πρόσφατων οικονομικών δεδομένων αντί παλαιότερων ετών, καθώς και η καλύτερη αποτύπωση της πραγματικής οικονομικής κατάστασης των οικογενειών. Επιπλέον, αναφέρεται η ανάγκη για αυστηρότερο έλεγχο περιπτώσεων φοροδιαφυγής, καθώς και για συνεκτίμηση του ατομικού εισοδήματος του σπουδαστή. Ιδιαίτερη μνεία γίνεται και σε ευάλωτες κοινωνικές ομάδες, όπως οι μονογονεϊκές οικογένειες, οι οποίες προτείνεται να λαμβάνονται περισσότερο υπόψη.

Όσον αφορά τα ακαδημαϊκά κριτήρια, καταγράφεται διχογνωμία μεταξύ των συμμετεχόντων. Από τη μία πλευρά, ορισμένοι σπουδαστές υποστηρίζουν ότι η ακαδημαϊκή επίδοση θα πρέπει να διαδραματίζει καθοριστικό ρόλο στην επιλογή των δικαιούχων, επιβραβεύοντας την προσπάθεια και την αριστεία. Από την άλλη πλευρά, εκφράζεται η άποψη ότι η οικονομική ενίσχυση θα πρέπει να βασίζεται αποκλειστικά σε

κοινωνικοοικονομικά κριτήρια, δεδομένου ότι η οικονομική δυσχέρεια μπορεί να επηρεάζει αρνητικά την ακαδημαϊκή επίδοση.

Επιπλέον, σημαντική είναι η αναφορά στην ανάγκη για ενίσχυση της διαφάνειας και της σαφήνειας της διαδικασίας. Οι σπουδαστές επισημαίνουν την έλλειψη επαρκούς ενημέρωσης, καθώς και την ασάφεια ως προς τα απαιτούμενα δικαιολογητικά και τα κριτήρια αξιολόγησης. Σε αυτό το πλαίσιο, προτείνεται η παροχή σαφών οδηγιών, η έγκαιρη ενημέρωση και ο καλύτερος συντονισμός των εμπλεκόμενων φορέων.

Τέλος, αναδεικνύεται η ανάγκη για μείωση της γραφειοκρατίας και απλοποίηση της διαδικασίας υποβολής αιτήσεων, καθώς και για καλύτερο χρονισμό του προγράμματος, με έναρξη από τα πρώτα έτη σπουδών και προκηρύξεις που να πραγματοποιούνται εγκαίρως. Παράλληλα, προτείνεται η στοχευμένη ενίσχυση συγκεκριμένων κατηγοριών σπουδαστών, όπως όσοι διαμένουν μακριά από τον τόπο σπουδών τους ή αντιμετωπίζουν αυξημένες στεγαστικές ανάγκες.

7.3. Προγράμματα κατάρτισης ανέργων ναυτικών και παροχή επαγγελματικής πιστοποίησης.

Η εξεταζόμενη δράση «Προγράμματα κατάρτισης ανέργων ναυτικών και παροχή επαγγελματικής πιστοποίησης», όπως αποτυπώνεται στα Τεχνικά Δελτία των ετών 2023-2024, 2024-2025 και 2025-2026, στη Μήτρα Λογικού Πλαισίου και στα συνοδευτικά αρχεία δεικτών και απογραφικών δελτίων, παρουσιάζει υψηλό βαθμό συνάφειας με τους στόχους του Προγράμματος «Ανθρώπινο Δυναμικό και Κοινωνική Συνοχή» 2021-2027 και ειδικότερα με τον ειδικό στόχο ESO4.1, ο οποίος αφορά τη βελτίωση της πρόσβασης στην απασχόληση και την ενεργοποίηση των ανέργων μέσω στοχευμένων παρεμβάσεων κατάρτισης και ανάπτυξης δεξιοτήτων. Η παρέμβαση εστιάζει σε μια ειδική κατηγορία ωφελούμενων, τους ανέργους ναυτικούς, και στοχεύει στην επανένταξή τους στην αγορά εργασίας μέσω προγραμμάτων που οδηγούν σε αναγνωρισμένη επαγγελματική πιστοποίηση, σύμφωνα με τα διεθνή πρότυπα εκπαίδευσης ναυτικών και τις απαιτήσεις της ναυτιλιακής αγοράς. Η σαφής σύνδεση μεταξύ του προβλήματος που επιχειρείται να αντιμετωπιστεί, δηλαδή της δυσκολίας επανένταξης των ανέργων ναυτικών στην απασχόληση, και του μέσου

παρέμβασης, δηλαδή της παροχής εξειδικευμένης κατάρτισης και πιστοποίησης, τεκμηριώνει την εσωτερική συνοχή της δράσης και επιβεβαιώνει τη συμβατότητά της με τη λογική παρέμβασης που αποτυπώνεται στη Μήτρα Λογικού Πλαισίου.

Η ανάλυση της Μήτρας Λογικού Πλαισίου δείχνει ότι η δομή στόχων, αποτελεσμάτων και δεικτών είναι σε γενικές γραμμές ορθά διαμορφωμένη. Στο επίπεδο εκρών χρησιμοποιείται ο δείκτης EECO01, που αποτυπώνει τον συνολικό αριθμό συμμετεχόντων, ενώ στο επίπεδο αποτελεσμάτων χρησιμοποιούνται οι δείκτες EECR03, που αφορά την απόκτηση τυπικού επαγγελματικού προσόντος μετά τη συμμετοχή, και EECR05/ECR05, που αφορά την απασχόληση έξι μήνες μετά την ολοκλήρωση της δράσης. Οι δείκτες αυτοί είναι κατάλληλοι για το είδος της παρέμβασης, καθώς καλύπτουν τόσο το άμεσο αποτέλεσμα της κατάρτισης όσο και την τελική επιδιωκόμενη επίδραση στην απασχόληση. Επιπλέον, οι πηγές επαλήθευσης που προβλέπονται στη Μήτρα Λογικού Πλαισίου, όπως παρουσιολόγια, μητρώα συμμετεχόντων, πιστοποιητικά σπουδών και απογραφικά δελτία, θεωρούνται επαρκείς για την αξιόπιστη παρακολούθηση της υλοποίησης και της επίτευξης των στόχων.

Ωστόσο, από την εκ των προτέρων εξέταση (ex - ante assessment) των Τεχνικών Δελτίων προκύπτει ότι, ενώ οι τιμές στόχου για τον αριθμό συμμετεχόντων έχουν ποσοτικοποιηθεί με σαφήνεια και εμφανίζονται ρεαλιστικές, η ποσοτικοποίηση των δεικτών αποτελέσματος δεν είναι εξίσου συνεπής. Συγκεκριμένα, στα Τεχνικά Δελτία των τριών ετών καταγράφονται σαφείς στόχοι για τον δείκτη EECO01, οι οποίοι κυμαίνονται περίπου στις 2.300-2.400 συμμετοχές ανά έτος, καθώς και συγκεκριμένοι στόχοι για τον δείκτη EECR05 που αφορά την απασχόληση μετά από έξι μήνες. Αντίθετα, ο δείκτης EECR03, που αφορά την απόκτηση επαγγελματικής πιστοποίησης, σε ορισμένες περιπτώσεις εμφανίζεται με μηδενική τιμή στόχου, παρότι η πιστοποίηση αποτελεί βασικό στοιχείο της λογικής της δράσης. Η ασυμφωνία αυτή δεν επηρεάζει τη θεωρητική συνοχή της παρέμβασης, αλλά περιορίζει την πληρότητα του συστήματος παρακολούθησης και δυσχεραίνει την εκ των προτέρων εκτίμηση της αποτελεσματικότητας, καθώς δεν αποτυπώνεται ποσοτικά το βασικό ενδιάμεσο αποτέλεσμα που συνδέει την κατάρτιση με την απασχόληση.

Η εξέταση των στοιχείων υλοποίησης που προκύπτουν από τα αρχεία δεικτών και απογραφικών δελτίων δείχνει ότι η δράση έχει υψηλή δυνατότητα επίτευξης των δεικτών

εκρών και άμεσων αποτελεσμάτων. Στα διαθέσιμα στοιχεία παρακολούθησης για συγκεκριμένο κωδικό πράξης καταγράφεται μεγάλος αριθμός συμμετεχόντων, υψηλός αριθμός ωφελούμενων που αποκτούν επαγγελματικό προσόν και μικρότερος αλλά υπαρκτός αριθμός ωφελούμενων που βρίσκουν εργασία μέσα σε έξι μήνες από τη συμμετοχή. Η εικόνα αυτή είναι συμβατή με τη φύση της παρέμβασης, καθώς η πιστοποίηση αποτελεί άμεσο αποτέλεσμα της κατάρτισης, ενώ η απασχόληση εξαρτάται και από εξωτερικούς παράγοντες, όπως η ζήτηση στη ναυτιλιακή αγορά και ο χρόνος ολοκλήρωσης των διαδικασιών ναυτολόγησης.

Η αποτελεσματικότητα της δράσης εκτιμάται εκ των προτέρων ως υψηλή, διότι υπάρχει σαφής αιτιώδης σχέση μεταξύ των δραστηριοτήτων που προβλέπονται και των αναμενόμενων αποτελεσμάτων. Η επιλογή ανέργων ναυτικών, η υλοποίηση εξειδικευμένων προγραμμάτων στις δημόσιες σχολές ναυτικής εκπαίδευσης, η παροχή εκπαιδευτικού επιδόματος και η συμμετοχή σε εξετάσεις πιστοποίησης συνιστούν μια συνεκτική αλυσίδα ενεργειών που οδηγεί στην απόκτηση επαγγελματικών δικαιωμάτων και στη βελτίωση της δυνατότητας απασχόλησης. Η αποτελεσματικότητα ενισχύεται από το γεγονός ότι η κατάρτιση δεν είναι γενική αλλά συνδέεται με κανονιστικά απαιτούμενα πιστοποιητικά ναυτικής ικανότητας, τα οποία αποτελούν προϋπόθεση για την εργασία στα πλοία, γεγονός που αυξάνει την πιθανότητα μετατροπής της κατάρτισης σε πραγματική απασχόληση.

Η συνολική εκ των προτέρων αξιολόγηση (ex-ante assessment) οδηγεί στο συμπέρασμα ότι η δράση είναι επαρκώς τεκμηριωμένη, παρουσιάζει υψηλή συνάφεια με τους στόχους του προγράμματος, διαθέτει λειτουργική λογική παρέμβασης και εμφανίζει ρεαλιστικές προοπτικές επίτευξης των δεικτών, ιδίως στο επίπεδο εκρών και άμεσων αποτελεσμάτων. Παράλληλα, εντοπίζεται ανάγκη βελτίωσης στην ποσοτικοποίηση των δεικτών πιστοποίησης και στην ενίσχυση της παρακολούθησης της απασχόλησης μετά την ολοκλήρωση της δράσης, ώστε να αποτυπώνεται πληρέστερα η τελική επίδραση της παρέμβασης στην αγορά εργασίας.

Με βάση τα παραπάνω, η πράξη μπορεί να χαρακτηριστεί, στο στάδιο της εκ των προτέρων αξιολόγησης, ως ώριμη, συνεκτική και κατάλληλη για χρηματοδότηση, με περιορισμένες

αλλά σαφώς εντοπισμένες ανάγκες βελτίωσης στο σύστημα δεικτών και στην τεκμηρίωση των αποτελεσμάτων.

7.4. Υποστήριξη του συστήματος ναυτικής εκπαίδευσης των Ακαδημιών Εμπορικού Ναυτικού (Α.Ε.Ν.) σύμφωνα με τα Διεθνή πρότυπα και τη συναφή ενωσιακή νομοθεσία.

Η εξεταζόμενη δράση «Υποστήριξη του συστήματος ναυτικής εκπαίδευσης των Ακαδημιών Εμπορικού Ναυτικού σύμφωνα με τα διεθνή πρότυπα και συναφή ενωσιακή νομοθεσία» παρουσιάζει υψηλό βαθμό συνάφειας με τους στόχους του Προγράμματος «Ανθρώπινο Δυναμικό και Κοινωνική Συνοχή» 2021 -2027 και ειδικότερα με τον ειδικό στόχο που αφορά τη βελτίωση της ποιότητας και της αποτελεσματικότητας των συστημάτων εκπαίδευσης και κατάρτισης. Η δράση στοχεύει στην ενίσχυση της λειτουργίας των Ακαδημιών Εμπορικού Ναυτικού μέσω κάλυψης πρόσθετων εκπαιδευτικών αναγκών, πρόσληψης ωρομίσθιου προσωπικού και υλοποίησης δράσεων προσέλκυσης νέων στο ναυτικό επάγγελμα, ώστε να διασφαλίζεται η συμμόρφωση της ναυτικής εκπαίδευσης με τη Διεθνή Σύμβαση STCW και την ενωσιακή νομοθεσία και να διατηρείται η ανταγωνιστικότητα της ελληνικής ναυτιλίας.

Η συνάφεια της δράσης τεκμηριώνεται από τη σαφή αντιστοίχιση μεταξύ της ανάγκης παρέμβασης και των προβλεπόμενων δραστηριοτήτων. Η Μήτρα Λογικού Πλαισίου ορίζει ως συνολικό στόχο την ποιοτική αναβάθμιση της ναυτικής εκπαίδευσης και τη διατήρηση επαρκούς αριθμού εξειδικευμένων στελεχών Εμπορικού Ναυτικού, ενώ ως σκοπό της δράσης την υποστήριξη των εκπαιδευτικών δομών των ΑΕΝ μέσω κάλυψης πρόσθετων διδακτικών και αξιολογικών αναγκών και μέσω δράσεων ενημέρωσης και προσέλκυσης νέων στο επάγγελμα. Η λογική αυτή είναι συνεπής με τη δομή του συστήματος ναυτικής εκπαίδευσης στην Ελλάδα, το οποίο λειτουργεί σε γεωγραφικά κατανεμημένες Ακαδημίες με σύστημα εναλλασσόμενης εκπαίδευσης μεταξύ σχολής και πλοίου και απαιτεί συνεχή διαθεσιμότητα εξειδικευμένου εκπαιδευτικού προσωπικού για την ομαλή υλοποίηση των προγραμμάτων σπουδών.

Η ανάλυση της Μήτρας Λογικού Πλαισίου δείχνει ότι το σύστημα δεικτών είναι κατάλληλο για το είδος της παρέμβασης. Στο επίπεδο σκοπού χρησιμοποιούνται δείκτες όπως ο αριθμός

υποστηριζόμενων δημόσιων υπηρεσιών (EECO18), ο αριθμός εκπαιδευτικών δομών που υποστηρίζονται (PSO390) και ο αριθμός ατόμων που ωφελούνται από τις υποστηριζόμενες δομές (PSR390), οι οποίοι αποτυπώνουν την ενίσχυση της λειτουργίας των ΑΕΝ και τη βελτίωση της παρεχόμενης εκπαίδευσης. Στο επίπεδο αποτελεσμάτων περιλαμβάνονται δείκτες που σχετίζονται με τον αριθμό ωρομίσθιων εκπαιδευτικών που απασχολούνται, τις ώρες διδασκαλίας που καλύπτονται, τον αριθμό σπουδαστών που αξιολογούνται επιτυχώς στα θαλάσσια ταξίδια και τον αριθμό δράσεων ενημέρωσης που υλοποιούνται. Οι δείκτες αυτοί συνδέονται άμεσα με τις δραστηριότητες της πράξης και μπορούν να επαληθευτούν μέσω μισθολογικών καταστάσεων, συμβάσεων ΙΔΟΧ, πρακτικών αξιολόγησης, αναφορών σχολών και στοιχείων συμμετοχής.

Η δυνατότητα επίτευξης των δεικτών εκτιμάται ως υψηλή, καθώς η δράση υλοποιείται σε υφιστάμενες δημόσιες δομές με σταθερό θεσμικό πλαίσιο και επαναλαμβανόμενες διαδικασίες. Η πρόσληψη ωρομίσθιων εκπαιδευτικών πραγματοποιείται με ετήσιες προκηρύξεις και καλύπτει κενά σε διδακτικό έργο, αξιολόγηση πρακτικής άσκησης και υποστήριξη των εκπαιδευτικών διαδικασιών, γεγονός που επιτρέπει την πλήρη εφαρμογή των προγραμμάτων σπουδών και τη συμμόρφωση με τα διεθνή πρότυπα. Παράλληλα, οι δράσεις ενημέρωσης σε σχολεία και εκπαιδευτικές δομές ενισχύουν τη ροή νέων υποψηφίων προς τις ΑΕΝ, στοιχείο κρίσιμο για τη διατήρηση του αριθμού σπουδαστών και μελλοντικών αξιωματικών. Οι υποθέσεις που περιλαμβάνονται στη Μήτρα, όπως η επάρκεια υποψηφίων εκπαιδευτικών, η έγκαιρη ολοκλήρωση των διαδικασιών πρόσληψης και η συνεργασία των ναυτιλιακών εταιρειών για την πρακτική άσκηση, θεωρούνται ρεαλιστικές και συμβατές με την εμπειρία προηγούμενων ετών.

Ως προς την αποτελεσματικότητα της δράσης, η εκ των προτέρων εκτίμηση (ex - ante assessment) είναι θετική, καθώς υπάρχει σαφής αιτιώδης σχέση μεταξύ των δραστηριοτήτων, των αποτελεσμάτων και του συνολικού στόχου. Η κάλυψη των εκπαιδευτικών κενών οδηγεί σε πλήρη υλοποίηση των προγραμμάτων σπουδών, η ολοκληρωμένη αξιολόγηση της πρακτικής άσκησης εξασφαλίζει την ποιότητα της εκπαίδευσης και η προσέλκυση νέων ενισχύει τη βιωσιμότητα του συστήματος. Μέσω αυτής της αλληλουχίας ενεργειών επιτυγχάνεται η παραγωγή επαρκούς αριθμού καταρτισμένων αξιωματικών, γεγονός που συνδέεται άμεσα με τη διατήρηση της ανταγωνιστικότητας της

ελληνικής εμπορικής ναυτιλίας και τη συμβολή της στην εθνική οικονομία. Η αποτελεσματικότητα ενισχύεται από το γεγονός ότι η παρέμβαση δεν δημιουργεί νέο σύστημα εκπαίδευσης αλλά ενισχύει ένα ήδη λειτουργικό και θεσμικά κατοχυρωμένο πλαίσιο, γεγονός που μειώνει τους κινδύνους υλοποίησης.

Παρά τη συνολική θετική αξιολόγηση, εντοπίζονται ορισμένα σημεία που χρήζουν προσοχής στο στάδιο της εκ των προτέρων αξιολόγησης. Τα σημεία αυτά συνοψίζονται ως εξής:

1. Η επίτευξη των δεικτών εξαρτάται σε σημαντικό βαθμό από εξωτερικούς παράγοντες, όπως η διαθεσιμότητα των εκπαιδευτικών με τα απαιτούμενα προσόντα και η επάρκεια και η επάρκεια θέσεων πρακτικής άσκησης στα πλοία.
2. Η μέτρηση των ωφελούμενων σε επίπεδο συστήματος εκπαίδευσης είναι πιο σύνθετη σε σχέση με δράσεις άμεσης κατάρτισης, γεγονός που απαιτεί συστηματική συλλογή στοιχείων από όλες τις Α.Ε.Ν.
3. Η αποτελεσματικότητα της δράσης σε μακροπρόθεσμο επίπεδο συνδέεται με δείκτες που επηρεάζονται από την εξέλιξη της ναυτιλιακής αγοράς κα όχι μόνο από την ποιότητα της εκπαίδευσης.

Συνολικά, με βάση τα διαθέσιμα στοιχεία της Μήτρας Λογικού Πλαισίου, των τεχνικών δελτίων, καθώς και των δεδομένων που συλλέχθηκαν από τις Α.Ε.Ν., η δράση αξιολογείται στο στάδιο της ex-ante αξιολόγησης ως ώριμη, συνεκτική και επαρκώς τεκμηριωμένη.

Η συνάφεια με τους στόχους του προγράμματος είναι υψηλή, το σύστημα δεικτών είναι λειτουργικό και η επίτευξη των στόχων θεωρείται ρεαλιστική, υπό την προϋπόθεση ότι θα διασφαλιστεί η έγκαιρη στελέχωση των σχολών, η ομαλή υλοποίηση της πρακτικής άσκησης και η συστηματική παρακολούθηση των αποτελεσμάτων σε όλες τις εκπαιδευτικές δομές.

7.5. Ανάλυση αντιπαραδείγματος (Counterfactual)

Η εκ των προτέρων αξιολόγηση των εξεταζόμενων δράσεων συμπληρώνεται από την του αντιπαραδείγματος (counterfactual), δηλαδή της εκτίμησης της κατάστασης που θα

επικρατούσε σε περίπτωση μη υλοποίησης των παρεμβάσεων. Η προσέγγιση αυτή συμβάλλει στην καλύτερη κατανόηση της προστιθέμενης αξίας των δράσεων και της αναγκαιότητας της δημόσιας παρέμβασης, ιδίως σε τομείς όπου οι μηχανισμοί της αγοράς δεν επαρκούν για την κάλυψη των αναγκών.

Στο πλαίσιο της παρούσας ανάλυσης, το αντιπαράδειγμα δεν βασίζεται σε εμπειρική σύγκριση με ομάδα ελέγχου, αλλά σε τεκμηριωμένη εκτίμηση των συνθηκών που θα επικρατούσαν ελλείψει των δράσεων, λαμβάνοντας υπόψη τα διαθέσιμα διοικητικά δεδομένα, τη λειτουργία του συστήματος ναυτικής εκπαίδευσης και τις ιδιαιτερότητες της αγοράς εργασίας στον ναυτιλιακό τομέα.

Πρακτική άσκηση σπουδαστών ΑΕΝ (Α' και Β' ΘΕΤ)

Σε περίπτωση μη υλοποίησης της δράσης πρακτικής άσκησης, οι σπουδαστές των ΑΕΝ θα αντιμετώπιζαν σημαντικές δυσκολίες στην εξεύρεση θέσεων ναυτολόγησης, δεδομένης της εξάρτησης από τη ζήτηση της ναυτιλιακής αγοράς. Η απουσία οργανωμένου μηχανισμού υποστήριξης θα οδηγούσε σε καθυστερήσεις στην ολοκλήρωση των θαλάσσιων ταξιδιών και, κατ' επέκταση, στην επιμήκυνση του χρόνου σπουδών.

Ως αποτέλεσμα, θα παρατηρούνταν:

- αύξηση του ποσοστού καθυστέρησης αποφοίτησης,
- πιθανή ενίσχυση της διαρροής σπουδαστών,
- μειωμένη εισροή νέων ναυτικών στην αγορά εργασίας.

Το αντιπαράδειγμα αυτό καταδεικνύει ότι η δράση συμβάλλει καθοριστικά στη λειτουργία του εκπαιδευτικού συστήματος και στη μετάβαση των σπουδαστών στην απασχόληση.

Πρόγραμμα οικονομικής ενίσχυσης σπουδαστών / τριών ΑΕΝ

Ελλείψει της οικονομικής ενίσχυσης, οι σπουδαστές με περιορισμένους οικονομικούς πόρους θα αντιμετώπιζαν αυξημένες δυσκολίες στη συνέχιση των σπουδών τους, ιδίως όσοι προέρχονται από νησιωτικές ή απομακρυσμένες περιοχές.

Οι πιθανές επιπτώσεις περιλαμβάνουν:

- αύξηση της διαρροής σπουδαστών,
- επιμήκυνση του χρόνου ολοκλήρωσης σπουδών,
- ενίσχυση κοινωνικών και περιφερειακών ανισοτήτων.

Η ανάλυση αυτή αναδεικνύει ότι η δράση λειτουργεί ως μηχανισμός εξισορρόπησης ανισοτήτων και ενίσχυσης της ισότητας πρόσβασης στην εκπαίδευση.

Προγράμματα κατάρτισης ανέργων ναυτικών και παροχή επαγγελματικής πιστοποίησης

Χωρίς την υλοποίηση των προγραμμάτων κατάρτισης, οι άνεργοι ναυτικοί θα είχαν περιορισμένες δυνατότητες αναβάθμισης των δεξιοτήτων τους και απόκτησης των απαιτούμενων πιστοποιήσεων.

Η κατάσταση αυτή θα οδηγούσε σε:

- μειωμένη απασχολησιμότητα,
- αυξημένη διάρκεια ανεργίας,
- περιορισμένη προσαρμογή στις τεχνολογικές εξελίξεις του κλάδου.

Το αντιπαράδειγμα υποδηλώνει ότι η δράση συμβάλλει άμεσα στη βελτίωση της απασχολησιμότητας και στην ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας του ανθρώπινου δυναμικού.

Υποστήριξη συστήματος ναυτικής εκπαίδευσης των ΑΕΝ σύμφωνα με α διεθνή πρότυπα και τη συναφή ενωσιακή νομοθεσία

Σε περίπτωση μη υλοποίησης της δράσης υποστήριξης, το σύστημα ναυτικής εκπαίδευσης θα αντιμετώπιζε ελλείψεις σε εκπαιδευτικό προσωπικό και περιορισμένη δυνατότητα κάλυψης των εκπαιδευτικών αναγκών.

Οι επιπτώσεις θα περιλάμβαναν:

- υποβάθμιση της ποιότητας της εκπαίδευσης,
- δυσκολίες στην υλοποίηση των προγραμμάτων σπουδών,
- αρνητική επίδραση στα αποτελέσματα των λοιπών δράσεων.

Το αντιπαράδειγμα καταδεικνύει τον υποστηρικτικό αλλά κρίσιμο ρόλο της δράσης για τη συνολική λειτουργία του συστήματος.

Συνολική αποτίμηση αντιπαραδείγματος

Η ανάλυση του αντιπαραδείγματος καταδεικνύει ότι, ελλείψει των εξεταζόμενων δράσεων, θα παρατηρούνταν σημαντικές δυσλειτουργίες τόσο στο σύστημα ναυτικής εκπαίδευσης όσο και στην αγορά εργασίας του ναυτιλιακού τομέα. Οι επιπτώσεις αυτές αφορούν τόσο την πρόσβαση στην εκπαίδευση όσο και την απασχολησιμότητα των ωφελουμένων, καθώς και τη συνολική αποτελεσματικότητα του συστήματος.

Συνεπώς, η υλοποίηση των δράσεων τεκμηριώνεται ως αναγκαία, καθώς συμβάλλει στην αντιμετώπιση δομικών αδυναμιών, στη μείωση των ανισοτήτων και στην ενίσχυση της σύνδεσης μεταξύ εκπαίδευσης και απασχόλησης. Η ανάλυση αυτή ενισχύει τη λογική παρέμβασης και τεκμηριώνει την προστιθέμενη αξία των δράσεων στο πλαίσιο του Προγράμματος.

7.6. Διάσταση ισότητας φύλων και νησιωτικών ανισοτήτων πρόσβασης

Η αξιολόγηση των εξεταζόμενων δράσεων δεν περιορίζεται στην αποτίμηση της επίτευξης των ποσοτικών στόχων, αλλά επεκτείνεται και στην εξέταση της ισότητας ευκαιριών και της εδαφικής συνοχής, σύμφωνα με τις οριζόντιες αρχές του Ευρωπαϊκού Κοινωνικού Ταμείου+.

Στο πλαίσιο αυτό, η ανάλυση της συμμετοχής των γυναικών και των ανισοτήτων πρόσβασης που συνδέονται με τη νησιωτικότητα αποκτά ιδιαίτερη σημασία, καθώς επηρεάζει τόσο τη στόχευση όσο και την αποτελεσματικότητα των παρεμβάσεων.

Ως προς τη διάσταση του φύλου, η επεξεργασία των ποσοτικοποιημένων δευτερογενών δεδομένων δείχνει ότι, παρά τη σημαντική κλίμακα συμμετοχής που αποτυπώνεται στον δείκτη εκρών EECO01, η παρουσία των γυναικών στις δράσεις παραμένει συγκριτικά χαμηλή. Παρά το γεγονός ότι τηρούνται καταγεγραμμένα στοιχεία σπουδαστών ανά ΑΕΝ από τη ΔΕΚΝ, η έλλειψη κατάλληλου πληροφοριακού συστήματος που να διευκολύνει την επεξεργασία και αποτύπωση των σχετικών δεδομένων ανά φύλο δεν επιτρέπει την ακριβή ποσοτικοποίηση του φαινομένου. Ωστόσο η ερμηνευτική ανάλυση υποδηλώνει ότι οι γυναίκες υποεκπροσωπούνται σε σχέση με τους άνδρες, ιδίως σε ειδικότητες που σχετίζονται με την ενεργό ναυτική υπηρεσία. Η τάση αυτή αντανακλά τόσο τα χαρακτηριστικά του επαγγέλματος όσο και δομικούς περιορισμούς πρόσβασης.

Η υποεκπροσώπηση αυτή εντείνεται σε κρίσιμα στάδια της εκπαιδευτικής διαδρομής, όπως η πρακτική άσκηση επί πλοίου. Η επίδραση αυτή δεν αποτυπώνεται στους δείκτες αποτελέσματος (όπως ο EECR05), καθώς αυτοί καταγράφονται σε συγκεντρωτική μορφή, χωρίς διαφοροποίηση ανά φύλο, γεγονός που περιορίζει τη δυνατότητα αξιολόγησης της αποτελεσματικότητας των δράσεων ως προς τη μείωση των έμφυλων ανισοτήτων.

Παράλληλα, η γεωγραφική διάσταση των δράσεων αναδεικνύει σημαντικές διαφοροποιήσεις που συνδέονται με τη νησιωτικότητα. Η επεξεργασία των δεδομένων δείχνει ότι, παρότι οι δράσεις καλύπτουν το σύνολο της επικράτειας, οι σπουδαστές από νησιωτικές και απομακρυσμένες περιοχές αντιμετωπίζουν συγκριτικά αυξημένα εμπόδια συμμετοχής. Τα εμπόδια αυτά σχετίζονται κυρίως με το υψηλότερο κόστος μετακίνησης και διαβίωσης, την ανάγκη φυσικής παρουσίας σε διοικητικές διαδικασίες και την περιορισμένη πρόσβαση σε υποστηρικτικές υπηρεσίες. Η επίδραση αυτών των παραγόντων δεν αποτυπώνεται επαρκώς στους δείκτες εκρών και αποτελέσματος, καθώς δεν υφίσταται συστηματική καταγραφή της γεωγραφικής προέλευσης των ωφελουμένων.

Η υφιστάμενη προσέγγιση κατανομής πόρων, με βάση τη διάκριση μεταξύ λιγότερο ανεπτυγμένων περιφερειών και περιφερειών μετάβασης, συμβάλλει σε έναν βαθμό στην αντιμετώπιση των περιφερειακών ανισοτήτων, ωστόσο δεν επαρκεί για την αποτύπωση των ειδικών χαρακτηριστικών της νησιωτικότητας. Ως εκ τούτου, ενδέχεται να υποεκτιμώνται οι πραγματικές διαφοροποιήσεις στην πρόσβαση και τη συμμετοχή.

Η ανάλυση σε συνδυασμό με τη Μήτρα Λογικού Πλαισίου καταδεικνύει ότι η μη ενσωμάτωση διακριτών μεταβλητών (φύλο και γεωγραφική προέλευση) στους δείκτες δημιουργεί σημαντικά κενά στην αξιολόγηση. Παρότι οι δείκτες εκρών αποτυπώνουν την κλίμακα των παρεμβάσεων, δεν επιτρέπουν την κατανόηση της κατανομής των ωφελουμένων, ενώ οι δείκτες αποτελέσματος δεν αποτυπώνουν διαφοροποιήσεις ως προς την απασχόληση ή την εκπαιδευτική εξέλιξη μεταξύ διαφορετικών ομάδων πληθυσμού.

Η σημασία των παραπάνω αναδεικνύεται εντονότερα μέσω της αντιπαραδειγματικής προσέγγισης. Σε περίπτωση μη υλοποίησης των δράσεων, οι υφιστάμενες ανισότητες θα ήταν εντονότερες, με μεγαλύτερα εμπόδια πρόσβασης για γυναίκες και σπουδαστές από νησιωτικές περιοχές, αυξημένο κίνδυνο διαρροής και περιορισμένη συμμετοχή στο ναυτιλιακό επάγγελμα. Συνεπώς, οι δράσεις συμβάλλουν ουσιαστικά στη μερική άμβλυση των ανισοτήτων, χωρίς όμως να εξαλείφουν πλήρως τις διαρθρωτικές διαφοροποιήσεις.

Συνολικά, η ανάλυση καταδεικνύει ότι, παρά τη σημαντική συμβολή των δράσεων στην ενίσχυση της πρόσβασης και της συμμετοχής, η διάσταση της ισότητας φύλων και της εδαφικής συνοχής δεν ενσωματώνεται επαρκώς στο υφιστάμενο σύστημα δεικτών. Η συστηματική καταγραφή και επεξεργασία δεδομένων ανά φύλο και γεωγραφική περιοχή, σε συνδυασμό με την αξιοποίηση πληροφοριακών συστημάτων και τη διασύνδεση με το ΟΠΣ, δύναται να ενισχύσει σημαντικά την αξιοπιστία της αξιολόγησης και να συμβάλει στη διαμόρφωση πιο στοχευμένων και αποτελεσματικών παρεμβάσεων στο μέλλον.

8. ΔΕΙΚΤΕΣ ΠΑΡΑΚΟΛΟΥΘΗΣΗΣ

Στην παρούσα ενότητα οι δείκτες παρακολούθησης εξετάζονται ως βασικό εργαλείο αποτύπωσης της προόδου υλοποίησης των δράσεων και εκτίμησης της συμβολής τους στους στόχους του Προγράμματος «Ανθρώπινο Δυναμικό και Κοινωνική Συνοχή 2021-2027». Η ανάλυση που προηγήθηκε στα προηγούμενα κεφάλαια κατέδειξε τη λειτουργία και τα αποτελέσματα των παρεμβάσεων, ενώ στο παρόν κεφάλαιο οι διαπιστώσεις αυτές εξετάζονται υπό το πρίσμα της επάρκειας και της καταλληλότητας των χρησιμοποιούμενων δεικτών.

Οι δείκτες που περιλαμβάνονται στα Τεχνικά Δελτία Πράξης καλύπτουν κυρίως δύο επίπεδα: αφενός την αποτύπωση της υλοποίησης (εκροές) και αφετέρου την καταγραφή των άμεσων αποτελεσμάτων των δράσεων. Η διάκριση αυτή είναι κρίσιμη, καθώς επιτρέπει τη διαφοροποίηση μεταξύ του όγκου των παρεμβάσεων και της ουσιαστικής επίδρασής τους στους ωφελούμενους.

Η επιλογή των δεικτών εξασφαλίζει:

- τη δυνατότητα παρακολούθησης της προόδου υλοποίησης,
- την αποτίμηση των αποτελεσμάτων των δράσεων,
- τη συμβατότητα με το σύστημα δεικτών του Ευρωπαϊκού Κοινωνικού Ταμείου+,
- τη δυνατότητα επαλήθευσης μέσω διοικητικών στοιχείων και μητρώων.

Στους ακόλουθους πίνακες παρουσιάζονται οι δείκτες ανά πράξη:

8.1 Πρακτική άσκηση σπουδαστών Α.Ε.Ν. επί πλοίου (Α' και Β' ΘΕΤ) - ES04.5

ΔΕΙΚΤΗΣ	ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ	ΕΠΙΠΕΔΟ ΔΕΙΚΤΗ	ΠΗΓΗ ΕΠΑΛΗΘΕΥΣΗΣ	ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΗ
EECO01	Συνολικός αριθμός συμμετεχόντων	Εκροής	ΟΠΣ/Μητρώα ΑΕΝ	Κοινός δείκτης
EECR03	Συμμετέχοντες που ολοκλήρωσαν την πρακτική	Αποτελέσματος	Ναυτολόγια / ΑΕΝ	Βασικός
EECR05	Συμμετέχοντες που συνεχίζουν σπουδές	Αποτελέσματος	Μητρώα ΑΕΝ	Εκπαιδευτικό αποτέλεσμα
PSR1	Ποσοστό ολοκλήρωσης θαλάσσιου ταξιδιού	Αποτελέσματος	Στοιχεία ΑΕΝ	Δείκτης επιτυχίας
PSR2	Ποσοστό συνέχισης φοίτησης	Αποτελέσματος	Μητρώα	Δείκτης βιωσιμότητας
PSR3	Βαθμός ικανοποίησης συμμετεχόντων	Ποιοτικός	Ερωτηματολόγια	Ποιοτικός δείκτης

8.2 Πρόγραμμα οικονομικής ενίσχυσης σπουδαστών Α.Ε.Ν. - ES04.6

ΔΕΙΚΤΗΣ	ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ	ΕΠΙΠΕΔΟ ΔΕΙΚΤΗ	ΠΗΓΗ ΕΠΑΛΗΘΕΥΣΗΣ	ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΗ
EECO01	Συνολικός αριθμός συμμετεχόντων	Εκροής	ΟΠΣ/Μητρώα ΑΕΝ	Κοινός δείκτης
EECO02	Ωφελούμενοι από ευάλωτες ομάδες	Εκροής	Αποτελέσματος	Κοινωνικός στόχος
EECR03	Συμμετέχοντες που συνεχίζουν σπουδές	Αποτελέσματος	Μητρώα ΑΕΝ	Εκπαιδευτική συνέχεια
EECR05	Ολοκλήρωση σπουδών	Αποτελέσματος	Μητρώα ΑΕΝ	Εκπαιδευτική συνέχεια
PSR1	Μείωση διαρροής σπουδαστών	Αποτελέσματος	Στατιστικά σχολών	Δείκτης αποτελεσματικότητας
PSR2	Βαθμός ικανοποίησης συμμετεχόντων	Ποιοτικός	Ερωτηματολόγια	Ποιοτικός δείκτης

8.3 Προγράμματα κατάρτισης ανέργων ναυτικών - ES04.1

ΔΕΙΚΤΗΣ	ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ	ΕΠΙΠΕΔΟ ΔΕΙΚΤΗ	ΠΗΓΗ ΕΠΑΛΗΘΕΥΣΗΣ	ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΗ
EECO01	Συνολικός αριθμός συμμετεχόντων	Εκροής	ΟΠΣ/Μητρώα ΑΕΝ	Κοινός δείκτης ΕΚΤ+
EECO02	Άνεργοι, συμπεριλαμβανομένων των μακροχρόνια ανέργων	Εκροής	Στοιχεία ωφελούμενων	Ομάδα στόχου
EECR03	Συμμετέχοντες που αποκτούν τυπικό επαγγελματικό προσόν αμέσως μετά τη συμμετοχή τους	Αποτελέσματος	Πιστοποιήσεις σχολών	Βασικός δείκτης
EECR05	Συμμετέχοντες που εργάζονται, συμπεριλαμβανομένης της αυτοαπασχόλησης, έξι μήνες μετά τη συμμετοχή τους.	Αποτελέσματος	Παρακολούθηση ωφελούμενων	Μεσοπρόθεσμος
PSR1	Ποσοστό ολοκλήρωσης κατάρτισης	Αποτελέσματος	Στοιχεία σχολών	Δείκτης αποτελεσματικότητας
PSR2	Ποσοστό επιτυχίας στις εξετάσεις	Αποτελέσματος	Αποτελέσματα εξετάσεων	Δείκτης ποιότητας

8.4 Υποστήριξη συστήματος ναυτικής εκπαίδευσης - ES04.5

ΔΕΙΚΤΗΣ	ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ	ΕΠΙΠΕΔΟ ΔΕΙΚΤΗ	ΠΗΓΗ ΕΠΑΛΗΘΕΥΣΗΣ	ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΗ
PSO1	Αριθμός ωρομίσθιων εκπαιδευτικών	Εκροής	ΔΕΚΝ/ΑΕΝ	Δείκτης υλοποίησης
PSO2	Αριθμός μαθημάτων που καλύφθηκαν	Εκροής	Αναφορές σχολών	Εκπαιδευτική λειτουργία
PSR1	Ποσοστό κάλυψης διδακτικών αναγκών	Αποτελέσματος	Εκθέσεις	Δείκτης επάρκειας
PSR2	Αριθμός σπουδαστών που υποστηρίζονται	Αποτελέσματος	Μητρώα	Επίδραση
PSR3	Εύρυθμη λειτουργία σχολών	Ποιοτικός	Εκθέσεις	Ποιότητα
PSR4	Βαθμός Ποιότητας εκπαίδευσης	Ποιοτικός	Αξιολογήσεις	Συστημικός δείκτης

8.5. Αποτύπωση υλοποίησης μέσω δεικτών εκροών

Οι δείκτες εκροών που χρησιμοποιούνται (όπως ο αριθμός συμμετεχόντων ανά δράση) κρίνονται επαρκείς για την παρακολούθηση της έκτασης και της έντασης των παρεμβάσεων. Όπως προκύπτει από την ανάλυση των προηγούμενων κεφαλαίων, οι δράσεις παρουσιάζουν σημαντικό εύρος εφαρμογής και καλύπτουν μεγάλο αριθμό ωφελουμένων, γεγονός που αποτυπώνεται ικανοποιητικά στους συγκεκριμένους δείκτες.

Ωστόσο, η αξιολόγηση καταδεικνύει ότι η αποτύπωση της υλοποίησης δεν επαρκεί για την πλήρη κατανόηση της αποτελεσματικότητας των δράσεων. Η επίτευξη των εκροών δεν συνεπάγεται κατ' ανάγκη και την επίτευξη των επιδιωκόμενων αποτελεσμάτων, ιδίως σε περιπτώσεις όπου η υλοποίηση επηρεάζεται από εξωτερικούς παράγοντες.

8.6. Αποτύπωση αποτελεσμάτων και περιορισμοί

Οι δείκτες αποτελέσματος που χρησιμοποιούνται συνδέονται με κρίσιμες διαστάσεις των παρεμβάσεων, όπως η ολοκλήρωση της εκπαίδευσης, η απόκτηση προσόντων και η ένταξη στην αγορά εργασίας. Η ανάλυση που προηγήθηκε ανέδειξε ότι οι δράσεις συμβάλλουν προς τις κατευθύνσεις αυτές, ωστόσο η αποτύπωση των αποτελεσμάτων μέσω των υφιστάμενων δεικτών εμφανίζει ορισμένους περιορισμούς.

Ειδικότερα, διαπιστώνεται ότι:

- ορισμένα αποτελέσματα αποτυπώνονται έμμεσα και όχι με άμεσους δείκτες,
- η χρονική υστέρηση μεταξύ υλοποίησης και αποτελέσματος δυσχεραίνει την καταγραφή,
- η επίδραση εξωτερικών παραγόντων δεν ενσωματώνεται επαρκώς στο σύστημα δεικτών.

Οι παρατηρήσεις αυτές δεν αναιρούν την καταλληλότητα του υφιστάμενου πλαισίου, αλλά αναδεικνύουν την ανάγκη περαιτέρω ενίσχυσης της δυνατότητας των δεικτών να αποτυπώνουν ουσιαστικές μεταβολές.

8.7. Σύνδεση δεικτών με στόχους του Προγράμματος

Η εξέταση των δεικτών σε συνδυασμό με τα ευρήματα της αξιολόγησης επιβεβαιώνει τη γενική ευθυγράμμισή τους με τους στόχους του Προγράμματος ΕΚΤ+. Οι δείκτες εκρών αποτυπώνουν την ενίσχυση της συμμετοχής σε δράσεις εκπαίδευσης και κατάρτισης, ενώ οι δείκτες αποτελέσματος συνδέονται με τη βελτίωση της απασχολησιμότητας, την αναβάθμιση δεξιοτήτων και τη διασφάλιση της ποιότητας της εκπαίδευσης.

Ωστόσο, προκύπτει ότι η σύνδεση αυτή μπορεί να αποτυπωθεί με μεγαλύτερη σαφήνεια, ιδίως ως προς τη μετάβαση από τις εκροές στα αποτελέσματα και από τα αποτελέσματα στους στόχους του Προγράμματος. Η ενίσχυση της λογικής αυτής αλυσίδας συμβάλλει στη βελτίωση της αξιολογικής τεκμηρίωσης των παρεμβάσεων.

8.8. Συνολική αποτίμηση

Συνολικά, το σύστημα δεικτών παρακολούθησης που εφαρμόζεται στις εξεταζόμενες δράσεις κρίνεται επαρκές για την αποτύπωση της υλοποίησης και, σε γενικές γραμμές, κατάλληλο για την παρακολούθηση των αποτελεσμάτων. Παράλληλα, η ανάλυση αναδεικνύει περιθώρια βελτίωσης, κυρίως ως προς:

- την ενίσχυση των δεικτών αποτελέσματος,
- τη σαφέστερη σύνδεση με τους στόχους του Προγράμματος,
- τη συστηματική αξιοποίηση ποιοτικών δεδομένων.

Η περαιτέρω ανάπτυξη του συστήματος δεικτών αναμένεται να ενισχύσει τη δυνατότητα παρακολούθησης και αξιολόγησης των δράσεων και να υποστηρίξει αποτελεσματικότερα τη λήψη τεκμηριωμένων αποφάσεων κατά την υλοποίηση του Προγράμματος.

9. ΚΙΝΔΥΝΟΙ, ΠΑΡΑΔΟΧΕΣ ΚΑΙ ΜΕΤΡΑ ΑΝΤΙΜΕΤΩΠΙΣΗΣ

Η εκ των προτέρων αξιολόγηση των εξεταζόμενων δράσεων περιλαμβάνει την ανάλυση των βασικών κινδύνων και παραδοχών που δύνανται να επηρεάσουν την υλοποίηση και την επίτευξη των αναμενόμενων αποτελεσμάτων. Η προσέγγιση αυτή συνδέεται άμεσα με τη μήτρα λογικού πλαισίου, καθώς επιτρέπει την κατανόηση των εξωτερικών παραγόντων που επηρεάζουν τη σχέση μεταξύ εκροών, αποτελεσμάτων και επιπτώσεων.

Οι κίνδυνοι αναφέρονται σε παράγοντες που ενδέχεται να επηρεάσουν αρνητικά την υλοποίηση των δράσεων, ενώ οι παραδοχές αποτελούν συνθήκες που θεωρούνται δεδομένες για την επιτυχία της παρέμβασης. Η συστηματική καταγραφή τους, σε συνδυασμό με την πρόβλεψη μέτρων αντιμετώπισης, συμβάλλει στην ενίσχυση της αξιοπιστίας του σχεδιασμού και της αποτελεσματικότητας των δράσεων.

9.1. Πρακτική άσκηση σπουδαστών ΑΕΝ (Α' και Β' ΘΕΤ)

Κίνδυνοι/Παραδοχές	Περιγραφή	Μέτρα αντιμετώπισης
Περιορισμένη διαθεσιμότητα θέσεων ναυτολόγησης	Εξάρτηση από ναυτιλιακή αγορά	Ανάπτυξη συνεργασιών με ναυτιλιακές εταιρείες Δημιουργία Μητρώου θέσεων
Καθυστερήσεις τοποθέτησης σπουδαστών	Επιμήκυνση χρόνου σπουδών	Βελτίωση μηχανισμού αντιστοίχισης σπουδαστών - πλοίων
Ανισότητες πρόσβασης (φύλο/γεωγραφία)	Δυσκολίες για γυναίκες και νησιώτες	Παρακολούθηση δεικτών ανά ομάδα Στοχευμένες παρεμβάσεις

9.2. Πρόγραμμα οικονομικής ενίσχυσης σπουδαστών / -τριών ΑΕΝ

Κίνδυνοι/Παραδοχές	Περιγραφή	Μέτρα αντιμετώπισης
--------------------	-----------	---------------------

Περιορισμένη σύνδεση ενίσχυσης με ακαδημαϊκή πρόοδο	Κίνδυνος η ενίσχυση να λειτουργεί μόνο ως οικονομική στήριξη χωρίς να ενισχύει ενεργά την ολοκλήρωση σπουδών	Σύνδεση της ενίσχυσης με ελάχιστες απαιτήσεις προόδου
Αδυναμία κάλυψης αυξημένων αναγκών συγκεκριμένων ομάδων	Οι σπουδαστές από νησιωτικές/απομακρυσμένες περιοχές ή σπουδαστές με χαμηλά εισοδήματα, ενδέχεται να αντιμετωπίζουν δυσανάλογα υψηλότερα κόστη.	Πρόβλεψη διαφοροποιημένων ποσών ενίσχυσης (π.χ. γεωγραφικά ή κοινωνικά κριτήρια)
Διοικητικές καθυστερήσεις στην καταβολή της ενίσχυσης	Καθυστερήσεις ενδέχεται να μειώσουν την αποτελεσματικότητα της δράσης	Ψηφιοποίηση διαδικασιών, αυτοματοποίηση ελέγχου κριτηρίων, διασύνδεση με ΟΠΣ

9.3. Προγράμματα κατάρτισης ανέργων ναυτικών και παροχή επαγγελματικής πιστοποίησης

Κίνδυνοι/Παραδοχές	Περιγραφή	Μέτρα αντιμετώπισης
Μη αντιστοίχιση κατάρτισης με αγορά εργασίας	Μειωμένη απορρόφηση	Επικαιροποίηση προγραμμάτων βάσει αναγκών αγοράς
Περιορισμένη αποτύπωση πιστοποίησης	Έλλειψη δείκτη EECR03	Ποσοτικοποίηση πιστοποίησης
Εξάρτηση από συνθήκες αγοράς	Μεταβλητότητα απασχόλησης	Συστηματική παρακολούθηση απασχόλησης

9.4. Υποστήριξη συστήματος ναυτικής εκπαίδευσης των ΑΕΝ σύμφωνα με τα Διεθνή πρότυπα και τη συναφή ενωσιακή νομοθεσία

Κίνδυνοι/Παραδοχές	Περιγραφή	Μέτρα αντιμετώπισης
--------------------	-----------	---------------------

Έλλειψη επαρκούς προσωπικού	Υποβάθμιση ποιότητας εκπαίδευσης	Προγραμματισμός αναγκών στελέχωσης
Μη επαρκής αποτύπωση αποτελεσμάτων	Απουσία ποσοτικών δεικτών	Εισαγωγή δεικτών ποιότητας
Εξάρτηση από διοικητικές διαδικασίες	Καθυστερήσεις υλοποίησης	Απλοποίηση διαδικασιών

9.5. Οριζόντιοι κίνδυνοι και παραδοχές

Κίνδυνοι/Παραδοχές	Περιγραφή	Μέτρα αντιμετώπισης
Ελλιπής παρακολούθηση δεικτών	Αδυναμία αποτελεσματικότητας	Ανάπτυξη πληροφοριακού συστήματος
Μη διασύνδεση με ΟΠΣ	Κατακερματισμός δεδομένων	Διαλειτουργικότητα συστημάτων
Περιορισμένη καταγραφή δεδομένων (φύλο / περιοχή)	Αδυναμία ανάλυσης ανισοτήτων	Καταγραφή ανά φύλο και γεωγραφική περιοχή

Συνολική αποτίμηση

Η ανάλυση των κινδύνων και παραδοχών καταδεικνύει ότι, παρά τη συνολική επάρκεια του σχεδιασμού των δράσεων, η επίτευξη των αναμενόμενων αποτελεσμάτων εξαρτάται σε σημαντικό βαθμό από εξωτερικούς παράγοντες και από την αποτελεσματικότητα των μηχανισμών υλοποίησης και παρακολούθησης.

Η πρόβλεψη κατάλληλων μέτρων αντιμετώπισης ενισχύει την ανθεκτικότητα των παρεμβάσεων και συμβάλλει στη βελτίωση της αποτελεσματικότητας στο πλαίσιο της προγραμματικής περιόδου.

10. ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ

Η παρούσα προκαταρκτική αξιολόγηση (ex-ante assessment) είχε ως αντικείμενο την εξέταση της σκοπιμότητας, της συνάφειας, της συνοχής και της αναμενόμενης αποτελεσματικότητας των δράσεων ναυτικής εκπαίδευσης που υλοποιούνται στο πλαίσιο του Προγράμματος «Ανθρώπινο Δυναμικό και Κοινωνική Συνοχή 2021-2027», με συγχρηματοδότηση από το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο Plus (ΕΚΤ+).

Η αξιολόγηση βασίστηκε στην ανάλυση της λογικής της παρέμβασης μέσω της Προσέγγισης Λογικού Πλαισίου, στην εξέταση των Τεχνικών Δελτίων Πράξης, στην αξιοποίηση δεικτών εκροών και αποτελεσμάτων, καθώς και στην επεξεργασία πρωτογενών δεδομένων που συλλέχθηκαν μέσω ερωτηματολογίων από ωφελούμενους και εμπλεκόμενους φορείς.

Η συνολική ανάλυση έδειξε ότι οι εξεταζόμενες δράσεις παρουσιάζουν υψηλό βαθμό συνάφειας με τους ειδικούς στόχους του Προγράμματος και ανταποκρίνονται σε πραγματικές ανάγκες του συστήματος ναυτικής εκπαίδευσης και της αγοράς εργασίας. Οι παρεμβάσεις καλύπτουν συμπληρωματικές πτυχές της εκπαίδευσης, της κατάρτισης και της επαγγελματικής ένταξης των ναυτικών, συμβάλλοντας στη βελτίωση της ποιότητας των σπουδών, στην ενίσχυση της απασχολησιμότητας και στη διασφάλιση της εύρυθμης λειτουργίας των εκπαιδευτικών δομών.

Η εφαρμογή της Προσέγγισης Λογικού Πλαισίου ανέδειξε ότι για όλες τις εξεταζόμενες δράσεις υπάρχει σαφής σύνδεση μεταξύ των διαπιστωμένων αναγκών, των στόχων, των προβλεπόμενων δραστηριοτήτων και των αναμενόμενων αποτελεσμάτων. Οι Μήτρες Λογικού Πλαισίου που αναπτύχθηκαν επιβεβαιώνουν ότι οι παρεμβάσεις έχουν διακριτή λογική παρέμβασης και μπορούν να παρακολουθούνται μέσω κατάλληλων δεικτών. Οι δείκτες εκροών και αποτελεσμάτων που χρησιμοποιούνται στα Τεχνικά Δελτία Πράξης κρίνονται σε γενικές γραμμές κατάλληλοι για την παρακολούθηση της υλοποίησης, ενώ οι πηγές επαλήθευσης θεωρούνται επαρκείς για τη συλλογή των απαιτούμενων στοιχείων. Παράλληλα, διαπιστώνεται ότι σε ορισμένες περιπτώσεις είναι σκόπιμη η περαιτέρω

εξειδίκευση των δεικτών αποτελέσματος και η ενίσχυση της συστηματικής συλλογής ποιοτικών δεδομένων.

Η ανάλυση των ερωτηματολογίων επιβεβαιώνει σε μεγάλο βαθμό τα συμπεράσματα που προκύπτουν από τα διοικητικά στοιχεία. Οι ωφελούμενοι αξιολογούν θετικά τη συμμετοχή τους στις δράσεις και αναγνωρίζουν τη συμβολή τους στην ολοκλήρωση των σπουδών ή της κατάρτισης, στην απόκτηση επαγγελματικών προσόντων και στη βελτίωση των προοπτικών απασχόλησης. Παράλληλα, καταγράφονται ορισμένες δυσκολίες που σχετίζονται με οργανωτικά ζητήματα, τη διαθεσιμότητα θέσεων πρακτικής άσκησης, τη χρονική διάρκεια διαδικασιών ή την ανάγκη ενίσχυσης των υποστηρικτικών μηχανισμών, στοιχεία που πρέπει να λαμβάνονται υπόψη στον σχεδιασμό των παρεμβάσεων.

Συνολικά, η αξιολόγηση καταλήγει στο συμπέρασμα ότι ο σχεδιασμός των εξεταζόμενων δράσεων είναι επαρκώς τεκμηριωμένος και συμβατός με τους στόχους του Προγράμματος, ενώ η συνέχιση της υλοποίησής τους κρίνεται σκόπιμη. Παράλληλα, κρίνεται χρήσιμη η περαιτέρω ενίσχυση της παρακολούθησης των αποτελεσμάτων, η συστηματική αξιοποίηση πρωτογενών δεδομένων και η βελτίωση της διατύπωσης ορισμένων δεικτών, ώστε να διασφαλιστεί ακόμη μεγαλύτερη αποτελεσματικότητα των παρεμβάσεων κατά την προγραμματική περίοδο 2021-2027.

10.1 Δομικά και ποιοτικά συμπεράσματα αξιολόγησης

Η ανάλυση των στοιχείων που προέκυψαν από τα Τεχνικά Δελτία Πράξης, τη Μήτρα Λογικού Πλαισίου, τους δείκτες παρακολούθησης και τα ερωτηματολόγια ανέδειξε ορισμένα γενικότερα δομικά και ποιοτικά χαρακτηριστικά του συστήματος ναυτικής εκπαίδευσης και των παρεμβάσεων που υλοποιούνται στο πλαίσιο του Προγράμματος.

Σε δομικό επίπεδο, διαπιστώνεται ότι οι εξεταζόμενες δράσεις καλύπτουν κρίσιμες και συμπληρωματικές ανάγκες του συστήματος ναυτικής εκπαίδευσης, καθώς αφορούν την αρχική εκπαίδευση των σπουδαστών, την πρακτική άσκηση, τη δια βίου κατάρτιση, την οικονομική υποστήριξη και την ενίσχυση της λειτουργίας των εκπαιδευτικών δομών. Η ύπαρξη των παρεμβάσεων αυτών είναι απαραίτητη για τη διασφάλιση της συνέχειας της

εκπαιδευτικής διαδικασίας και για την κάλυψη των αναγκών της ναυτιλιακής αγοράς σε εξειδικευμένο ανθρώπινο δυναμικό. Οι δράσεις εντάσσονται με συνέπεια στους ειδικούς στόχους του Προγράμματος και παρουσιάζουν επαρκή λογική συνοχή.

Παράλληλα, διαπιστώνεται ότι η αποτελεσματικότητα των δράσεων επηρεάζεται σε σημαντικό βαθμό από εξωτερικούς παράγοντες, όπως η διαθεσιμότητα θέσεων πρακτικής άσκησης, η επάρκεια εκπαιδευτικού προσωπικού, η διοικητική υποστήριξη και η έγκαιρη χρηματοδότηση. Οι παράγοντες αυτοί δεν αναιρούν τη σκοπιμότητα των δράσεων, αλλά μπορούν να επηρεάσουν τον βαθμό επίτευξης των στόχων και συνεπώς πρέπει να λαμβάνονται υπόψη στον σχεδιασμό και στην παρακολούθηση των παρεμβάσεων.

Σε ποιοτικό επίπεδο, τα αποτελέσματα των ερωτηματολογίων δείχνουν ότι οι ωφελούμενοι αξιολογούν θετικά τη συμμετοχή τους στις δράσεις και αναγνωρίζουν τη συμβολή τους στην εκπαίδευση, στην απόκτηση επαγγελματικών δεξιοτήτων και στη βελτίωση των προοπτικών απασχόλησης. Η πρακτική άσκηση και η κατάρτιση θεωρούνται ιδιαίτερα σημαντικές για την επαγγελματική εξέλιξη, ενώ η οικονομική ενίσχυση συμβάλλει ουσιαστικά στη δυνατότητα συνέχισης των σπουδών. Παράλληλα, αναδεικνύονται ζητήματα που σχετίζονται με την οργάνωση των διαδικασιών, τη διαθεσιμότητα πόρων και την ανάγκη συστηματικότερης παρακολούθησης των αποτελεσμάτων.

Συνολικά, το σύνολο των παρεμβάσεων παρουσιάζει ισχυρή δομική αναγκαιότητα και θετική ποιοτική αποτίμηση από τους ωφελούμενους, ενώ ταυτόχρονα απαιτείται η περαιτέρω ενίσχυση των μηχανισμών σχεδιασμού, παρακολούθησης και αξιολόγησης, ώστε να διασφαλιστεί η μέγιστη δυνατή αποτελεσματικότητα των δράσεων.

10.2 Δομικά και ποιοτικά συμπεράσματα ανά Δράση.

Η εξέταση των επιμέρους δράσεων επιβεβαιώνει ότι κάθε παρέμβαση καλύπτει διαφορετική αλλά συμπληρωματική ανάγκη του συστήματος ναυτικής εκπαίδευσης και συμβάλλει στην επίτευξη των στόχων του Προγράμματος.

Η πρακτική άσκηση των σπουδαστών των Ακαδημιών Εμπορικού Ναυτικού αποτελεί αναγκαίο και αναπόσπαστο στοιχείο της εκπαιδευτικής διαδικασίας, καθώς η θαλάσσια υπηρεσία αποτελεί προϋπόθεση για την ολοκλήρωση των σπουδών και την απόκτηση επαγγελματικών δικαιωμάτων. Η δράση παρουσιάζει ισχυρή συνάφεια με τους στόχους του Προγράμματος και συμβάλλει άμεσα στην προετοιμασία των σπουδαστών για την ένταξή τους στην αγορά εργασίας. Ωστόσο, η αποτελεσματικότητα της εξαρτάται από τη διαθεσιμότητα θέσεων πρακτικής άσκησης και από τον έγκαιρο προγραμματισμό των διαδικασιών, παράγοντες που πρέπει να παρακολουθούνται συστηματικά.

Πιο συγκεκριμένα, κύρια αδυναμία αποτελεί η περιορισμένη διαθεσιμότητα συστηματικών δεδομένων σχετικά με τη διαδικασία τοποθέτησης των σπουδαστών σε πλοία, τον χρόνο αναμονής και την επαγγελματική τους εξέλιξη μετά την ολοκλήρωση της πρακτικής. Η έλλειψη αυτή περιορίζει τη δυνατότητα αξιολόγησης της αποτελεσματικότητας της δράσης. Παράλληλα η δράση εξαρτάται σε σημαντικό βαθμό από εξωτερικούς παράγοντες, και συγκεκριμένα από τη διαθεσιμότητα θέσεων πρακτικής άσκησης στη ναυτιλιακή αγορά.

Οι παραπάνω παράγοντες ενδέχεται να δημιουργήσουν κινδύνους καθυστερήσεων στην ολοκλήρωση των σπουδών, να ενισχύσουν το φαινόμενο της διαρροής σπουδαστών, καθώς και της άνισης πρόσβασης στην πρακτική άσκηση.

Τα προγράμματα κατάρτισης ανέργων ναυτικών αποτελούν βασικό εργαλείο ενίσχυσης της απασχολησιμότητας και προσαρμογής των δεξιοτήτων στις ανάγκες της αγοράς εργασίας. Η δράση είναι δομικά αναγκαία και παρουσιάζει σαφή σύνδεση με τον στόχο της ενίσχυσης της πρόσβασης στην απασχόληση. Η ποιότητα της εκπαίδευσης και η επάρκεια των διαθέσιμων θέσεων κατάρτισης αποτελούν κρίσιμους παράγοντες για την αποτελεσματικότητα της παρέμβασης.

Παρά το γεγονός ότι η εν λόγω δράση συμβάλλει στην αναβάθμιση των δεξιοτήτων του ανθρώπινου δυναμικού, ωστόσο εμφανίζει αδυναμίες που σχετίζονται με τη σύνδεσή της με την αγορά εργασίας. Πιο συγκεκριμένα, διαπιστώνεται περιορισμένη τεκμηρίωση της επαγγελματικής απορρόφησης των καταρτιζόμενων μετά την ολοκλήρωση των προγραμμάτων, γεγονός που οφείλεται στην απουσία συστηματικών μηχανισμών

παρακολούθησης. Επιπλέον, εντοπίζεται πιθανός κίνδυνος αναντιστοιχίας μεταξύ των παρεχόμενων δεξιοτήτων και των πραγματικών αναγκών της ναυτιλιακής αγοράς, ιδιαίτερα σε περιβάλλον ταχείας τεχνολογικής εξέλιξης.

Οι αδυναμίες αυτές ενδέχεται να περιορίσουν την αποτελεσματικότητα της δράσης ως προς τη βελτίωση της απασχολησιμότητας.

Η οικονομική ενίσχυση των σπουδαστών συμβάλλει ουσιαστικά στη μείωση των οικονομικών εμποδίων και στη συνέχιση των σπουδών, γεγονός που ενισχύει την ολοκλήρωση της εκπαιδευτικής διαδικασίας και τη διατήρηση επαρκούς αριθμού αποφοίτων. Η δράση παρουσιάζει ισχυρή κοινωνική και εκπαιδευτική σκοπιμότητα, ενώ η αποτελεσματικότητά της συνδέεται με τη σταθερότητα της χρηματοδότησης και την έγκαιρη καταβολή των ενισχύσεων.

Ωστόσο, στο μέγα από την έρευνα, αναδεικνύονται και κάποιοι περιορισμοί. Συγκεκριμένα, καταγράφονται ζητήματα που αφορούν τον περιορισμένο αριθμό δικαιούχων, το ύψος της οικονομικής ενίσχυσης και την ανάγκη σαφέστερων και πιο στοχευμένων κριτηρίων επιλογής.

Οι αδυναμίες αυτές ενδέχεται να περιορίσουν την αποτελεσματικότητα της δράσης ως προς τη στήριξη των οικονομικά ασθενέστερων σπουδαστών και τη μείωση της διαρροής από το εκπαιδευτικό σύστημα.

Επιπλέον, σε περίπτωση μη επαρκούς στόχευσης των δικαιούχων ελλοχεύει ο κίνδυνος άνιση κατανομής των πόρων και μειωμένης κοινωνικής αποτελεσματικότητας της παρέμβασης.

Η υποστήριξη του συστήματος ναυτικής εκπαίδευσης μέσω της ενίσχυσης της λειτουργίας των Ακαδημιών Εμπορικού Ναυτικού αποτελεί βασική προϋπόθεση για τη διασφάλιση της ποιότητας της εκπαίδευσης και της συμμόρφωσης με τα διεθνή πρότυπα. Η δράση καλύπτει ανάγκες που σχετίζονται με την επάρκεια εκπαιδευτικού προσωπικού και τη λειτουργία των

σκολών και παρουσιάζει υψηλή δομική αναγκαιότητα, καθώς χωρίς αυτήν δεν είναι δυνατή η ορθή υλοποίηση των προγραμμάτων εκπαίδευσης. Ωστόσο παρουσιάζει ορισμένες αδυναμίες ως προς την αποτίμηση της αποτελεσματικότητάς της.

Ειδικότερα, εντοπίζεται έλλειψη συγκεκριμένων και μετρήσιμων δεικτών ποιότητας, καθώς και περιορισμένη συστηματική καταγραφή των αναγκών των εκπαιδευτικών ιδρυμάτων.

Η απουσία αυτών των στοιχείων ενέχει τον κίνδυνο περιορισμού της δράσης σε επίπεδο τυπικής συμμόρφωσης με τις κανονιστικές απαιτήσεις, χωρίς ουσιαστική βελτίωση της ποιότητας της εκπαίδευσης. Παράλληλα, η εξάρτηση από τη διαθεσιμότητα πόρων και την οργανωτική επάρκεια των εμπλεκόμενων φορέων θα μπορούσε να αποτελέσει πρόσθετο παράγοντα κινδύνου για την αποτελεσματική υλοποίηση της δράσης.

Συνολικά, οι επιμέρους δράσεις παρουσιάζουν υψηλό βαθμό συνάφειας με τους στόχους του Προγράμματος και θετική αξιολόγηση από τους ωφελούμενους, ενώ ταυτόχρονα αναδεικνύεται η ανάγκη συνεχούς βελτίωσης του σχεδιασμού, της παρακολούθησης και της οργάνωσης της υλοποίησης, ώστε να διασφαλιστεί η μέγιστη δυνατή αποτελεσματικότητα των παρεμβάσεων. Πιο συγκεκριμένα:

Συνάφεια

Η ανάλυση καταδεικνύει υψηλό βαθμό **συνάφειας** των εξεταζόμενων δράσεων με τις ανάγκες του τομέα της ναυτικής εκπαίδευσης και της αγοράς εργασίας. Οι παρεμβάσεις ανταποκρίνονται σε κρίσιμες προκλήσεις, όπως η ανάγκη για επαρκή παραγωγή καταρτισμένων αξιωματικών, η συνεχής αναβάθμιση των δεξιοτήτων των ναυτικών και η διασφάλιση της πρόσβασης στην εκπαίδευση. Η συνάφεια αυτή επιβεβαιώνεται και από τη σαφή ευθυγράμμιση των δράσεων με τους ειδικούς στόχους του ΕΚΤ+, ιδίως ως προς την ενίσχυση της απασχολησιμότητας, τη βελτίωση της ποιότητας της εκπαίδευσης και την προώθηση της δια βίου μάθησης.

Συνοχή

Η αξιολόγηση αναδεικνύει υψηλό βαθμό **εσωτερικής συνοχής** των δράσεων, καθώς αυτές καλύπτουν συμπληρωματικές διαστάσεις του συστήματος ναυτικής εκπαίδευσης, από την

αρχική εκπαίδευση και την πρακτική άσκηση έως την κατάρτιση και την υποστήριξη των εκπαιδευτικών δομών. Η λογική της παρέμβασης εμφανίζεται συνεκτική, με σαφή σύνδεση μεταξύ αναγκών, στόχων, δραστηριοτήτων και αναμενόμενων αποτελεσμάτων.

Παράλληλα, διαπιστώνεται και εξωτερική συνοχή με τις πολιτικές της Ευρωπαϊκής Ένωσης στον τομέα της απασχόλησης, της εκπαίδευσης και της ανάπτυξης δεξιοτήτων, καθώς και με το θεσμικό πλαίσιο της ναυτικής εκπαίδευσης και τα διεθνή πρότυπα.

Αποτελεσματικότητα

Τα ευρήματα της αξιολόγησης επιβεβαιώνουν ότι οι δράσεις συμβάλλουν ουσιαστικά στην **επίτευξη των επιδιωκόμενων αποτελεσμάτων**. Η ανάλυση των δεικτών εκροών δείχνει υψηλό επίπεδο συμμετοχής ωφελούμενων, ενώ οι δείκτες αποτελέσματος υποδηλώνουν θετική επίδραση στην ολοκλήρωση των σπουδών, στην απόκτηση επαγγελματικών προσόντων και στη βελτίωση της απασχολησιμότητας.

Αποδοτικότητα

Αν και η παρούσα αξιολόγηση δεν περιλαμβάνει πλήρη ανάλυση κόστους-αποτελεσματικότητας, τα διαθέσιμα στοιχεία υποδηλώνουν ότι **οι δράσεις αξιοποιούν αποτελεσματικά τους διαθέσιμους πόρους**, επιτυγχάνοντας σημαντικό εύρος ωφελούμενων και συμβάλλοντας στην επίτευξη των στόχων του Προγράμματος. Η ύπαρξη μηχανισμών παρακολούθησης και η χρήση δεικτών ενισχύουν τη δυνατότητα αποτίμησης της αποδοτικότητας των παρεμβάσεων.

Αναμενόμενη επίδραση

Σε επίπεδο **αναμενόμενης επίδρασης**, οι δράσεις συμβάλλουν στη διαμόρφωση ενός πιο αποτελεσματικού και σύγχρονου συστήματος ναυτικής εκπαίδευσης, ικανού να ανταποκριθεί στις ανάγκες της ελληνικής ναυτιλίας. Η ενίσχυση της παραγωγής καταρτισμένων αποφοίτων, η αναβάθμιση των δεξιοτήτων των ναυτικών και η διασφάλιση της ποιότητας της εκπαίδευσης αναμένεται να ενισχύσουν τη διαθεσιμότητα ανθρώπινου δυναμικού υψηλής ποιότητας.

Συνολικά, η αξιολόγηση καταδεικνύει ότι οι εξεταζόμενες δράσεις είναι συναφείς, συνεκτικές και αποτελεσματικές, παρουσιάζοντας σαφή σύνδεση μεταξύ εκροών, αποτελεσμάτων και στόχων του Προγράμματος ΕΚΤ+. Η ύπαρξη μιας συνεκτικής αλυσίδας παρέμβασης επιβεβαιώνει την καταλληλότητα του σχεδιασμού, ενώ ταυτόχρονα αναδεικνύει την ανάγκη περαιτέρω ενίσχυσης της παρακολούθησης και της υλοποίησης.

11. ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ ΒΕΛΤΙΩΣΗΣ

Με βάση τα συμπεράσματα της προκαταρκτικής αξιολόγησης, διατυπώνονται προτάσεις που αποσκοπούν στη βελτίωση του σχεδιασμού, της υλοποίησης και της παρακολούθησης των δράσεων ναυτικής εκπαίδευσης που συγχρηματοδοτούνται από το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο Plus (ΕΚΤ+) στο πλαίσιο του Προγράμματος «Ανθρώπινο Δυναμικό και Κοινωνική Συνοχή 2021-2027». Οι προτάσεις προκύπτουν από την ανάλυση της λογικής της παρέμβασης, την εξέταση των Τεχνικών Δελτίων Πράξης, την εφαρμογή της Προσέγγισης Λογικού Πλαισίου, την αξιολόγηση των δεικτών εκροών και αποτελεσμάτων, καθώς και από την επεξεργασία των πρωτογενών δεδομένων που συλλέχθηκαν μέσω ερωτηματολογίων.

Στόχος είναι η ενίσχυση της αποτελεσματικότητας των παρεμβάσεων, η βελτίωση της δυνατότητας παρακολούθησης των αποτελεσμάτων και η διασφάλιση της συμβολής των δράσεων στην ανάπτυξη ανθρώπινου δυναμικού υψηλού επιπέδου στον τομέα της ναυτιλίας. Από την αξιολόγηση προκύπτει ότι οι δράσεις διαθέτουν σε γενικές γραμμές σαφή στόχο και επαρκή τεκμηρίωση ως προς την αναγκαιότητά τους, ωστόσο σε ορισμένες περιπτώσεις η σύνδεση μεταξύ των διαπιστωμένων αναγκών, των δραστηριοτήτων, των εκροών και των αποτελεσμάτων μπορεί να αποτυπωθεί με μεγαλύτερη σαφήνεια. Για τον λόγο αυτό κρίνεται σκόπιμη η συστηματική χρήση της Μήτρας Λογικού Πλαισίου κατά τον σχεδιασμό των δράσεων, ώστε να διασφαλίζεται η πλήρης αντιστοίχιση μεταξύ στόχων, αναμενόμενων αποτελεσμάτων και δεικτών. Παράλληλα, είναι χρήσιμο να καταγράφονται με μεγαλύτερη σαφήνεια οι βασικές υποθέσεις και οι εξωτερικοί παράγοντες που ενδέχεται να επηρεάσουν την υλοποίηση των παρεμβάσεων, προκειμένου να διευκολύνεται η παρακολούθηση της αποτελεσματικότητας και η έγκαιρη αντιμετώπιση πιθανών δυσκολιών.

Πιο συγκεκριμένα, η εκ των προτέρων αξιολόγηση των εξεταζόμενων δράσεων ανέδειξε υψηλό βαθμό συνάφειας με τους ειδικούς στόχους του Προγράμματος και σαφή λογική της παρέμβασης. Ωστόσο, εντοπίζονται περιθώρια ενίσχυσης τόσο στη διατύπωση και ποσοτικοποίηση των δεικτών όσο και στους μηχανισμούς παρακολούθησης και υλοποίησης, προκειμένου να διασφαλιστεί η επίτευξη μετρήσιμων αποτελεσμάτων και η αποτελεσματική χρήση των πόρων του ΕΚΤ+.

Οι προτάσεις που ακολουθούν οργανώνονται ανά δράση και συνδέονται άμεσα με τα ευρήματα των Κεφαλαίων 7 και 8 (ανάλυση και ποσοτικοποίηση δεικτών).

11.1 Πρακτική άσκηση σπουδαστών ΑΕΝ (Α' και Β' θαλάσσιο ταξίδι)

Η ανάλυση των δεικτών εκροών (EECO01) καταδεικνύει υψηλή και σταθερή συμμετοχή, ωστόσο η επίτευξη των δεικτών αποτελέσματος επηρεάζεται από εξωγενείς παράγοντες, κυρίως τη διαθεσιμότητα θέσεων πρακτικής άσκησης.

Στο πλαίσιο αυτό, προτείνεται η θεσμοθέτηση ολοκληρωμένου μηχανισμού διαχείρισης θέσεων πρακτικής άσκησης, ο οποίος θα περιλαμβάνει δυναμική καταγραφή διαθέσιμων θέσεων, προγραμματισμό ναυτολογήσεων και αντιστοίχιση σπουδαστών με ναυτιλιακές εταιρείες. Η παρέμβαση αυτή αναμένεται να συμβάλει άμεσα στη βελτίωση δεικτών όπως ο χρόνος ολοκλήρωσης σπουδών και το ποσοστό έγκαιρης μετάβασης στην αγορά εργασίας.

Παράλληλα, κρίνεται απαραίτητη η ενίσχυση του συστήματος δεικτών μέσω εισαγωγής ποσοτικοποιημένων δεικτών αποτελέσματος, όπως:

- ποσοστό ολοκλήρωσης Α' θαλάσσιου ταξιδιού εντός προβλεπόμενου χρόνου,
- ποσοστό ολοκλήρωσης Β' θαλάσσιου ταξιδιού εντός προβλεπόμενου χρόνου,
- μέσος χρόνος αναμονής για ναυτολόγηση,
- ποσοστό αποφοίτων που απασχολούνται στον κλάδο.

Η συστηματική καταγραφή των ανωτέρω θα ενισχύσει τη σύνδεση εκροών-αποτελεσμάτων, όπως αποτυπώνεται στη Μήτρα Λογικού Πλαισίου.

11.2 Πρόγραμμα οικονομικής ενίσχυσης σπουδαστών ΑΕΝ

Η δράση εμφανίζει σημαντική κλίμακα εκροών (EECO01), αλλά περιορισμένη ποσοτικοποίηση αποτελεσμάτων, γεγονός που δυσχεραίνει την εκτίμηση της πραγματικής της αποτελεσματικότητας.

Προτείνεται η αναβάθμιση του συστήματος δεικτών με εισαγωγή μετρήσιμων δεικτών εκπαιδευτικής επίδοσης, όπως:

- ποσοστό ολοκλήρωσης σπουδών,
- μέσος χρόνος αποφοίτησης,
- ποσοστό διαρροής σπουδαστών.

Επιπλέον, προτείνεται η σύνδεση της οικονομικής ενίσχυσης με συγκεκριμένα κριτήρια προόδου, προκειμένου να ενισχυθεί η αποτελεσματικότητα της παρέμβασης ως προς τη μείωση της διαρροής και την επιτάχυνση της ολοκλήρωσης των σπουδών.

Η ενίσχυση της παρακολούθησης των ανωτέρω δεικτών θα επιτρέψει την καλύτερη τεκμηρίωση της συμβολής της δράσης στους στόχους του ΕΚΤ+.

11.3 Προγράμματα κατάρτισης ανέργων ναυτικών και πιστοποίηση

Η ποσοτικοποίηση των δεικτών δείχνει ισχυρές επιδόσεις σε επίπεδο εκρών, ενώ ο δείκτης απασχόλησης (EECR05) αποτυπώνει ρεαλιστικά επίπεδα ένταξης στην αγορά εργασίας. Ωστόσο, διαπιστώνεται ότι η τήρηση των δεδομένων για τον δείκτη πιστοποίησης (EECR03), δεν καλύπτει πλήρως την ανάγκη για την πλήρη ποσοτικοποίηση του, λαμβάνοντας υπόψη και τη σημασία του για τη δράση.

Προτείνεται η πλήρης ενσωμάτωση και ποσοτικοποίηση του δείκτη πιστοποίησης, καθώς και η συστηματική παρακολούθηση της απασχόλησης των ωφελουμένων σε μεσοπρόθεσμο ορίζοντα (6 και 12 μήνες), μέσω της ανάπτυξης ενός πληροφοριακού συστήματος που θα διαλειτουργεί με τα Μητρώα της Ναυτικής Εργασίας.

Επιπλέον, κρίνεται σκόπιμη η ενίσχυση της διασύνδεσης της κατάρτισης με την αγορά εργασίας, μέσω μηχανισμών αντιστοίχισης προσφοράς και ζήτησης, καθώς και η εισαγωγή δεικτών ποιότητας (π.χ. βαθμός ικανοποίησης συμμετεχόντων), προκειμένου να ενισχυθεί η αξιολόγηση της αποτελεσματικότητας της δράσης.

11.4 Υποστήριξη του συστήματος ναυτικής εκπαίδευσης των ΑΕΝ.

Η δράση παρουσιάζει δομικό χαρακτήρα και συμβάλλει έμμεσα στα αποτελέσματα του συστήματος, γεγονός που εξηγεί την περιορισμένη ποσοτικοποίηση δεικτών. Ωστόσο, για την πληρέστερη αποτίμηση της αποτελεσματικότητας, προτείνεται η εισαγωγή δεικτών που αποτυπώνουν την ποιότητα της εκπαιδευτικής διαδικασίας, όπως:

- αναλογία εκπαιδευτικού προσωπικού ανά σπουδαστή,
- ποσοστό κάλυψης διδακτικών αναγκών,
- δείκτες ικανοποίησης σπουδαστών.

Παράλληλα, προτείνεται η ανάπτυξη μηχανισμού προγραμματισμού και παρακολούθησης των αναγκών σε προσωπικό, ώστε να διασφαλίζεται η έγκαιρη και επαρκής στελέχωση των ΑΕΝ.

11.5 Οριζόντια ενίσχυση συστήματος παρακολούθησης δεικτών (Monitoring System)

Η αξιολόγηση ανέδειξε ότι το βασικό ζήτημα δεν αφορά μόνο τη διατύπωση των δεικτών, αλλά κυρίως τον τρόπο συστηματικής παρακολούθησης και συλλογής των δεδομένων.

Στο πλαίσιο αυτό, προτείνεται η ανάπτυξη ολοκληρωμένου πληροφοριακού συστήματος παρακολούθησης, το οποίο θα λειτουργεί συμπληρωματικά προς το ΟΠΣ και θα διασφαλίζει:

- τη συστηματική και τυποποιημένη συλλογή δεδομένων δεικτών εκροών και αποτελεσμάτων,
- την ηλεκτρονική καταγραφή των δεδομένων σε πραγματικό χρόνο από όλους τους εμπλεκόμενους φορείς (ΑΕΝ, ΔΕΚΝ, φορείς κατάρτισης),
- τη δυνατότητα παρακολούθησης της εξέλιξης των δεικτών ανά δράση και ανά ωφελούμενο,

- τη δημιουργία δυναμικών αναφορών (dashboards) για την υποστήριξη της λήψης αποφάσεων,
- τη διασύνδεση και διάδραση με το Ολοκληρωμένο Πληροφοριακό Σύστημα (ΟΠΣ), ώστε να διασφαλίζεται η συνέπεια και η αξιοπιστία των δεδομένων.

Η ανάπτυξη ενός τέτοιου συστήματος θα επιτρέψει τη μετάβαση από αποσπασματική καταγραφή στοιχείων σε ολοκληρωμένη παρακολούθηση αποτελεσμάτων, ενισχύοντας σημαντικά την αποτελεσματικότητα και τη διαφάνεια των παρεμβάσεων.

11.6 Συνολική αποτίμηση προτάσεων

Οι προτεινόμενες παρεμβάσεις εστιάζουν στην ενίσχυση της σύνδεσης μεταξύ εκρών και αποτελεσμάτων, στη βελτίωση της ποσοτικοποίησης των δεικτών και στην ανάπτυξη σύγχρονων μηχανισμών παρακολούθησης. Η υλοποίησή τους αναμένεται να συμβάλει καθοριστικά στη βελτίωση της αποτελεσματικότητας των δράσεων και στη μεγιστοποίηση της συμβολής τους στους στόχους του Προγράμματος «Ανθρώπινο Δυναμικό και Κοινωνική Συνοχή» 2021-2027.

Τέλος, η αξιολόγηση ανέδειξε τη σημασία της συλλογής πρωτογενών δεδομένων μέσω ερωτηματολογίων για την αποτύπωση της εμπειρίας των ωφελουμένων. Η συστηματική χρήση τυποποιημένων εργαλείων αξιολόγησης, σε συνδυασμό με τους δείκτες εκρών και αποτελεσμάτων, μπορεί να ενισχύσει σημαντικά την ικανότητα παρακολούθησης των δράσεων και να υποστηρίξει τον τεκμηριωμένο σχεδιασμό μελλοντικών παρεμβάσεων.

Παράλληλα, προτείνεται η θεσμοθέτηση τακτικών ερευνών αποφοίτων, ώστε να καλυφθεί το διαπιστωμένο κενό ως προς την αποτύπωση της ένταξης στην αγορά εργασίας.

Συνοψίζοντας, συνολικά, οι εξεταζόμενες δράσεις παρουσιάζουν υψηλή συνάφεια με τους στόχους του Προγράμματος και ισχυρή δομική αναγκαιότητα για το σύστημα ναυτικής εκπαίδευσης. Η εφαρμογή των προτεινόμενων βελτιώσεων αναμένεται να ενισχύσει την αποτελεσματικότητα των παρεμβάσεων, να βελτιώσει τη δυνατότητα παρακολούθησης των

αποτελεσμάτων και να διασφαλίσει την ουσιαστική συμβολή τους στην ανάπτυξη του ανθρώπινου δυναμικού της ναυτιλίας κατά την προγραμματική περίοδο 2021-2027.

****

11. ΠΑΡΑΡΤΗΜΑΤΑ

11.1 Ερωτηματολόγιο για την αξιολόγηση δράσεων της ναυτικής εκπαίδευσης

ΕΡΩΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΟ ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΔΡΑΣΕΩΝ ΤΗΣ ΝΑΥΤΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ

Σκοπός: Ο σκοπός του ερωτηματολογίου είναι η συγκέντρωση πληροφοριών από σπουδαστές των Ακαδημιών Εμπορικού Ναυτικού (ΑΕΝ) που υλοποιούν ή πρόκειται να υλοποιήσουν το Α' ή/και το Β' θαλάσσιο εκπαιδευτικό ταξίδι στο πλαίσιο της δράσης "Πρακτική Άσκηση σπουδαστών ΑΕΝ επί πλοίου για την πραγματοποίηση του Α' και του Β' θαλάσσιου ταξιδιού", καθώς και που λαμβάνουν ενίσχυση στο πλαίσιο της δράσης "Πρόγραμμα οικονομικής ενίσχυσης σπουδαστών / τριών των ΑΕΝ", με απώτερο στόχο την προκαταρκτική (ex-ante) αξιολόγηση των δράσεων. Σκοπός της αξιολόγησης είναι η καταγραφή των απόψεων, των αναγκών και των προσδοκιών των σπουδαστών, προκειμένου να εξεταστούν:

- η αναγκαιότητα των δράσεων,
- η καταλληλότητα του σχεδιασμού τους,
- ο βαθμός στον οποίο η επιδότηση πρακτικής άσκησης επί πλοίου αναμένεται να συμβάλει στην επιτυχή ολοκλήρωση των θαλάσσιων εκπαιδευτικών ταξιδιών, καθώς και
- η αναμενόμενη συμβολή των δράσεων στη συνέχιση των σπουδών και στις μελλοντικές επαγγελματικές προοπτικές των σπουδαστών.

Προστασία Δεδομένων και Εμπιστευτικότητα: Όλες οι πληροφορίες που θα παρασχεθούν είναι εμπιστευτικές και θα χρησιμοποιηθούν αποκλειστικά για τους σκοπούς του έργου. Τα δεδομένα θα υποβληθούν σε επεξεργασία σύμφωνα με την ισχύουσα νομοθεσία περί προστασίας προσωπικών δεδομένων (Γενικός Κανονισμός Προστασίας Δεδομένων - GDPR).

Οδηγίες για τη Συμπλήρωση του Ερωτηματολογίου:

Το ερωτηματολόγιο απευθύνεται σε σπουδαστές Ακαδημιών Εμπορικού Ναυτικού (ΑΕΝ) και αποστέλλεται στο πλαίσιο της προκαταρκτικής (ex-ante) αξιολόγησης της δράσης "Πρακτική Άσκηση σπουδαστών ΑΕΝ επί πλοίου για την πραγματοποίηση του Α' και του Β' θαλάσσιου ταξιδιού".

Το ερωτηματολόγιο αποτελείται από πέντε θεματικές ενότητες:

- Ενότητα Α: Στοιχεία συμμετέχοντα
- Ενότητα Β: Εκτίμηση αναγκών
- Ενότητα Γ: Συνάφεια και σκοπιμότητα της Παρέμβασης
- Ενότητα Δ: Αναμενόμενες επιδράσεις
- Ενότητα Ε: Βελτίωση σχεδιασμού

Τύποι ερωτήσεων και τρόπος συμπλήρωσης:

- Ερωτήσεις πολλαπλής επιλογής: Επιλέξτε την απάντηση που εκφράζει την άποψή σας. Σε ορισμένες περιπτώσεις, θα σας ζητηθεί να επιλέξετε έως ένα συγκεκριμένο αριθμό επιλογών (π.χ. έως 2). Παρακαλείσθε να μην υπερβαίνετε το αναγραφόμενο ανώτατο όριο.
- Ερωτήσεις ανοιχτού τύπου: Απαντήστε με βάση την εμπειρία σας. Οι απαντήσεις αυτές παρέχουν κρίσιμες ποιοτικές πληροφορίες και είναι ιδιαίτερα πολύτιμες.
- Αναδυόμενο Μενού (Dropdown) ή Πεδία ελεύθερου κειμένου: Όπου ζητείται, προσδιορίστε την απάντησή σας με σαφήνεια και συντομία.

1. Φύλο *

- Γυναίκα
- Άνδρας

2. Σε ποια Ακαδημία Εμπορικού Ναυτικού (ΑΕΝ) είστε σπουδαστής/-στρια; *

- ΑΕΝ Ασπροπύργου
- ΑΕΝ Ηπείρου
- ΑΕΝ Ιονίων Νήσων
- ΑΕΝ Κρήτης
- ΑΕΝ Καλύμνου
- ΑΕΝ Κύμης
- ΑΕΝ Μακεδονίας
- ΑΕΝ Οινουσσών
- ΑΕΝ Σύρου
- ΑΕΝ Υδρας
- ΑΕΝ Χίου
- ΑΕΝ Λακωνίας

3. Ποια είναι η ειδικότητα σπουδών σας; *

- Πλοίαρχος
- Μηχανικός

4. Έχετε ολοποιήσει την πρακτική άσκηση επί πλοίου στο πλαίσιο του Α' θαλάσσιου ταξιδιού;

- Ναι
- Όχι

5. Έχετε ολοποιήσει την πρακτική άσκηση επί πλοίου στο πλαίσιο του Β' θαλάσσιου ταξιδιού;

- Ναι
- Όχι

6. Συμμετέχετε στο πρόγραμμα οικονομικής ενίσχυσης σπουδαστών/τριων ΑΕΝ; *

- Ναι
- Όχι

ΠΡΑΚΤΙΚΗ ΑΣΚΗΣΗ ΣΠΟΥΔΑΣΤΩΝ ΑΕΝ ΕΠΙ ΠΛΟΙΟΥ ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΡΑΓΜΑΤΟΠΟΙΗΣΗ ΤΟΥ Α' & ΤΟΥ Β' ΘΕΤ.

7. Πιστεύετε ότι η επιδοτούμενη πρακτική άσκηση επί πλοίου είναι ωφέλιμη για την ουσιαστική επαγγελματική προετοιμασία των σπουδαστών ΑΕΝ; *

- Καθόλου
- Λίγο
- Ούτε πολύ, ούτε λίγο
- Αρκετά
- Πολύ

8. Πιστεύετε ότι η απουσία επιδοτούμενης πρακτικής άσκησης θα δυσκόλευε την ένταξη σας στην αγορά εργασίας; *

- Καθόλου
- Λίγο
- Ούτε λίγο, ούτε πολύ
- Αρκετά
- Πολύ

9. Με ποιο τρόπο πιστεύετε ότι η πρακτική άσκηση συμβάλει στην επαγγελματική σας προετοιμασία; *

- Απόκτηση τεχνικών δεξιοτήτων
- Εξοκείωση με το εργασιακό περιβάλλον του πλοίου
- Καθοδήγηση από ανώτερα στελέχη
- Διασύνδεση με ναυτιλιακές εταιρείες
- Other

10. Εκτιμάτε ότι η υλοποίηση της επιδοτούμενης πρακτικής άσκησης, αναμένεται να βελτιώσει την απασχολησιμότητά σας μέσω της βελτίωσης των επαγγελματικών σας δεξιοτήτων; *

- Καθόλου
- Λίγο
- Ούτε λίγο, ούτε πολύ
- Αρκετά
- Πολύ

11. Ποιο από τα παρακάτω εκτιμάτε ότι είναι πιο πιθανό να επιτευχθεί ως αποτέλεσμα, μετά την ολοκλήρωση της πρακτικής άσκησης; *

- Βελτίωση απασχολησιμότητας
- Ομαλότερη μετάβαση στην αγορά εργασίας
- Μείωση του φαινομένου της εγκατάλειψης σπουδών
- Ενίσχυση της επαγγελματικής αυτοπεποίθησης
- Other

12. Θεωρείτε ότι η επιδότηση διευκολύνει τη διαδικασία εκτέλεσης της πρακτικής άσκησης επί πλοίου; *

- Καθόλου
- Λίγο
- Ούτε λίγο, ούτε πολύ
- Αρκετά
- Πολύ

13. Πόσο θεωρείτε ότι η επιδοτούμενη δράση της πρακτικής άσκησης συμβάλλει στη μείωση της πιθανότητας διαρροής από τις σπουδες (διακοπή σπουδών); *

- Καθόλου
- Λίγο
- Ούτε λίγο, ούτε
- Αρκετά
- Πολύ

14. Εκτιμάτε ότι σε περίπτωση μη υλοποίησης της επιδοτούμενης δράσης της πρακτικής άσκησης επί πλοίου, θα επηρεαστεί η έγκαιρη ολοκλήρωση των σπουδών των σπουδαστών των ΑΕΝ; *

- Καθόλου
- Λίγο
- Ούτε λίγο, ούτε πολύ
- Αρκετά
- Πολύ

15. Υπάρχουν αλλαγές ή βελτιώσεις, που εκτιμάτε πως θα ήταν απαραίτητες για την επιτυχή υλοποίηση της δράσης της πρακτικής άσκησης

16. Εκτιμάτε πως ένα σημαντικό ποσοστό σπουδαστών ΑΕΝ κινδυνεύει να καθυστερήσει ή να διακόψει τις σπουδές του για οικονομικούς λόγους; *

- Καθόλου
- Λίγο
- Ούτε λίγο, ούτε πολύ
- Αρκετά
- Πολύ

17. Ποιος εκτιμάτε ότι είναι ο σημαντικότερος λόγος οικονομικής δυσκολίας για τους σπουδαστές ΑΕΝ; *

- Χαμηλό οικογενειακό εισόδημα
- Αυξημένο κόστος διαβίωσης
- Other

18. Σε ποιο βαθμό εκτιμάτε ότι το πρόγραμμα οικονομικής ενίσχυσης σπουδαστών ΑΕΝ αποτελεί κατάλληλο μέτρο για την αντιμετώπιση των παραπάνω δυσκολιών; *

- Καθόλου
- Λίγο
- Ούτε λίγο, ούτε πολύ
- Αρκετά
- Πολύ

19. Εκτιμάτε πως το πρόγραμμα αναμένεται να συμβάλει στην έγκαιρη ολοκλήρωση των σπουδών; *

- Καθόλου
- Λίγο
- Πολύ
- Αρκετά
- Πολύ

20. Εκτιμάτε ότι το πρόγραμμα οικονομικής ενίσχυσης σπουδαστών ΑΕΝ αποτελεί κίνητρο για να συνεχίσετε τη σταδιοδρομία σας στο ναυτικό επάγγελμα; *

- Καθόλου
- Λίγο
- Ούτε λίγο, ούτε πολύ
- Αρκετά
- Πολύ

21. Ποιο από τα παρακάτω κριτήρια, πιστεύετε πως θα έπρεπε να έχει τη μεγαλύτερη βαρύτητα για την επιλογή των σπουδαστών που θα λάβουν οικονομική ενίσχυση; *

- Οικονομικά κριτήρια
- Ακαδημαϊκή επίδοση
- Συνδυασμός οικονομικών και ακαδημαϊκών κριτηρίων
- Other

22. Εκτιμάτε πως η εφαρμογή του προγράμματος οικονομικής ενίσχυσης αναμένεται να μειώσει τη διαρροή σπουδαστών από τις ΑΕΝ (διακοπή σπουδών); *

- Καθόλου
- Λίγο
- Ούτε λίγο, ούτε πολύ
- Αρκετά
- Πολύ

23. Ποιο από τα παρακάτω θεωρείτε ως το σημαντικότερο αποτέλεσμα από την εφαρμογή του προγράμματος; *

- Μείωση του φαινομένου της εγκατάλειψης σπουδών
- Έγκαιρη ολοκλήρωση σπουδών
- Προσέλκυση νέων στο ναυτικό επάγγελμα
- Other

24. Ποιους παράγοντας εκτιμάτε ότι μπορεί να δυσχεράνει περισσότερο την αποτελεσματικότητα του προγράμματος; *

- Ανεπαρκές ύψος οικονομικής ενίσχυσης
- Περιορισμένος αριθμός δικαιούχων
- Ασαφή κριτήρια επιλογής
- Other

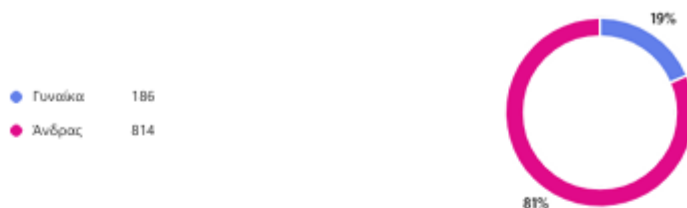
25. Εκτιμάτε πως τα κριτήρια επιλογής των δικαιούχων πρέπει να δίνουν προτεραιότητα στους οικονομικά ασθενέστερους σπουδαστές; *

- Καθόλου
- Λίγο
- Ούτε λίγο, ούτε πολύ
- Αρκετά
- Πολύ

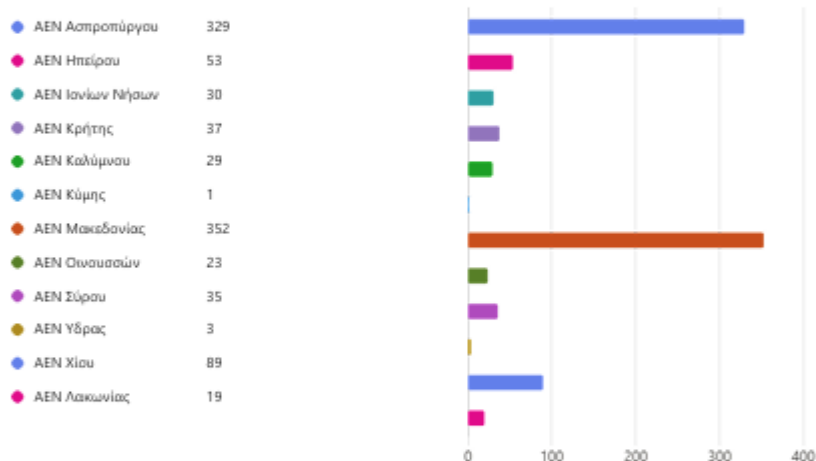
26. Υπάρχουν αλλαγές οι βελτιώσεις, που εκτιμάτε ότι θα ήταν απαραίτητες για την επιτυχή υλοποίηση του προγράμματος;

11.2 Σύνοψη απαντήσεων ερωτηματολογίου.

1. Φύλο

2. Σε ποια Ακαδημία Εμπορικού Ναυτικού (ΑΕΝ) είστε σπουδαστής/-ατρια;

3. Ποια είναι η ειδικότητα σπουδών σας;

4. Έχετε υλοποιήσει την πρακτική άσκηση επί πλοίου στο πλαίσιο του Α' θαλάσσιου ταξιδιού;

5. Έχετε υλοποιήσει την πρακτική άσκηση επί πλοίου στο πλαίσιο του Β' θαλάσσιου ταξιδιού;

6. Συμμετέχετε στο πρόγραμμα οικονομικής ενίσχυσης σπουδαστών/τριων ΑΕΝ;

7. Πιστεύετε ότι η επιδοτούμενη πρακτική άσκηση επί πλοίου είναι ωφέλιμη για την ουσιαστική επαγγελματική προετοιμασία των σπουδαστών ΑΕΝ;

8. Πιστεύετε ότι η απουσία επιδοτούμενης πρακτικής άσκησης θα δυσκόλευε την ένταξη σας στην αγορά εργασίας;

Καθόλου	24
Λίγα	80
Ούτε λίγο, ούτε πολύ	126
Αρκετά	402
Πολύ	368

9. Με ποιο τρόπο πιστεύετε ότι η πρακτική άσκηση συμβάλλει στην επαγγελματική σας προετοιμασία;

Απόκτηση τεχνικών δεξιοτήτων	718
Εξοικείωση με το εργασιακό περιβάλλον του πλοίου	907
Καθοδήγηση από ανώτερα στελέχη	577
Διασύνδεση με ναυτιλιακές εταιρείες	496
Other	33

10. Εκτιμάτε ότι η υλοποίηση της επιδοτούμενης πρακτικής άσκησης, αναμένεται να βελτιώσει την απασχλησιμότητά σας μέσω της βελτίωσης των επαγγελματικών σας δεξιοτήτων;

Καθόλου	6
Λίγα	18
Ούτε λίγο, ούτε πολύ	108
Αρκετά	531
Πολύ	337

11. Ποιο από τα παρακάτω εκτιμάτε ότι είναι πιο πιθανό να επιτευχθεί ως αποτέλεσμα, μετά την ολοκλήρωση της πρακτικής άσκησης;

Βελτίωση απασχλησιμότητας	439
Ομαλότερη μετάβαση στην αγορά εργασίας	629
Μείωση του φαινομένου της εγκατάλειψης σπουδών	350
Ενίσχυση της επαγγελματικής αυτοπεποίθησης	741
Other	24

12. Θεωρείτε ότι η επιδότηση διευκολύνει τη διαδικασία εκτέλεσης της πρακτικής άσκησης επί πλοίου;

13. Πόσο θεωρείτε ότι η επιδοτούμενη δράση της πρακτικής άσκησης συμβάλλει στη μείωση της πιθανότητας διαρροής από τις σπουδές (διακοπή σπουδών);

14. Εκτιμάτε ότι σε περίπτωση μη υλοποίησης της επιδοτούμενης δράσης της πρακτικής άσκησης επί πλοίου, θα επηρεαστεί η έγκαιρη ολοκλήρωση των σπουδών των σπουδαστών των ΑΕΝ;

15. Υπάρχουν αλλαγές ή βελτιώσεις που εκτιμάτε πως θα ήταν απαραίτητες για την επιτυχή υλοποίηση της δράσης της πρακτικής άσκησης;

289

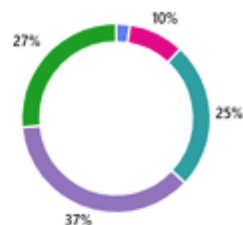
Responses

Latest Responses

...

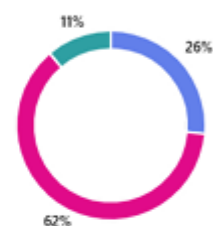
16. Εκτιμάτε πως ένα σημαντικό ποσοστό σπουδαστών ΑΕΝ κινδυνεύει να καθυστερήσει ή να διακόψει τις σπουδές του για οικονομικούς λόγους;

Καθόλου	24
Λίγο	95
Ούτε λίγο, ούτε πολύ	251
Αρκετά	365
Πολύ	265

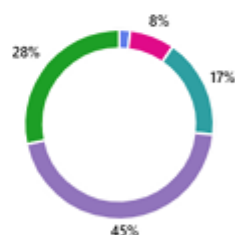
17. Ποιος εκτιμάτε ότι είναι ο σημαντικότερος λόγος οικονομικής δυσκολίας για τους σπουδαστές ΑΕΝ;

Χαμηλό οικογενειακό εισόδημα	264
Αυξημένο κόστος διαβίωσης	624
Other	112

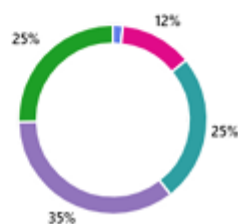
18. Σε ποιο βαθμό εκτιμάτε ότι το πρόγραμμα οικονομικής ενίσχυσης σπουδαστών ΑΕΝ αποτελεί κατάλληλο μέτρο για την αντιμετώπιση των παραπάνω δυσκολιών;

Καθόλου	19
Λίγο	77
Ούτε λίγο, ούτε πολύ	171
Αρκετά	450
Πολύ	283

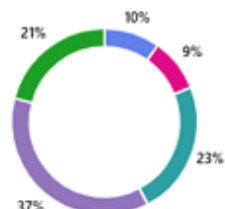
19. Εκτιμάτε πως το πρόγραμμα αναμένεται να συμβάλει στην έγκαιρη ολοκλήρωση των σπουδών;

Καθόλου	23
Λίγο	167
Πολύ	340
Αρκετά	470
Πολύ	340

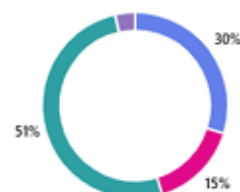
20. Εκτιμάτε ότι το πρόγραμμα οικονομικής ενίσχυσης σπουδαστών ΑΕΝ αποτελεί κίνητρο για να συνεχίσετε τη σταδιοδρομία σας στο ναυτικό επάγγελμα;

Καθόλου	97
Λίγα	93
Ούτε λίγα, ούτε πολύ	233
Αρκετά	368
Πολύ	209

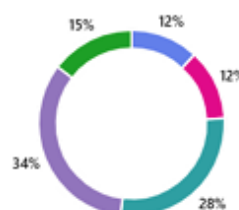
21. Ποιο από τα παρακάτω κριτήρια, πιστεύετε πως θα έπρεπε να έχει τη μεγαλύτερη βαρύτητα για την επιλογή των σπουδαστών που θα λάβουν οικονομική ενίσχυση;

Οικονομικά κριτήρια	356
Ακαδημαϊκή επίδοση	184
Συνδυασμός οικονομικών και ακαδημαϊκών κριτηρίων	612
Other	41

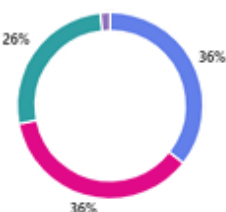
22. Εκτιμάτε πως η εφαρμογή του προγράμματος οικονομικής ενίσχυσης αναμένεται να μειώσει τη διαρροή σπουδαστών από τις ΑΕΝ (διακοπή σπουδών);

Καθόλου	118
Λίγα	123
Ούτε λίγα, ούτε πολύ	278
Αρκετά	335
Πολύ	146

23. Ποιο από τα παρακάτω θεωρείτε ως το σημαντικότερο αποτέλεσμα από την εφαρμογή του προγράμματος;

Μείωση του φαινομένου της εγκατάλειψης σπουδών	571
Έγκαιρη ολοκλήρωση σπουδών	582
Προαέλιξη νέων στο ναυτικό επάγγελμα	424
Other	27

24. Ποιος παράγοντας εκτιμάτε ότι μπορεί να δυσχεράνει περισσότερο την αποτελεσματικότητα του προγράμματος;

25. Εκτιμάτε πως τα κριτήρια επιλογής των δικαιούχων πρέπει να δίνουν προτεραιότητα στους οικονομικά ασθενέστερους σπουδαστές;

26. Υπάρχουν αλλαγές οι βελτιώσεις, που εκτιμάτε ότι θα ήταν απαραίτητες για την επιτυχή υλοποίηση του προγράμματος;

215
Responses

Latest Responses
...

11.3 Παρουσίαση απαντήσεων ερωτηματολογίου.

ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ ΕΡΩΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΟΥ ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΤΩΝ ΔΡΑΣΕΩΝ ΤΗΣ ΝΑΥΤΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ:

- Πρακτική Άσκηση σπουδαστών ΑΕΝ επί πλοίου για την πραγματοποίηση του Α' και του Β θαλάσσιου ταξιδιού.
- Πρόγραμμα Οικονομικής Ενίσχυσης σπουδαστών / -τριών ΑΕΝ.

Με τη συγχρηματοδότηση της Ευρωπαϊκής Ένωσης

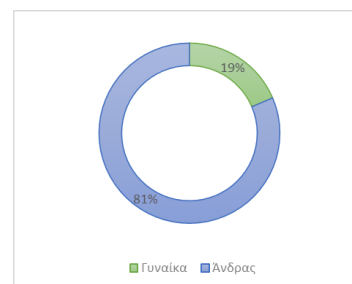

ΕΣΠΑ 2021-2027

Πρόγραμμα Ανθρώπινο Δυναμικό και Κοινωνική Συνοχή

1. Φύλο

- Αριθμός συμμετεχόντων σπουδαστών: 1000
- Κατανομή ανά φύλο: 186 γυναίκες
814 άνδρες

Με τη συγχρηματοδότηση της Ευρωπαϊκής Ένωσης

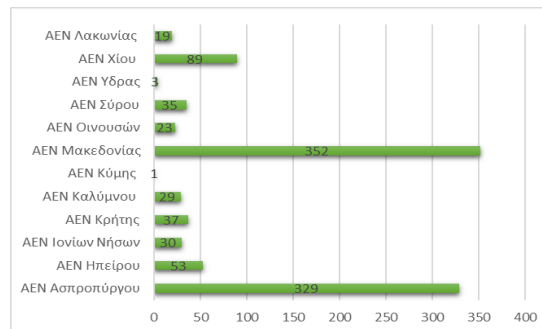
ΕΣΠΑ 2021-2027

Πρόγραμμα Ανθρώπινο Δυναμικό και Κοινωνική Συνοχή

2. Σε ποια Ακαδημία Εμπορικού Ναυτικού (ΑΕΝ) είστε σπουδαστής/-στρια;

- ΑΕΝ Μακεδονίας: 352
- ΑΕΝ Ασπροπύργου: 329
- ΑΕΝ Χίου: 89
- ΑΕΝ Ηπείρου: 53
- ΑΕΝ Κρήτης: 37
- ΑΕΝ Σύρου: 35
- ΑΕΝ Ιονίων Νήσων: 30
- ΑΕΝ Καλύμνου: 29
- ΑΕΝ Οινουσσών: 23
- ΑΕΝ Λακωνίας: 19
- ΑΕΝ Ύδρας: 3
- ΑΕΝ Κύμης: 1

Με τη συγχρηματοδότηση της Ευρωπαϊκής Ένωσης

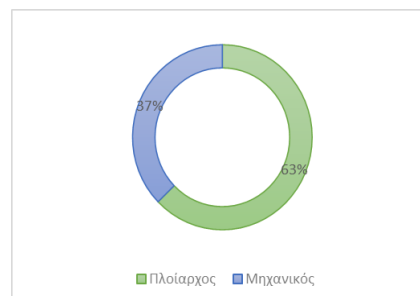
Πρόγραμμα Ανθρώπινο Δυναμικό και Κοινωνική Συνοχή

3. Ποια είναι η ειδικότητα των σπουδών σας;

Κατανομή σπουδαστών ανά ειδικότητα:

- Πλοίαρχοι: 627
- Μηχανικοί: 373

Με τη συγχρηματοδότηση της Ευρωπαϊκής Ένωσης

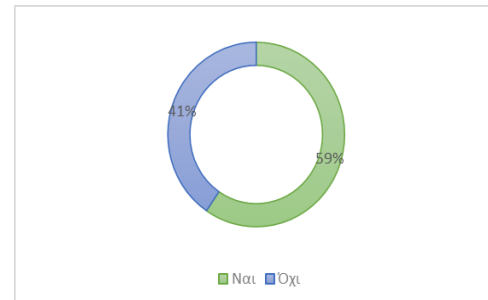

Πρόγραμμα Ανθρώπινο Δυναμικό και Κοινωνική Συνοχή

4. Έχετε υλοποιήσει την πρακτική άσκηση επί πλοίου στο πλαίσιο του Α' θαλάσσιου ταξιδιού;

- Σπουδαστές που έχουν υλοποιήσει την πρακτική άσκηση επί πλοίου: 595
- Σπουδαστές που έχουν υλοποιήσει την πρακτική άσκηση επί πλοίου: 405

Με τη συγχρηματοδότηση της Ευρωπαϊκής Ένωσης

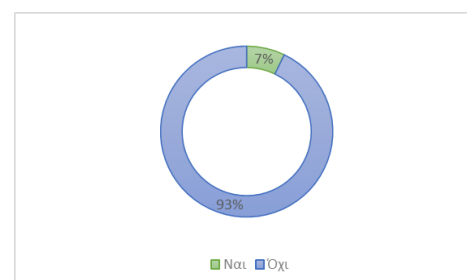

Πρόγραμμα Ανθρώπινο Δυναμικό και Κοινωνική Συνοχή

5. Έχετε υλοποιήσει την πρακτική άσκηση επί πλοίου στο πλαίσιο του Β' θαλάσσιου ταξιδιού;

- Σπουδαστές που έχουν υλοποιήσει την πρακτική άσκηση επί πλοίου: 72
- Σπουδαστές που έχουν υλοποιήσει την πρακτική άσκηση επί πλοίου: 928

Με τη συγχρηματοδότηση της Ευρωπαϊκής Ένωσης

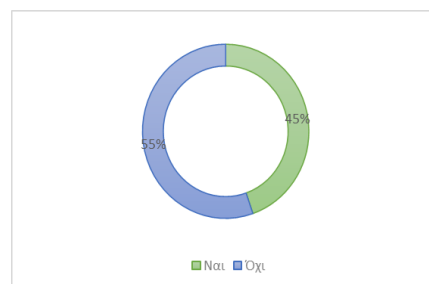

Πρόγραμμα Ανθρώπινο Δυναμικό και Κοινωνική Συνοχή

6. Συμμετέχετε στο πρόγραμμα οικονομικής ενίσχυσης σπουδαστών/τριών ΑΕΝ;

- Σπουδαστές που συμμετέχουν στο πρόγραμμα οικονομικής ενίσχυσης: 447
- Σπουδαστές που συμμετέχουν στο πρόγραμμα οικονομικής ενίσχυσης: 553

Με τη συγχρηματοδότηση της Ευρωπαϊκής Ένωσης

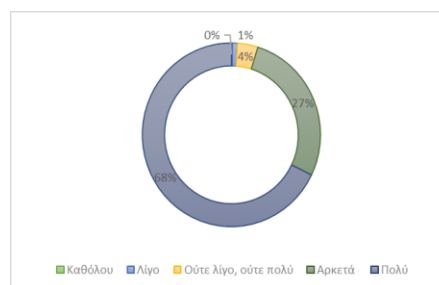
Πρόγραμμα Ανθρώπινο Δυναμικό και Κοινωνική Συνοχή

7. Πιστεύετε ότι η επιδοτούμενη πρακτική άσκηση επί πλοίου είναι ωφέλιμη για την ουσιαστική επαγγελματική προετοιμασία των σπουδαστών ΑΕΝ;

Οι απαντήσεις αναλύονται ως εξής:

- Καθόλου: 2
- Λίγο: 9
- Ούτε λίγο ούτε πολύ: 37
- Αρκετά: 274
- Πολύ: 678

Με τη συγχρηματοδότηση της Ευρωπαϊκής Ένωσης

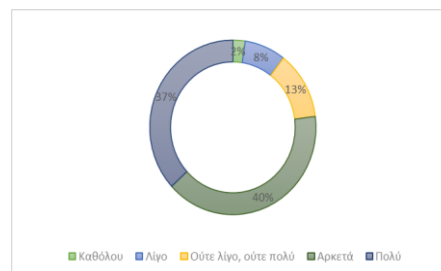
Πρόγραμμα Ανθρώπινο Δυναμικό και Κοινωνική Συνοχή

8. Πιστεύετε ότι η απουσία επιδοτούμενης πρακτικής άσκησης θα δυσκόλευε την ένταξη σας στην αγορά εργασίας;

Οι απαντήσεις αναλύονται ως εξής:

- Καθόλου: 24
- Λίγο: 80
- Ούτε λίγο ούτε πολύ: 126
- Αρκετά: 402
- Πολύ: 368

Με τη συγχρηματοδότηση της Ευρωπαϊκής Ένωσης

Πρόγραμμα Ανθρώπινο Δυναμικό και Κοινωνική Συνοχή

9. Με ποιο τρόπο πιστεύετε ότι η πρακτική άσκηση συμβάλει στην επαγγελματική σας προετοιμασία;

Οι απαντήσεις αναλύονται ως εξής:

- Απόκτηση τεχνικών δεξιοτήτων: 731
- Εξοικείωση με το εργασιακό περιβάλλον: 920
- Καθοδήγηση από ανώτερα στελέχη: 590
- Διασύνδεση με εταιρείες: 509
- Άλλο: 20

Με τη συγχρηματοδότηση της Ευρωπαϊκής Ένωσης

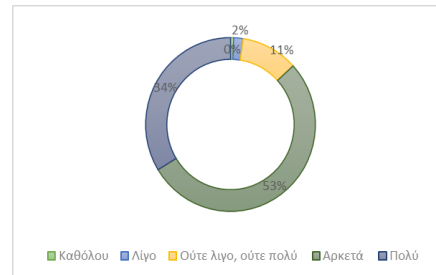
Πρόγραμμα Ανθρώπινο Δυναμικό και Κοινωνική Συνοχή

10. Εκτιμάτε ότι η υλοποίηση της επιδοτούμενης πρακτικής άσκησης, αναμένεται να βελτιώσει την απασχολησιμότητά σας μέσω της βελτίωσης των επαγγελματικών σας δεξιοτήτων;

Οι απαντήσεις αναλύονται ως εξής:

- Καθόλου: 6
- Λίγο: 18
- Ούτε λίγο ούτε πολύ: 108
- Αρκετά: 531
- Πολύ: 337

Με τη συγχρηματοδότηση της Ευρωπαϊκής Ένωσης

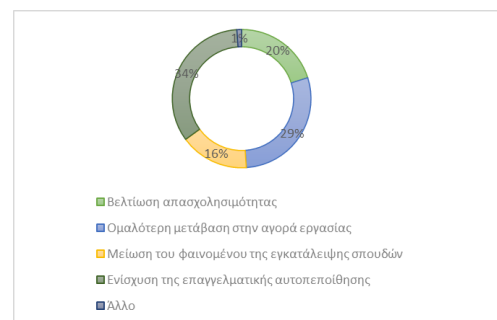
Πρόγραμμα Ανθρώπινο Δυναμικό και Κοινωνική Συνοχή

11. Ποιο από τα παρακάτω εκτιμάτε ότι είναι πιο πιθανό να επιτευχθεί ως αποτέλεσμα, μετά την ολοκλήρωση της πρακτικής άσκησης;

Οι απαντήσεις αναλύονται ως εξής:

- Βελτίωση απασχολησιμότητας 439
- Ομαλότερη μετάβαση στην αγορά εργασίας 629
- Μείωση του φαινομένου της εγκατάλειψης σπουδών:350
- Ενίσχυση της επαγγελματικής αυτοπεποίθησης 741
- Άλλο: 24

Με τη συγχρηματοδότηση της Ευρωπαϊκής Ένωσης

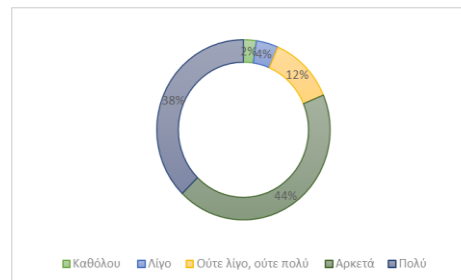
Πρόγραμμα Ανθρώπινο Δυναμικό και Κοινωνική Συνοχή

12. Θεωρείτε ότι η επιδότηση διευκολύνει τη διαδικασία εκτέλεσης της πρακτικής άσκηση επί πλοίου;

Οι απαντήσεις αναλύονται ως εξής:

- Καθόλου: 24
- Λίγο: 41
- Ούτε λίγο ούτε πολύ: 122
- Αρκετά: 438
- Πολύ: 275

Με τη συγχρηματοδότηση της Ευρωπαϊκής Ένωσης

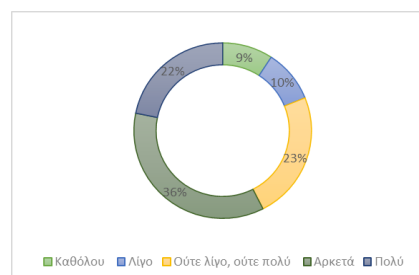
Πρόγραμμα Ανθρώπινο Δυναμικό και Κοινωνική Συνοχή

13. Πόσο θεωρείτε ότι η επιδοτούμενη δράση της πρακτικής άσκησης συμβάλλει στη μείωση της πιθανότητας διαρροής από τις σπουδές (διακοπή σπουδών);

Οι απαντήσεις αναλύονται ως εξής:

- Καθόλου: 92
- Λίγο: 97
- Ούτε λίγο ούτε πολύ: 236
- Αρκετά: 357
- Πολύ: 218

Με τη συγχρηματοδότηση της Ευρωπαϊκής Ένωσης

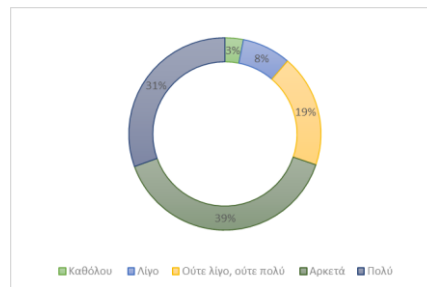
Πρόγραμμα Ανθρώπινο Δυναμικό και Κοινωνική Συνοχή

14. Εκτιμάτε ότι σε περίπτωση μη υλοποίησης της επιδοτούμενης δράσης της πρακτικής άσκησης επί πλοίου, θα επηρεαστεί η έγκαιρη ολοκλήρωση των σπουδών των σπουδαστών των ΑΕΝ;

Οι απαντήσεις αναλύονται ως εξής:

- Καθόλου: 31
- Λίγο: 82
- Ούτε λίγο ούτε πολύ: 189
- Αρκετά: 393
- Πολύ: 305

Με τη συγχρηματοδότηση της Ευρωπαϊκής Ένωσης

Πρόγραμμα Ανθρώπινο Δυναμικό και Κοινωνική Συνοχή

15. Υπάρχουν αλλαγές ή βελτιώσεις, που εκτιμάτε πως θα ήταν απαραίτητες για την επιτυχή υλοποίηση της δράσης της πρακτικής άσκησης;

- **Οικονομικές απολαβές και επιδότηση πρακτικής άσκησης:** Χαμηλή αμοιβή σε σχέση με τις απαιτήσεις της εργασίας και τις συνθήκες διαβίωσης στο πλοίο
- **Δυσκολία εύρεσης ναυτιλιακής εταιρείας:** Πολλοί σπουδαστές αναφέρουν ότι αναγκάζονται να αναζητούν μόνοι τους εταιρεία, χωρίς επαρκή υποστήριξη από τις σχολές τους. Για τον λόγο αυτό προτείνουν την ενεργότερη συμμετοχή των ΑΕΝ στη διαδικασία εύρεσης θέσεων πρακτικής άσκησης
- **Ποιότητα εκπαίδευσης κατά την πρακτική άσκηση:** Ενίσχυση του εκπαιδευτικού ρόλου των αξιωματικών και η συστηματικότερη παρακολούθηση της προόδου των δοκίμων κατά τη διάρκεια του εκπαιδευτικού ταξιδιού
- **Βελτίωση της εκπαίδευσης στις ΑΕΝ:** Ανάγκη για περισσότερη πρακτική εκπαίδευση, αυξημένη χρήση προσομοιωτών και αναβάθμιση των εργαστηριακών υποδομών

Με τη συγχρηματοδότηση της Ευρωπαϊκής Ένωσης

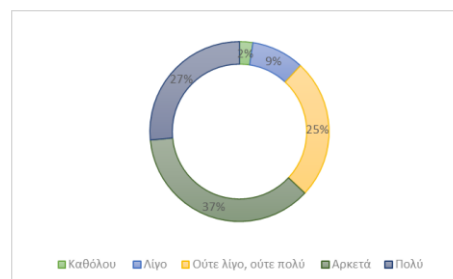
Πρόγραμμα Ανθρώπινο Δυναμικό και Κοινωνική Συνοχή

16. Εκτιμάτε πως ένα σημαντικό ποσοστό σπουδαστών ΑΕΝ κινδυνεύει να καθυστερήσει ή να διακόψει τις σπουδές του για οικονομικούς λόγους;

Οι απαντήσεις αναλύονται ως εξής:

- Καθόλου: 24
- Λίγο: 95
- Ούτε λίγο ούτε πολύ: 251
- Αρκετά: 365
- Πολύ: 265

Με τη συγχρηματοδότηση της Ευρωπαϊκής Ένωσης

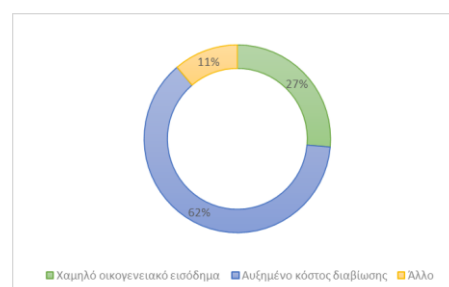
Πρόγραμμα Ανθρώπινο Δυναμικό και Κοινωνική Συνοχή

17. Ποιος εκτιμάτε ότι είναι ο σημαντικότερος λόγος οικονομικής δυσκολίας για τους σπουδαστές ΑΕΝ;

Οι απαντήσεις αναλύονται ως εξής:

- Χαμηλό οικογενειακό εισόδημα 264
- Αυξημένο κόστος διαβίωσης 624
- Άλλο: 112

Με τη συγχρηματοδότηση της Ευρωπαϊκής Ένωσης

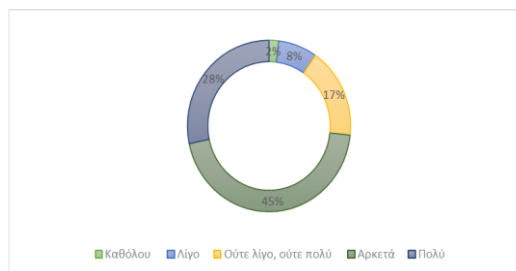
Πρόγραμμα Ανθρώπινο Δυναμικό και Κοινωνική Συνοχή

18. Σε ποιο βαθμό εκτιμάτε ότι το πρόγραμμα οικονομικής ενίσχυσης σπουδαστών ΑΕΝ αποτελεί κατάλληλο μέτρο για την αντιμετώπιση των παραπάνω δυσκολιών;

Οι απαντήσεις αναλύονται ως εξής:

- Καθόλου: 19
- Λίγο: 77
- Ούτε λίγο ούτε πολύ: 171
- Αρκετά: 450
- Πολύ: 283

Με τη συγχρηματοδότηση της Ευρωπαϊκής Ένωσης

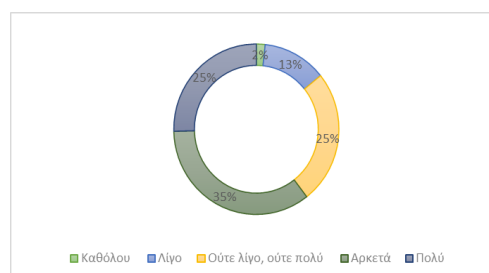
Πρόγραμμα Ανθρώπινο Δυναμικό και Κοινωνική Συνοχή

19. Εκτιμάτε πως το πρόγραμμα αναμένεται να συμβάλει στην έγκαιρη ολοκλήρωση των σπουδών;

Οι απαντήσεις αναλύονται ως εξής:

- Καθόλου: 23
- Λίγο: 167
- Ούτε λίγο ούτε πολύ: 340
- Αρκετά: 470
- Πολύ: 340

Με τη συγχρηματοδότηση της Ευρωπαϊκής Ένωσης

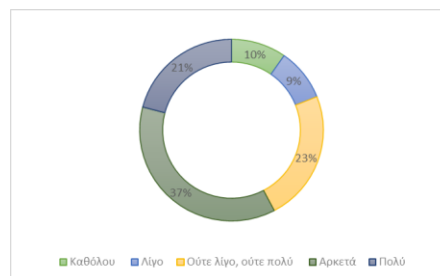
Πρόγραμμα Ανθρώπινο Δυναμικό και Κοινωνική Συνοχή

20. Εκτιμάτε ότι το πρόγραμμα οικονομικής ενίσχυσης σπουδαστών ΑΕΝ αποτελεί κίνητρο για να συνεχίσετε τη σταδιοδρομία σας στο ναυτικό επάγγελμα;

Οι απαντήσεις αναλύονται ως εξής:

- Καθόλου: 97
- Λίγο: 93
- Ούτε λίγο ούτε πολύ: 233
- Αρκετά: 368
- Πολύ: 209

Με τη συγχρηματοδότηση της Ευρωπαϊκής Ένωσης

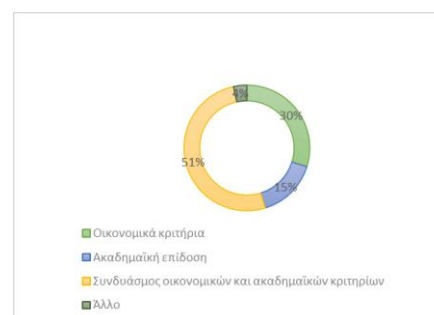
Πρόγραμμα Ανθρώπινο Δυναμικό και Κοινωνική Συνοχή

21. Ποιο από τα παρακάτω κριτήρια, πιστεύετε πως θα έπρεπε να έχει τη μεγαλύτερη βαρύτητα για την επιλογή των σπουδαστών που θα λάβουν οικονομική ενίσχυση;

Οι απαντήσεις αναλύονται ως εξής:

- Οικονομικά κριτήρια: 356
- Ακαδημαϊκή επίδοση: 184
- Συνδυασμός οικονομικών και ακαδημαϊκών κριτηρίων: 612
- Άλλο: 41

Με τη συγχρηματοδότηση της Ευρωπαϊκής Ένωσης

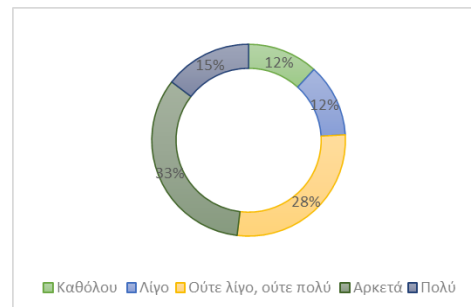
Πρόγραμμα Ανθρώπινο Δυναμικό και Κοινωνική Συνοχή

22. Εκτιμάτε πως η εφαρμογή του προγράμματος οικονομικής ενίσχυσης αναμένεται να μειώσει τη διαρροή σπουδαστών από τις ΑΕΝ (διακοπή σπουδών);

Οι απαντήσεις αναλύονται ως εξής:

- Καθόλου: 118
- Λίγο: 123
- Ούτε λίγο ούτε πολύ: 278
- Αρκετά: 335
- Πολύ: 146

Με τη συγχρηματοδότηση της Ευρωπαϊκής Ένωσης

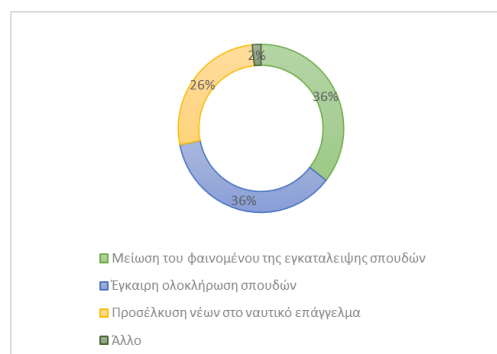
Πρόγραμμα Ανθρώπινο Δυναμικό και Κοινωνική Συνοχή

23. Ποιο από τα παρακάτω θεωρείτε ως το σημαντικότερο αποτέλεσμα από την εφαρμογή του προγράμματος;

Οι απαντήσεις αναλύονται ως εξής:

- Μείωση του φαινομένου της εγκατάλειψης σπουδών: 571
- Έγκαιρη ολοκλήρωση σπουδών: 582
- Προσέλκυση νέων στο ναυτικό επάγγελμα 424
- Άλλο: 27

Με τη συγχρηματοδότηση της Ευρωπαϊκής Ένωσης

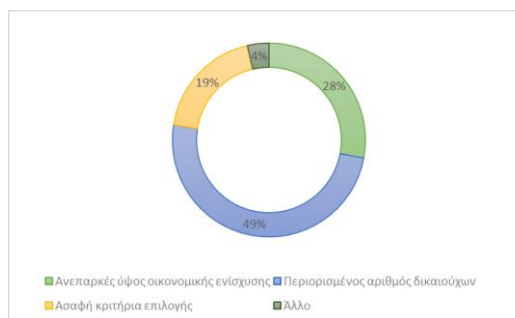
Πρόγραμμα Ανθρώπινο Δυναμικό και Κοινωνική Συνοχή

24. Ποιος παράγοντας εκτιμάτε ότι μπορεί να δυσχεράνει περισσότερο την αποτελεσματικότητα του προγράμματος;

Οι απαντήσεις αναλύονται ως εξής:

Ανεπαρκές ύψος οικονομικής ενίσχυσης: 280
Περιορισμένος αριθμός δικαιούχων: 495
Ασαφή κριτήρια επιλογής: 189
Άλλο: 36

Με τη συγχρηματοδότηση της Ευρωπαϊκής Ένωσης

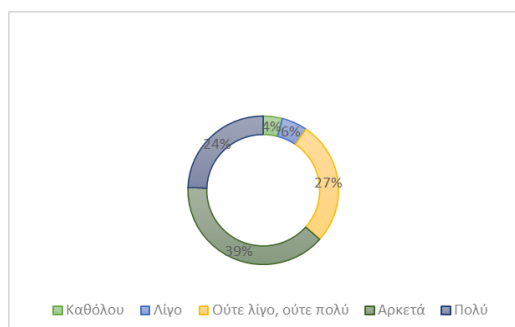
Πρόγραμμα Ανθρώπινο Δυναμικό και Κοινωνική Συνοχή

25. Εκτιμάτε πως τα κριτήρια επιλογής των δικαιούχων πρέπει να δίνουν προτεραιότητα στους οικονομικά ασθενέστερους σπουδαστές;

Οι απαντήσεις αναλύονται ως εξής:

- Καθόλου: 41
- Λίγο: 55
- Ούτε λίγο ούτε πολύ: 269
- Αρκετά: 391
- Πολύ: 244

Με τη συγχρηματοδότηση της Ευρωπαϊκής Ένωσης

Πρόγραμμα Ανθρώπινο Δυναμικό και Κοινωνική Συνοχή

26. Υπάρχουν αλλαγές οι βελτιώσεις, που εκτιμάτε ότι θα ήταν απαραίτητες για την επιτυχή υλοποίηση του προγράμματος;

- Ανάγκη για επιτάχυνση των διαδικασιών και έγκαιρη καταβολή της οικονομικής ενίσχυσης
- Ανάγκη αύξησης του ύψους της οικονομικής ενίσχυσης/ αυξημένο ύψος κόστους διαβίωσης.
- Διεύρυνση του αριθμού των δικαιούχων.
- Αναθεώρηση των οικονομικών προϋποθέσεων.
- Ενίσχυση της διαφάνειας και της σαφήνειας της διαδικασίας
- Μείωση της γραφειοκρατίας και απλοποίηση της διαδικασίας υποβολής αιτήσεων.

11.4 Συνοπτική παρουσίαση μελέτης

1. Ανάθεση Έργου

Η παρούσα μελέτη εκπονήθηκε στο πλαίσιο του έργου «Προκαταρκτική Αξιολόγηση (ex-ante assessment) δράσεων Ναυτικής Εκπαίδευσης (ΕΚΤ+)» της Πράξης «Τεχνική Υποστήριξη της ΕΔ ΕΣΠΑ ΥΝΑΝΠ για την ΠΠ 2021-2027» του Προγράμματος Ανθρώπινο Δυναμικό και Κοινωνική Συνοχή» 2021-2027, βάσει της από 01/10/2025 σύμβασης μεταξύ της Επιτελικής Δομής ΕΣΠΑ ΥΝΑΝΠ και της εταιρείας TREK Development Α.Ε. (αρ. σύμβασης: 04/2025 - ΑΔΑΜ: 255ΥΜΝ017659375 2025-10-02).

Με τη συγχρηματοδότηση της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΣΠΑ 2021-2027

Πρόγραμμα Ανθρώπινο Δυναμικό και Κοινωνική Συνοχή

2. Σκοπός Έργου (1/2)

- ❖ Αξιολόγηση σκοπιμότητας, συνάφειας και συνοχής των κάτωθι δράσεων ναυτικής εκπαίδευσης:
- Πρακτική άσκηση σπουδαστών Ακαδημιών Εμπορικού Ναυτικού (Α.Ε.Ν.) επί πλοίου για την εκπλήρωση του Α' θαλάσσιου ταξιδιού επί πλοίου.
- Πρακτική άσκηση σπουδαστών Ακαδημιών Εμπορικού Ναυτικού (Α.Ε.Ν.) επί πλοίου για την εκπλήρωση του Β' θαλάσσιου ταξιδιού επί πλοίου.
- Προγράμματα κατάρτισης ανέργων ναυτικών και παροχή επαγγελματικής πιστοποίησης.
- Πρόγραμμα οικονομικής ενίσχυσης σπουδαστών/-τριών των Ακαδημιών Εμπορικού Ναυτικού (Α.Ε.Ν.).
- Υποστήριξη του συστήματος ναυτικής εκπαίδευσης των Ακαδημιών Εμπορικού Ναυτικού (Α.Ε.Ν.) σύμφωνα με τα Διεθνή πρότυπα και τη συναφή ενωσιακή νομοθεσία.

Με τη συγχρηματοδότηση της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΣΠΑ 2021-2027

Πρόγραμμα Ανθρώπινο Δυναμικό και Κοινωνική Συνοχή

2. Σκοπός Έργου (2/2)

- ❖ Έλεγχος λογικής της παρέμβασης (στόχοι - εκροές - αποτελέσματα).
- ❖ Εκτίμηση αναμενόμενης αποτελεσματικότητας και αποδοτικότητας.
- ❖ Τεκμηρίωση συμβολής των δράσεων στην κάλυψη των αναγκών της ναυτικής εκπαίδευσης και της αγοράς εργασίας.
- ❖ Αξιολόγηση επάρκειας δεικτών.
- ❖ Υποστήριξη σχεδιασμού πολιτικών 2021 - 2027

3. Συνολικά συμπεράσματα

- ❖ Συνεκτικό σύστημα παρεμβάσεων.
- ❖ Υψηλή συνάφεια με στόχους ΕΚΤ+ και με αγορά εργασίας.
- ❖ Συμβολή σε απασχόληση και δεξιότητες.
- ❖ Εξάρτηση από εξωγενείς παράγοντες.
- ❖ Ανάγκη ενίσχυσης δεικτών παρακολούθησης.

4. Δυνατά σημεία

- ❖ Ευθυγράμμιση με στόχους ΕΚΤ+.
- ❖ Κάλυψη κύκλου εκπαίδευσης - απασχόλησης.
- ❖ Υψηλή συμμετοχή (EECO01).
- ❖ Σύνδεση πρακτικής άσκησης με αγορά εργασίας.
- ❖ Αναβάθμιση δεξιοτήτων.
- ❖ Συνοχή δράσεων.

Πρόγραμμα
Ανθρώπινο Δυναμικό και
Κοινωνική Συνοχή

5. Αδυναμίες / Περιορισμοί

- ❖ Περιορισμένοι δείκτες αποτελέσματος.
- ❖ Εξάρτηση από αγορά εργασίας.
- ❖ Απουσία συστήματος παρακολούθησης (monitoring).

Πρόγραμμα
Ανθρώπινο Δυναμικό και
Κοινωνική Συνοχή

6. Προτάσεις

- ❖ Ενίσχυση στόχευσης δράσεων.
- ❖ Βελτίωση δεικτών αποτελέσματος.
- ❖ Ανάπτυξη ολοκληρωμένου πληροφοριακού συστήματος παρακολούθησης.
- ❖ Ψηφιοποίηση διαδικασιών.
- ❖ Διασύνδεση με ΟΠΣ.

7. Συνολικό Μήνυμα

- ❖ Οι δράσεις είναι αναγκαίες και συνεκτικές.
- ❖ Απαιτείται ενίσχυση του συστήματος παρακολούθησης
- ❖ Σημείο κλειδί: σύστημα δεικτών

